

DARS

LETNO POROČILO 2010

Družba za avtoceste v Republiki Sloveniji
DARS d.d.

LETNO POROČILO 2010

Ljubljana, april 2011

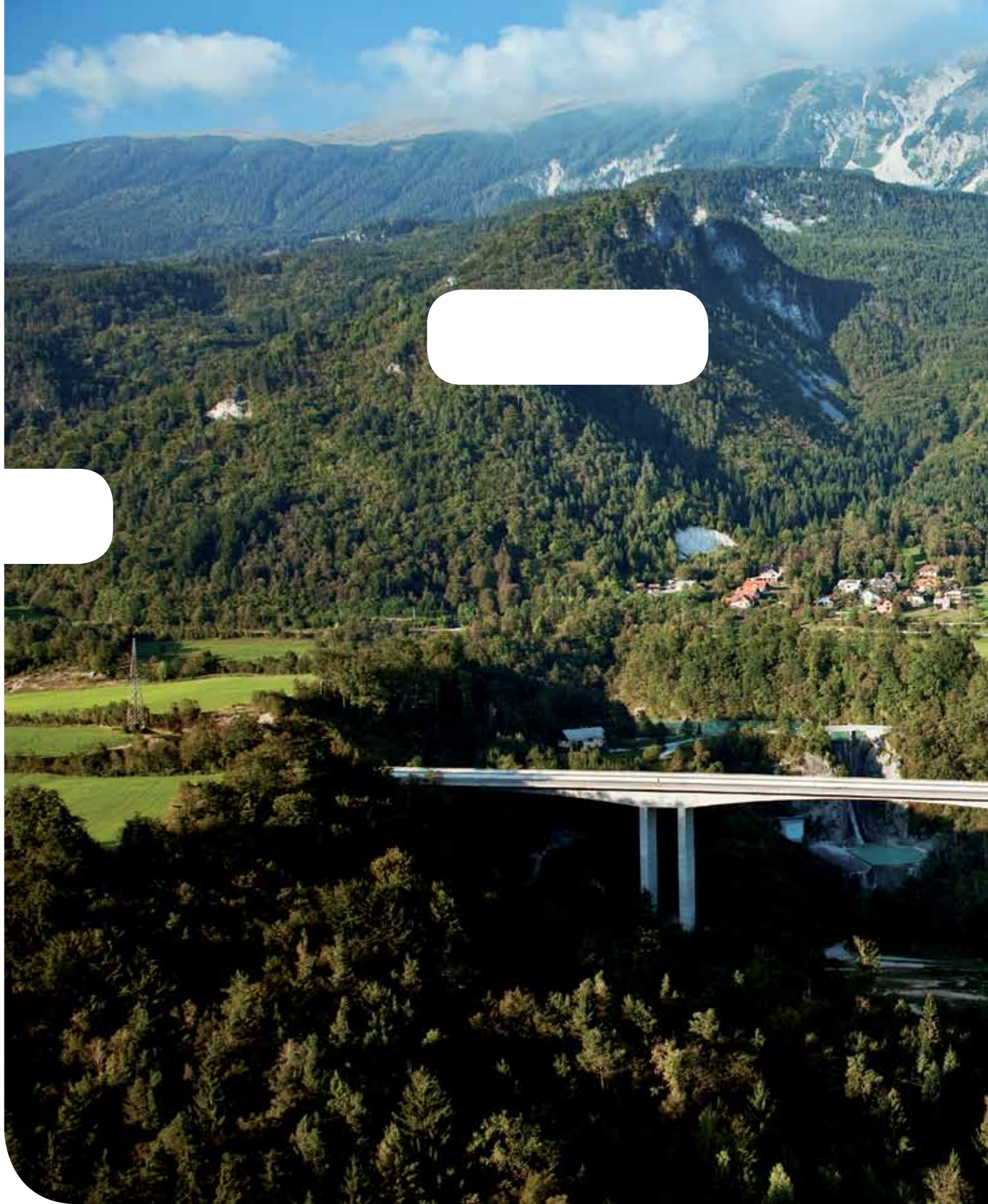
KAZALO

PISMO UPRAVE	8	3
POROČILO O DELU NADZORNEGA SVETA ZA LETO 2010	12	
UVOD	16	
Podatki o družbi	18	
Ključni poslovni podatki	19	
Makroekonomsko okolje	22	
Avtoceste in hitre ceste v RS	24	
Prometne obremenitve	29	
POSLOVNO POROČILO	30	
Poslanstvo, vizija, strateški cilji in politika kakovosti družbe	32	
Pomembni poslovni dogodki v poslovnem letu 2010	33	
Opis posledic sprejema ZDARS-1 na poslovanje DARS d.d.	34	
Poslovna tveganja	41	
Finančno poslovanje in upravljanje s finančnimi tveganji	44	
Analiza poslovanja	46	
Poslovne aktivnosti družbe	49	
Cestninjenje	49	
Vzdrževanje in upravljanje avtocest	51	
Organizacija gradenj in obnov	55	
Vlaganja v razvoj in obnavljanje avtocest	58	
Aktivnosti družbe na področju raziskav in razvoja	60	
Pričakovani razvoj družbe	60	
Sistem vodenja kakovosti	61	
DRUŽBENA ODGOVORNOST	62	
Prometna varnost	64	
Zadovoljstvo uporabnikov	66	
Ravnanje z okoljem	67	
Upravljanje s človeškimi viri	68	
Komuniciranje	72	
IZJAVA O UPRAVLJANJU DRUŽBE ZA AVTOCESTE V REPUBLIKI SLOVENIJI D.D., CELJE	74	

4	RAČUNOVODSKO POROČILO	80
	Računovodski izkazi družbe DARS d.d.	82
	Poročajoča družba	88
	Pomembnejše računovodske usmeritve	88
	Pojasnila k računovodskim izkazom	97
	Dogodki po datumu sestavitve računovodskih izkazov	125
	Revidiranje letnega poročila za leto 2010	126
	IZJAVA UPRAVE	127
	REVIZORJEVO POROČILO	128
	PRILOGA	131

KRATICE

ABC	Avtomatsko brezgotovinsko cestninjenje
ACB	Avtocestna baza
ASECAP	Association Européenne des Concessionnaires d'Autoroutes et d'ouvrages à Péage/Europe an Association with tolled motorways, bridges and tunnels
DARS d.d.	Družba za avtoceste v Republiki Sloveniji d.d.
dTIMS_CT	Deighton Total Infrastructure Management System, Concurrent Transformation
EBITDA	Earnings before interest, taxes, depreciation and amortization
ECS	Elektronski cestninski sistem
LPRO AC	Letni program razvoja in obnavljanja avtocest
MMP	Mednarodni mejni prehod
MZP	Ministrstvo za promet
NPIA	Nacionalni program izgradnje avtocest v Republiki Sloveniji
OCCN	Operativni center cestninskega nadzora
PGD	Projekt za pridobitev gradbenega dovoljenja
PIC	Prometno-informacijski center za državne ceste
PMS-DARS	Pavement Management System - DARS (Ekspertni sistem za gospodarjenje z vozišči - DARS)
PPT	Prosti prometni tok
PZI	Projekt za izvedbo
RS	Republika Slovenija
SNVP	Sistem za nadzor in vodenje prometa
SRS	Slovenski računovodski standardi 2006
ZDARS	Zakon o družbi za avtoceste v Republiki Sloveniji (ZDARS-UPB1) (Uradni list RS, št. 20/2004)
ZDARS-1	Zakon o družbi za avtoceste v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 97/2010-ZDARS-1)
ZGD-1	Zakon o gospodarskih družbah (ZGD-1) (Uradni list RS, št. 65/2009-UPB3, 83/2009)

PISMO

An aerial photograph of a multi-lane highway bridge spanning a deep, forested valley. The bridge has several tall, slender concrete pillars. In the background, a small town with red-roofed houses is nestled in the valley. Beyond the town, there are dense green forests and large, rugged mountains with patches of snow and some low-hanging clouds under a blue sky with scattered white clouds. The overall scene is a mix of natural beauty and infrastructure.

PISMO UPRAVE

PISMO UPRAVE

Leto 2010 je bilo za družbo DARS d.d. v marsičem prelomno. Soočiti in spopasti smo se morali z mnogimi spremembami pa tudi z izzivi. Nova zakonodaja in drugi dogodki so od družbe terjali hitre in učinkovite odločitve, tako v odnosu do zunanjega okolja kakor tudi znotraj družbe.

V letu 2010 je začel veljati ZDARS-1, po katerem DARS d.d. v celoti prevzema financiranje graditve in obnavljanja avtocest ter hitrih cest. Zakon prinaša dve bistveni novosti: prva je, da se bo graditev avtocest in hitrih cest izvajala v okviru koncesijskega razmerja, druga novost pa je, da se ustanavlja stavbna pravica na zemljiščih, po katerih potekajo avtoceste in hitre ceste. Za vsak posamezni avtocestni odsek bo podeljena koncesija, DARS d.d. ali drugi koncesionar pa bo po novem avtoceste in hitre ceste gradil in obnavljal za svoj račun, javnih sredstev za ta dela ne bo več. Finančna obveznost države ostajajo prostorsko načrtovanje avtocest in hitrih cest, njihovo umeščanje v prostor in pridobivanje zemljišč za potrebe gradnje avtocest.

Strateško načrtovanje razvoja avtocestnega omrežja bo odslej v pristojnosti države. Državni zbor RS bo z nacionalnim programom odločal, kateri odseki se bodo gradili, in določil končne roke dograditve.

DARS d.d. je konec junija 2010 predal prometu avtocestna odseka Pluska-Ponikve in Ponikve-Hrastje. Gradnjo dolenjskega avtocestnega odseka mimo Trebnjega in Mirne Peči, v skupni dolžini 14,8 kilometra, delno financira tudi EU iz Kohezijskega sklada. Novozgrajena avtocesta je razbremenila obstoječo hitro cesto, izboljšala življenjske razmere prebivalcev in olajšala poslovanje gospodarstva ter občutno povečala prometno varnost. V šestih mesecih, odkar je DARS d.d. prometu predal omenjena odseka, z izjemo manjših prometnih nezgod na tej cesti ni bilo hujših prometnih nesreč ali nesreč s smrtnim izidom.

Z novim avtocestnim odsekom med Plusko in Hrastjem, ki sodi v osnovni del NPIA, je v celoti dokončan dolenjski avtocestni krak med Ljubljano in Obrežjem.

DARS d.d. želi tudi v prihodnje aktivno sodelovati pri gradnji avtocest in odgovorno upravljati celotno avtocestno omrežje. Čaka nas še nekaj izzivov: odsek obalne hitre ceste Izola-Lucija, avtocestni odsek Draženci-MMP Gruškovje, cestna povezava Postojna-Divača-Jelšane ter odsek Šentrupert-Dravograd. Želimo si, da bi DARS d.d. v soglasju s predstavniki lastnikov tudi tukaj odigral odločilno vlogo.

Kljub neugodnemu poslovnemu okolju so se prihodki DARS d.d. v letu 2010 povzpeli na 316,6 milijona evrov in za 16 % preseglji prihodke, ustvarjene v letu 2009. Na rast so vplivali predvsem večji prihodki od cestnin, ki so predstavljali 92 % vseh prihodkov družbe.

Cestninski prihodki so znašali 290,1 milijona evrov ter za 22 % preseglji prihodke, ustvarjene v letu 2009. V strukturi prihodkov od cestnin predstavlja prihodek od prodanih vinjet 45-odstotni delež, na prihodke od cestninjenja tovornih vozil pa odpade 55 %.

Odhodki družbe so v letu 2010 znašali 278,3 milijona evrov, kar je 7 % nad realiziranimi odhodki v letu 2009. V strukturi odhodkov največji delež predstavlja amortizacija, in sicer 41 %, ter finančni odhodki, ki predstavljajo 26 %.

Struktura odhodkov v letu 2010 zaradi sprejema ZDARS-1 bistveno odstopa od strukture odhodkov iz leta 2009. V letu 2010 je družba prvič izkazala stroške amortizacije infrastrukture, predane v promet, skozi izkaz poslovnega izida, medtem ko je bila do konca leta 2009 infrastruktura izkazana v bilanci stanja sredstev in obveznosti do virov sredstev lastnine RS v upravlja-

nju DARS d.d. V letu 2010 med stroški ni izkazana tudi koncesijska dajatev, ki je bila v letu 2009 še izkazana med odhodki.

Čisti dobiček družbe v letu 2010 je znašal 30,5 milijonov evrov je bil za skoraj 200 % višji od dobička, ustvarjenega v letu 2009. Na rast dobička so poleg spremenjenega računovodskega evidentiranja, ki je posledica novega zakona o DARS d.d., vplivali zlasti večji prihodki od cestninjenja.

V letu 2010 smo v družbi pričeli uvajati tudi projekt elektronskega cestninjenja v PPT. V ta namen je DARS d.d. ustanovil projektno skupino, v kateri skupaj s svetovalcem oblikuje izhodišča za projekt elektronskega cestninjenja v PPT v skladu z Akcijskim načrtom za uvedbo ECS v PPT, ki ga je konec leta 2009 sprejela vlada Republike Slovenije.

Elektronsko cestninjenje v PPT bo nadomestilo obstoječi sistem cestninjenja za težka vozila, ki se mu izteka življenjska doba in ga zaradi ustavitve proizvodnje nekaterih elektronskih sestavov ni več mogoče učinkovito vzdrževati. Da bi si zagotovil prihodke iz naslova cestninjenja, ki predstavljajo večji del prihodkov družbe, mora DARS d.d. vzpostaviti sistem elektronskega cestninjenja, ki bo cenovno optimalen, učinkovit ter v skladu z direktivo EU.

Z uveljavitvijo nove zakonodaje se je spremenil tudi način poslovanja družbe DARS d.d., zato smo začeli izvajati aktivnosti za prenavo organizacije in delovnih procesov.

Zavedamo se, da morajo nova znanja, izboljšave, posnemanje dobrih praks doma in v tujini postati naš nepogrešljiv sopotnik v času, ko neusmiljena konkurenca na trgu narekuje poslovne odločitve in vpliva na konkretna ravnanja. Organizacijske spremembe zato predvidevajo tudi lažje in hitrejše prilagajanje zaposlenih na nove tehnološke zahteve ter učinkovitejši sistem izobraževanja.

V letu 2010 je bila z Zakonom o upravljanju kapitalskih naložb RS ustanovljena tudi Agencija za upravljanje kapitalskih naložb RS. Agencija je samostojen in neodvisen državni organ, ki nadzira upravljanje kapitalskih naložb DARS d.d., predvsem pa izvaja pravice delničarja in pri izvrševanju pravic iz delnic in deležev ter v postopkih pred sodišči in drugimi organi, ki so povezani z izvrševanjem teh pravic, nastopa kot zasto-

pnik RS. Pri enoosebnih družbah, kot je DARS d.d., Agencija izvaja pravico delničarja z izvedbo skupščine. Na svoji prvi skupščini je tako Agencija kot izvajalec pravice delničarja RS sprejela sklep o dokapitalizaciji DARS d.d., ki je bil vpisan v sodni register 31. 3. 2011, prav tako kot novosprejeti statut.

Tudi v letu 2010 je bila ena od glavnih aktivnosti družbe upravljanje dolga, ki se je akumuliral ob intenzivni gradnji in obnovah v preteklih letih. V letu 2010 je družba odplačala kredite v višini 134 milijona evrov, poravnala obresti v višini 79 milijona evrov in najela za 185 milijonov evrov novih kreditov, tako da je skupna zadolženost na dan 31. 12. 2010 znašala 2 milijardi 998,51 milijona evrov.

Proti koncu leta 2010 so na delovanje in odločitve družbe začele vplivati tudi širše družbeno gospodarske razmere, povezane s težavami izvajalcev, na katere se je družba ustrezno odzvala. Tako so se v tem obdobju že začeli pogovori in iskanje rešitev, ki bodo zagotovile nadaljevanje del na aktualnih projektih.

Naporno leto, ki je za nami, smo uspešno zaključili tudi zaradi predanega dela, truda in razumevanja vseh zaposlenih, ki so, tako kot vodstvo družbe, krizo razumeli tudi kot priložnost. Zavedamo se, da je vsak zaposleni pomemben člen pri uresničevanju skupnih ciljev družbe, zato si bomo tudi v prihodnje prizadevali ustvarjati delovno okolje, v katerem se bodo zaposleni dobro počutili, saj bomo le tako lahko dobro izpolnjevali svoje poslanstvo in uresničevali vizijo naše družbe.

Zdaj, ko je večina avtocestnega križa tako rekoč zgrajena, prihaja čas, ko se bomo lahko bolj posvetili novim vsebinam in izzivom. V prvi vrsti so to projekti, povezani z varnostjo v prometu ter povečanjem zadovoljstva uporabnikov avtocest in hitrih cest. Poleg gradnje, obnavljanja, vzdrževanja in upravljanja le-teh si prizadevamo za varno, učinkovito in sodobno mobilnost ljudi in blaga na način, ki ne uničuje okolja in ne znižuje kakovosti življenja lokalnega prebivalstva. DARS d.d. je družbeno odgovorno podjetje, ki si bo še bolj kot do sedaj prizadevalo postati poslovno odprta, uspešna in tržno naravnana gospodarska družba za upravljanje sodobnih infrastrukturnih omrežij v skladu s pričakovanji uporabnikov.

Gordana Bošković

članica uprave

Mateja Duhovnik

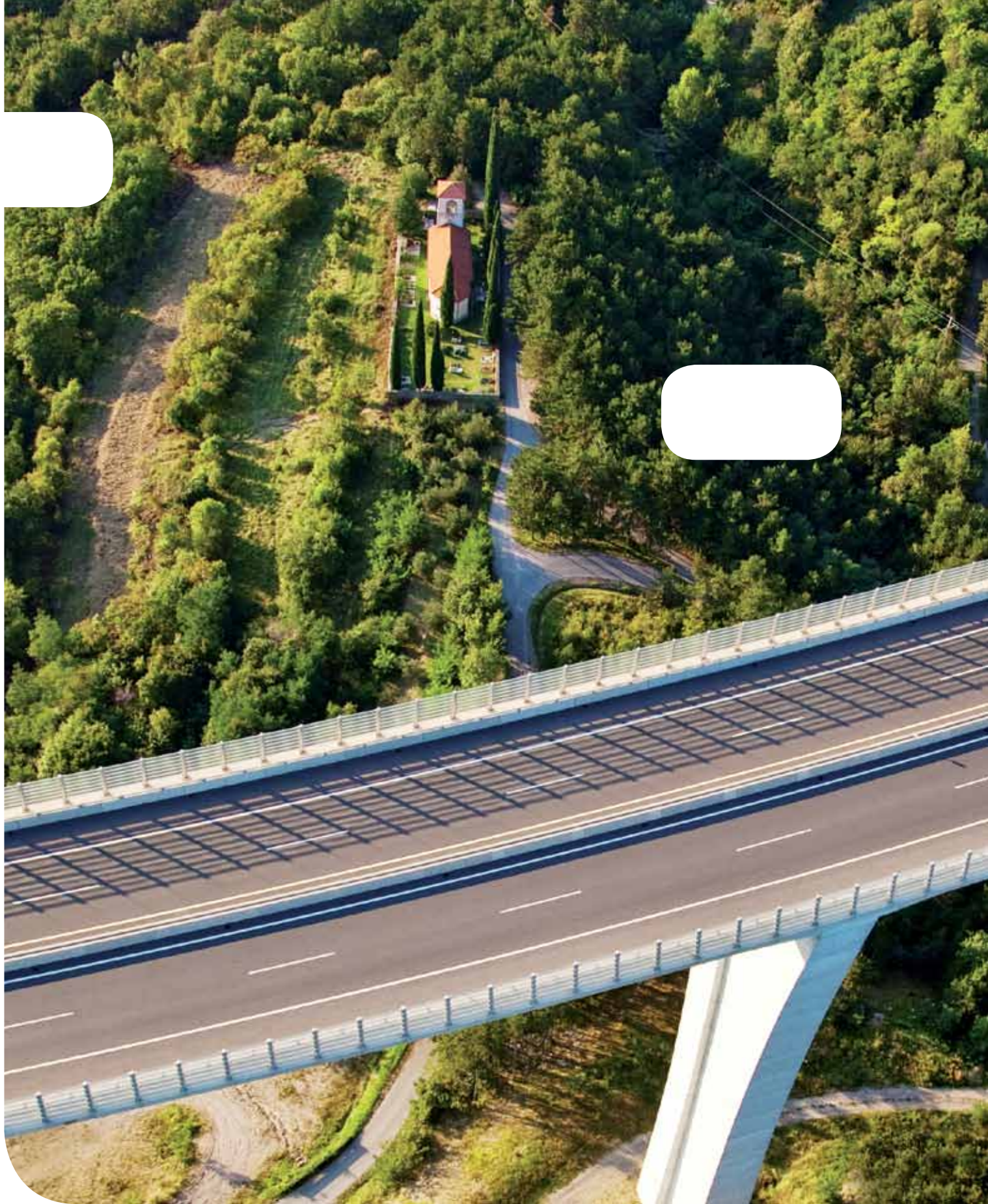
predsednica uprave

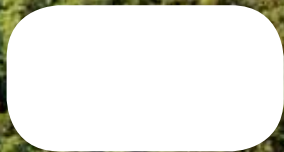
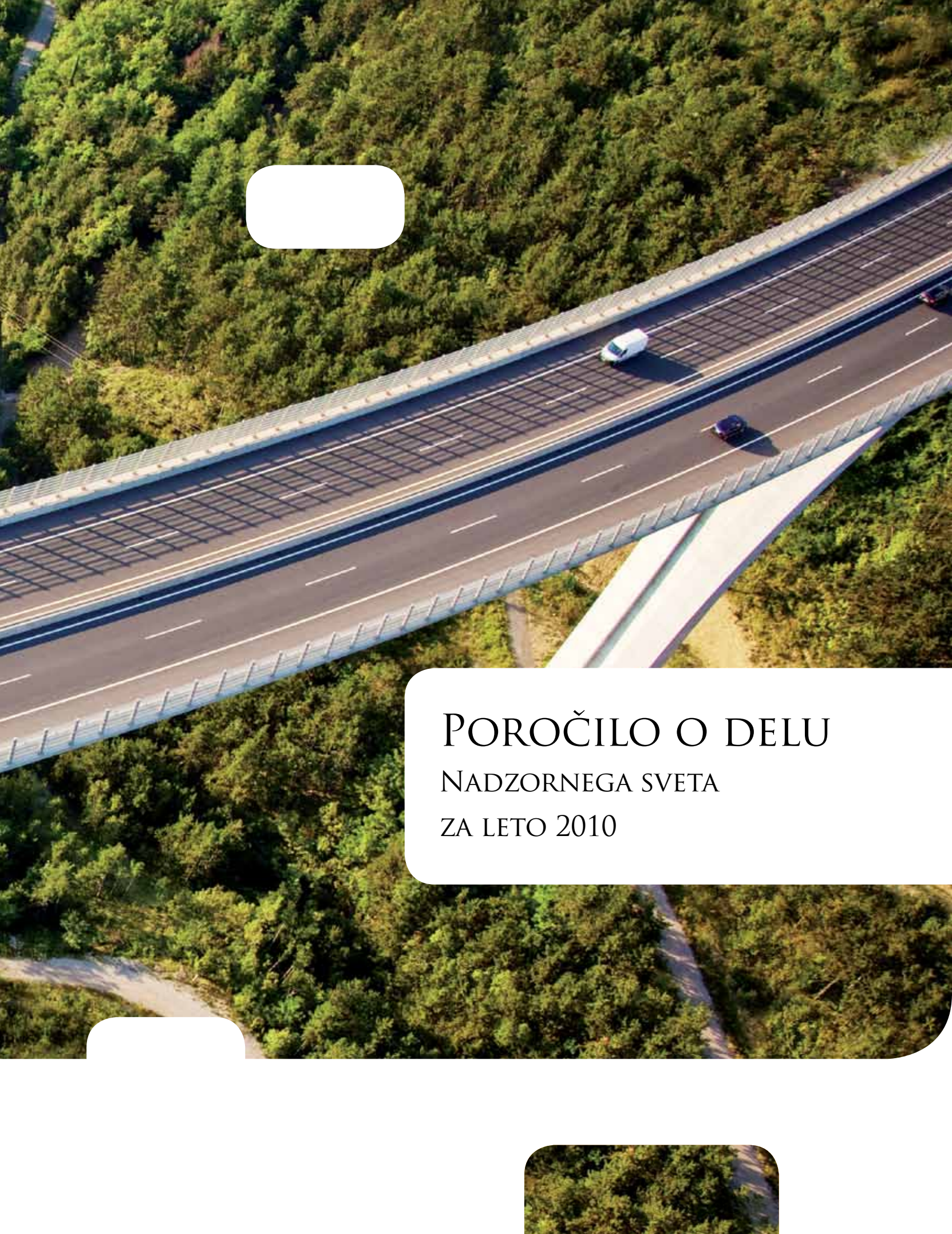
mag. Lojze Rataj

član uprave - delavski direktor

POROČILO

POROČILO O DELU
NADZORNEGA SVETA
ZA LETO 2010

POROČILO O DELU NADZORNEGA SVETA ZA LETO 2010

12

SESTAVA NADZORNEGA SVETA DARS D.D.

V skladu s 25. členom Statuta DARS d.d. z dne 26. 5. 2009 nadzorni svet DARS d.d. sestavlja šest članov, od katerih je skupščina družbe imenovala dva člana na predlog Ministrstva za finance, dva člana na predlog Ministrstva za promet, dva člana - predstavnika delavcev - pa je izvolil svet delavcev.

V mesecu januarju 2010 je skupščina družbe DARS d.d. v nadzorni svet imenovala dr. Milana Medveda. Ker je bil nadzorni svet od oktobra 2009 brez predsednika (takratna predsednica nadzornega sveta je bila namreč imenovana za predsednico uprave), je nadzorni svet na januarski seji za predsednika izvolil dr. Milana Medveda, za njegovega namestnika pa Iztoka Klančnika.

Sestava nadzornega sveta v letu 2010 je bila naslednja:

- dr. Milan Medved, predsednik,
- Iztok Klančnik, namestnik predsednika,
- mag. Tomaž Mencinger, član,
- Darij Barrile, član,
- Vito Meško, član/predstavnika delavcev,
- Darko Kodrič, član/predstavnika delavcev.

Sestava nadzornega sveta DARS d.d. in pogoji za članstvo v njem so opredeljeni v Statutu DARS d.d. ter omogočajo enakovredno zastopanje posameznih področij, tako iz vrst lastnika kot iz vrst zaposlenih.

DELOVANJE NADZORNEGA SVETA

Nadzorni svet DARS d.d. se je v letu 2010 sestel na devetih rednih sejah in imel štiri dopisne seje.

V letu 2010 je nadzorni svet DARS d.d. v skladu s 30. členom Statuta DARS d.d. dal soglasje na 12 poslov, katerih posamična vrednost je presegala 2,5 mio EUR, in za 8 projektov imenoval posamezne člane nadzornega sveta, ki so sodelovali pri delu strokovne komisije za oddajo del. Na oktobrski seji je nadzorni svet sprejel sklep, da sodelovanje posameznih članov nadzornega sveta pri delu komisije za oddajo del ni potrebno.

Na januarski seji je nadzorni svet obravnaval osnutek poslovnega načrta DARS d.d. za leto 2010 in naložil upravi, da ga dopolni v skladu s pripombami iz razprave. Na tako dopolnjen poslovni načrt je v mesecu februarju dal soglasje na odločitev o omejitvi zaposlovanja na do 20 novih zaposlenih in na odločitev, da se stroški dela ne smejo povečati več kot za indeks 104. Na februarjski seji se je nadzorni svet seznanil s poročilom o delu službe za notranjo revizijo v letu 2009 in letnim načrtom

navedene službe za leto 2010, s poročilom o uresničevanju določil vladnega Akcijskega načrta za uvedbo ECS v PPT ter imenoval revizijsko komisijo. Seznanil se je tudi z analizo poslovanja za leto 2009 in poročilom o realizaciji LPRO AC za leto 2009.

Nadzorni svet je v aprilu obravnaval revizijsko poročilo Računskega sodišča o vzdrževanju avtocest v obdobju 2005-2007 in naložil upravi, da izdela program aktivnosti za izpolnjevanje priporočil Računskega sodišča, s katerim se je seznanil na naslednji seji. Do konca leta se je nadzorni svet še dvakrat seznanil s poročilom o izvajanju aktivnosti za izpolnjevanje priporočil Računskega sodišča. Na aprilski seji je nadzorni svet obravnaval tudi Letno poročilo DARS d.d. in revizorjevo poročilo za leto 2009.

Na osnovi Zakona o prejemkih poslovnih oseb v gospodarskih družbah v večinski lasti RS in samoupravnih lokalnih skupnosti je nadzorni svet na seji v mesecu maju sprejel pravila za določitev vsebine pogodb o zaposlitvi predsednice in članov uprave družbe DARS d.d. v delu, ki določa prejemke in odpravnine.

Na junijski seji se je nadzorni svet seznanil z informacijo, da so bili aneksi k pogodbam o zaposlitvi za predsednico in člana uprave družbe na osnovi navedenega zakona posredovani Ministrstvu za gospodarstvo. Na priporočilo MZP je nadzorni svet na novembrski seji sprejel dopolnitev pravil in na osnovi dopolnjenih pravil podpisal nove anekse k pogodbam o zaposlitvi za predsednico in člana uprave družbe ter jih prav tako posredoval Ministrstvu za gospodarstvo. Na avgustovski seji je obravnaval informacijo o zvišanju takse za vloženi revizijski zahtevek. Seznanil se je tudi z razlogi za povečanje cestnine in predlagal upravi, da se začne uskla-

jevanje z resornim ministrstvom. Na tej seji je tudi odločil, da je potrebno pridobiti soglasje nadzornega sveta tudi za sklenitev aneksa k pogodbi, na katero je nadzorni svet v skladu s 30. členom Statuta DARS d.d. sicer že dal soglasje, čeprav vrednost aneksa ne presega 2,5 mio EUR. Seznanil se je tudi s predlogom ZDARS-1, ki ga je sprejela Vlada RS na seji dne 29. 7. 2010 in ga posredovala v obravnavo Državnemu zboru RS.

V mesecu oktobru se je seznanil s postopkom spremembe organizacije DARS d.d. in z izhodišči za izdelavo strateškega načrta.

Na zadnji seji v letu 2010 je nadzorni svet obravnaval poročilo o izvajanju elektronskega cestninjenja v PPT, se seznanil z aktivnostmi pri gradnji predora Markovec in s simulacijo finančne vzdržnosti avtocestnega programa za obdobje 2010-2060.

Nadzorni svet DARS d.d. je redno obravnaval poročila o obsegu del po posameznih odsekih, ločeno po osnovnih pogodbah in aneksih, ter poročila o obnavljanju in vzdrževanju, prav tako se je sproti seznanjal z zahtevki za revizijo postopkov javnega naročanja in s poročili o sklenjenih finančnih poslih, katerih vrednost presega 2,5 mio EUR in za sklepanje katerih je nadzorni svet v mesecu februarju 2007 pooblastil upravo družbe. Redno je obravnaval tudi poročila o realizaciji LPRO AC za leto 2010 ter analizo poslovanja DARS d.d. po posameznih obdobjih tega leta kakor tudi kadrovska poročila in poročila s področja varnosti in zdravja pri delu.

KOMISIJE NADZORNEGA SVETA DARS D.D.

Nadzorni svet je v mesecu februarju 2010 imenoval revizijsko komisijo. Njeno delo koordinira predsednik komisije mag. Tomaž Mencinger. Predsednik in njegov namestnik sta iz vrst nadzornega sveta, tretji član, Brane Podboršek, pa je ekspertni član, izbran iz registra strokovnjakov, ki ga objavlja Slovenski inštitut za revizijo.

Naloge revizijske komisije so določene v ZGD-1 in Poslovniku o delu revizijske komisije nadzornega sveta DARS d.d. Revizijska komisija se sestane pred vsako sejo nadzornega sveta, na kateri se obravnavajo Letno poročilo, predlog za izbor revizorja za opravljanje revizijskih storitev v DARS d.d., Letni načrt dela službe za notranjo revizijo ipd. Revizijska komisija se sestane tudi v drugih posebnih primerih. Predsednik revizijske komisije na seji nadzornega sveta poroča o ugotovitvah oz. sklepih, ki jih sprejema komisija. V zvezi z dajanjem soglasij na vse posle, katerih vrednost presega 2,5 mio EUR, je nadzorni svet sprotno imenoval posameznega člana nadzornega sveta, ki je sodeloval pri delu strokovne komisije za oddajo del za določen projekt. Po pogovoru na resornem ministrstvu je nadzorni svet oktobra sprejel sklep, da sodelovanje posameznih članov nadzornega sveta pri delu komisije za oddajo del ni potrebno.

14 ORGANIZACIJA DELA

Nadzorni svet DARS d.d. je v skladu s svojim poslovníkom že konec leta 2005 imenoval sekretarko nadzornega sveta, ki je iz vrst zaposlenih in je za delo, ki ga opravlja za nadzorni svet, odgovorna izključno predsedniku nadzornega sveta. Sekretarka koordinira delo nadzornega sveta in njegovih komisij in skrbi, da strokovne službe družbe pravočasno pripravijo gradiva za seje nadzornega sveta in njegove komisije ter opravlja ostale naloge, določene v Poslovníku nadzornega sveta.

Sestanki nadzornega sveta večinoma potekajo na izpostavi DARS d.d. v Ljubljani, občasno tudi na sedežu družbe v Celju. Kadar je zaradi obravnave določene tematike potreben ogled na terenu, se nadzorni svet sestane na terenu. Takšen način dela zagotavlja optimalno učinkovitost delovanja nadzornega sveta.

V skladu s Kodeksom upravljanja javnih delniških družb, ki so ga dne 18. 3. 2004 sporazumno oblikovali in sprejeli Ljubljanska borza, d.d. Ljubljana, Združenje nadzornikov Slovenije in Združenje Manager, ter ga spremenili in dopolnili 14. 12. 2005 in 5. 2. 2007, v zdajšnji prenovljeni obliki pa je bil sprejet dne 8. 12. 2009 in se uporablja od 1. 1. 2010, nadzorni svet enkrat letno oceni svojo sestavo, poslovanje, potencialna nasprotja in-

teresov posameznih članov ter delovanje posameznih članov nadzornega sveta in nadzornega sveta kot celote, pa tudi sodelovanje z upravo družbe (točka 9).

UKREPI ZA IZBOLJŠANJE UČINKOVITOSTI

Da bi izboljšali učinkovitost dela nadzornega sveta, se člani redno udeležujejo seminarjev, ki jih prireja Združenje članov nadzornih svetov, na katerih pridobivajo dodatna strokovna znanja za aktivno delovanje v nadzornem svetu.

OCENA DELOVANJA POSAMEZNIH ČLANOV NADZORNEGA SVETA IN NADZORNEGA SVETA KOT CELOTE TER SODELOVANJE Z UPRAVO DRUŽBE

Člani so se redno udeleževali sej, saj so bili na sedmih sejah nadzornega sveta prisotni vsi člani, na dveh sejah pa je manjkal en član.

Člani so na sejah aktivni in sodelujejo v razpravah. Prizadevajo si, da se morebitna različna stališča razjasnijo in uskladijo do take mere, da je možno v večini primerov soglasno sprejeti sklepe. Iz razprav je razvidno, da člani na seje prihajajo dobro

pripravljeni, saj v nasprotnem primeru ne bi mogli aktivno in strokovno sodelovati pri obravnavi posameznih točk dnevnega reda.

Komuniciranje in sodelovanje med upravo DARS d.d. in nadzornim svetom je ustrezno. Uprava družbe je prisotna na vseh sejah nadzornega sveta in redno obvešča nadzorni svet o vseh pomembnih zadevah, ki zadevajo poslovanje družbe, ter takoj ko je to mogoče, izpolni vsako zahtevo nadzornega sveta po poročilu ali predstavitvi dokumentacije.

POTRDITEV LETNEGA POROČILA IN PREDLOG UPORABE BILANČNEGA DOBIČKA IZ LETA 2010

Nadzorni svet DARS d.d. je pregledal Letno poročilo DARS d.d. za leto 2010 v okviru zakonskega roka. Seznanil se je z revizijskim poročilom in mnenjem pooblaščenega revizorja, ki je pregledal računovodske izkaze za poslovno leto 2010, in ugotovil, da pooblaščen revizor ni odkril nobenih napačnih navedb oz. nepravilnosti, ki bi lahko vplivale na računovodske izkaze družbe. V revizijskem poročilu tudi ni nobenih pripomb in zadržkov, namenjenih upravi družbe in nadzornemu svetu.

Nadzorni svet DARS d.d. je na podlagi določil 64. in 230. člena

ZGD-1, revidiranih računovodskih izkazov družbe in v kontekstu celovite obravnave Letnega poročila ter predloga uprave ugotovil, da je izkazani čisti dobiček družbe za obdobje od 1. 1. do 31. 12. 2010 znašal 30.463.364,63 EUR. Čisti dobiček se po sklepu uprave in nadzornega sveta DARS d.d. razporedi v:

- zakonske rezerve v višini 1.523.168,23 EUR;
- druge rezerve iz dobička v višini 14.470.098,20 EUR.

Ugotovljeni bilančni dobiček na dan 31. 12. 2010 znaša 14.470.098,20 EUR.

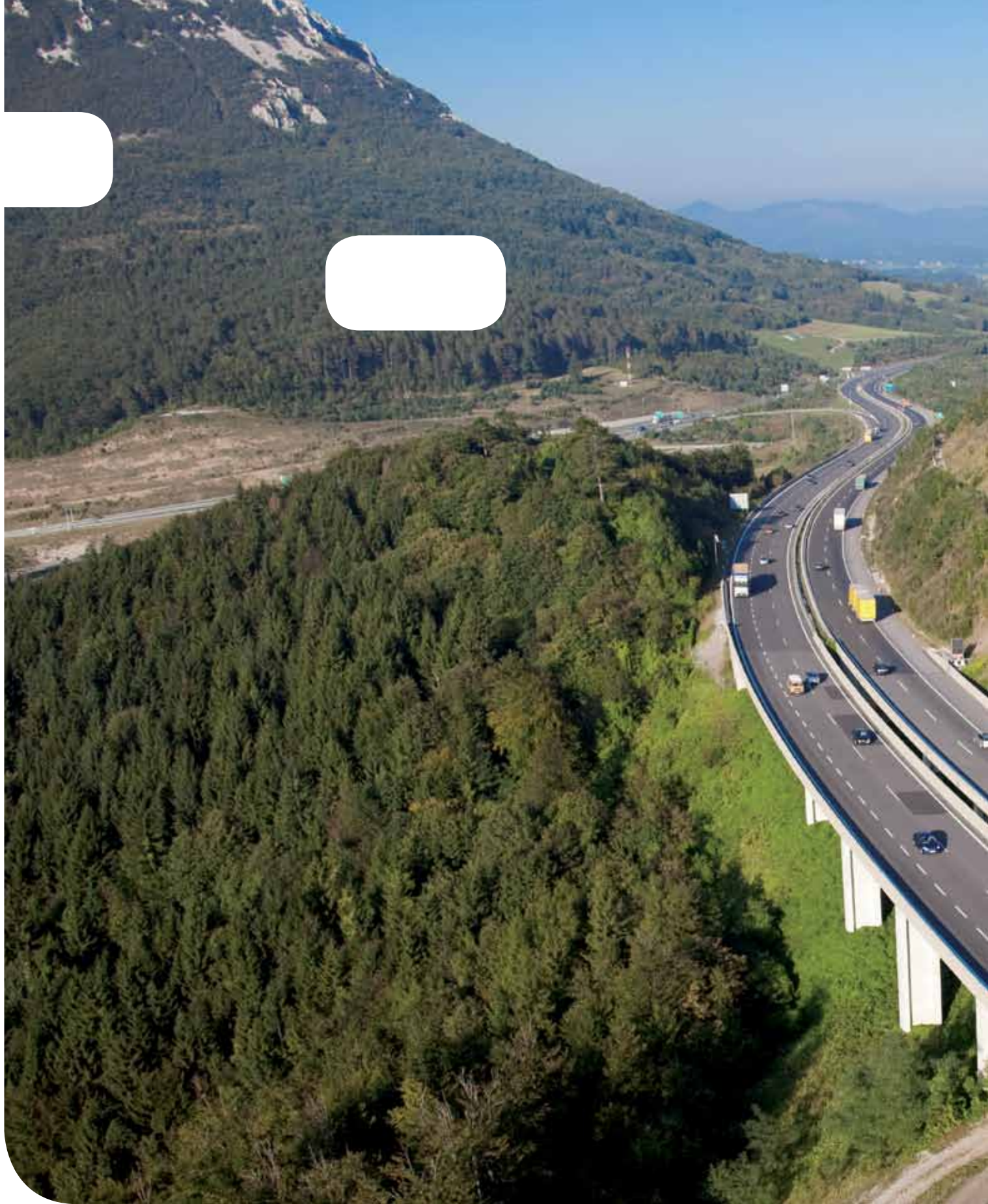
O bilančnem dobičku bo odločala skupščina družbe.

Nadzorni svet DARS d.d. je na seji dne 26. 4. 2011 sprejel sklep o potrditvi revidiranega Letnega poročila DARS d.d. za leto 2010, kar v skladu z 282. členom ZGD-1 pomeni, da soglaša z revidiranim poročilom in s tem tudi sprejema Letno poročilo DARS d.d. za leto 2010.

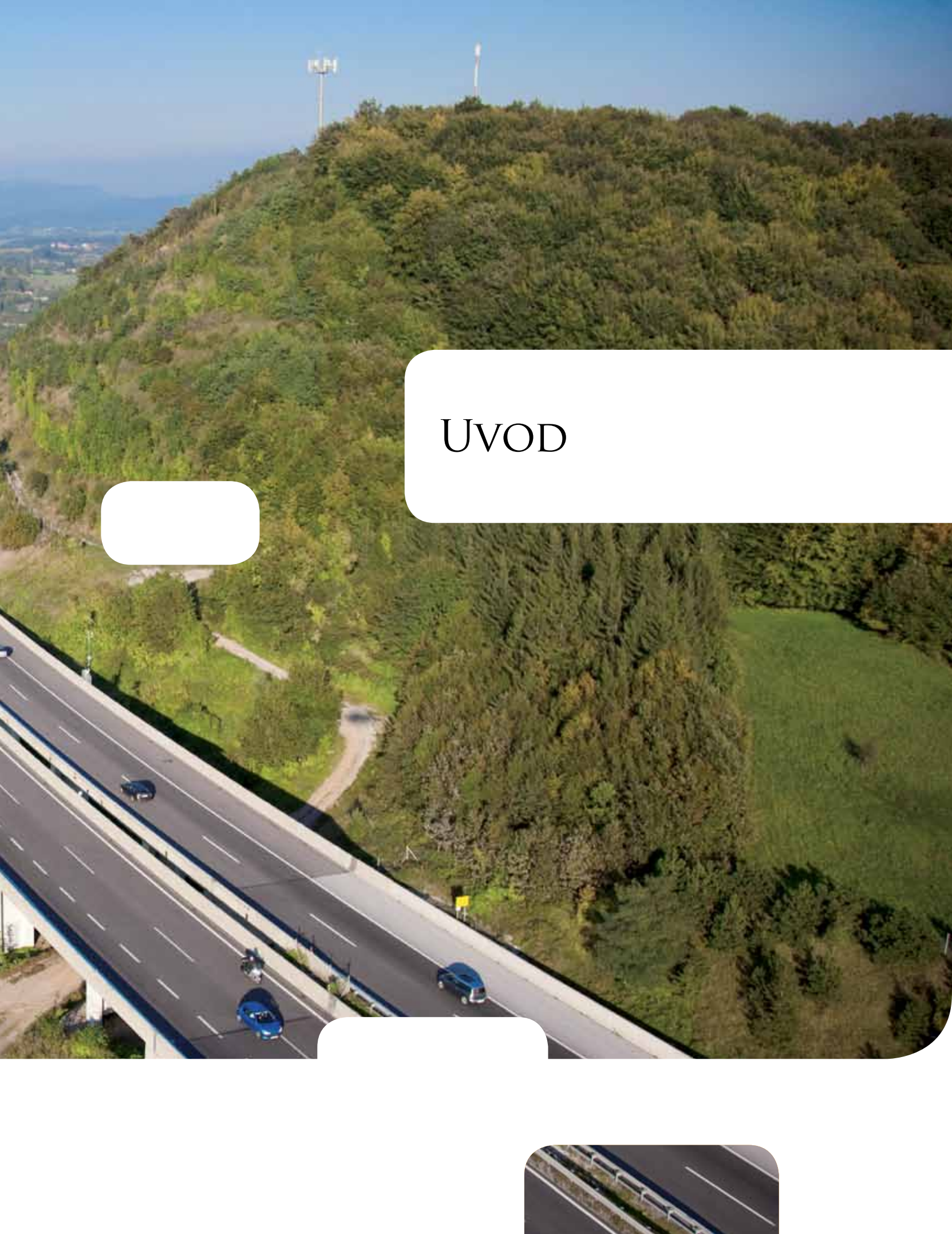
Nadzorni svet DARS d.d. tudi ocenjuje, da sta uprava DARS d.d. in nadzorni svet DARS d.d. v letu 2010 delovala dobro in v korist družbe, kar je razvidno tudi iz doseženih poslovnih rezultatov, in predlaga skupščini, da skladno z 293. členom ZGD-1 podeli razrešnico.

dr. Milan Medved
predsednik nadzornega sveta

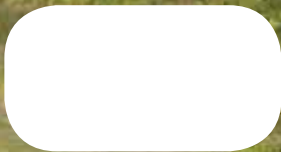

UVOD

UVOD

PODATKI O DRUŽBI

18

NAZIV	Družba za avtoceste v Republiki Sloveniji d.d.
SEDEŽ	kratica: DARS d.d. Ulica XIV. divizije 4, 3000 Celje tel.: (03) 426-40-71 faks: (03) 544-20-01
IZPOSTAVA	Dunajska 7, 1000 Ljubljana tel.: (01) 300-99-00 faks: (01) 300-99-01
SPLETNE STRANI	www.dars.si www.promet.si
LETO USTANOVITVE	1993
REGISTRSKI VLOŽEK	1/06158/00, Okrožno sodišče v Celju
USTANOVITELJ	Republika Slovenija
DELNIČAR	Republika Slovenija
MATIČNA ŠTEVILKA	5814251000
IDENTIFIKACIJSKA ŠTEVILKA ZA DDV	SI92473717
OSNOVNI KAPITAL	2.319.866.345,16 EUR
ŠTEVILO IZDANIH DELNIC	55.592.292 imenskih kosovnih delnic

Družba DARS d.d. je bila ustanovljena z ZDARS leta 1993, poslovati pa je začela 1. 1. 1994. Do 31. 12. 2003 je imela status javnega podjetja v obliki delniške družbe, od 1. 1. 2004 pa ima položaj delniške družbe kot gospodarske družbe. Edina ustanoviteljica in delničarka družbe DARS d.d. je RS.

Na podlagi Zakona o upravljanju kapitalskih naložb RS (Ur.l. RS št. 38/2010) družbo DARS d.d. zastopa Agencija za upravljanje kapitalskih naložb RS.

Konec leta 2010 je začel veljati ZDARS-1, v skladu s katerim DARS d.d.:

- opravlja v imenu RS in za njen račun posamezne naloge v zvezi s prostorskim načrtovanjem in umeščanjem avtocest v prostor ter naloge v zvezi s pridobivanjem nepremičnin za potrebe gradnje avtocest;
- izvaja gradnjo avtocest v svojem imenu in za svoj račun;
- upravlja in vzdržuje avtocestne odseke, za katere pridobi koncesijo za gradnjo.

Država prek razvojnih dokumentov ohranja strateški nadzor nad razvojem avtocest z določanjem novih odsekov in rokov, v katerem morajo biti ti novozgrajeni odseki predani v promet.

ZDARS-1 določa status, naloge in obveznosti družbe DARS d.d. ter ureja stvarnopravna razmerja v zvezi z avtocestami. DARS d.d. se je s tem zakonom preoblikoval v koncesionarja, ki prevzema vse finančne obveznosti, povezane z gradnjo novih avtocestnih odsekov. ZDARS-1 prav tako določa, da DARS d.d. v imenu RS in za njen račun opravlja posamezne naloge v zvezi s prostorskim načrtovanjem in umeščanjem avtocest v prostor ter naloge v zvezi s pridobivanjem nepremičnin za potrebe gradnje avtocest. Zakon nadalje določa, da DARS d.d. nadaljuje gradnjo avtocest in hitrih cest, ki so se začele graditi pred uveljavitvijo ZDARS-1, ter da še naprej upravlja in vzdržuje obstoječe avtoceste in hitre ceste v RS.

KJUČNI POSLOVNI PODATKI

Ključni poslovni podatki v EUR	Leto 2006	Leto 2007	Leto 2008	Leto 2009	Leto 2010
Skupaj prihodki	180.437.720	212.591.309	241.837.168	272.329.357	316.615.824
Skupaj odhodki	174.316.659	198.884.469	227.052.630	259.421.061	278.327.509
Čisti prihodki od prodaje	175.320.633	208.879.897	237.907.159	266.050.392	301.412.873
Poslovni stroški	174.222.083	198.855.297	226.984.620	259.366.619	205.792.943
Dajatev po koncesijski pogodbi	103.105.148	122.637.201	142.385.612	169.447.153	0
Poslovni izid iz poslovanja	4.113.354	12.268.914	13.289.015	11.687.109	108.485.776
EBITDA	13.428.335	20.343.174	21.575.090	21.189.454	223.979.429
Čisti poslovni izid obračunskega obdobja	4.158.963	10.504.137	11.499.906	10.161.585	30.463.365
Osnovni kapital	212.819	212.823	212.823	212.823	2.319.866.345
Kapital na 31. 12.	40.295.545	49.023.704	55.271.542	55.413.862	2.402.580.775
Skupna vrednost aktive na dan 31. 12.*	4.645.562.033	5.127.370.135	5.664.712.555	5.935.788.392	5.611.218.851
Stanje dolga na 31. 12.	1.767.992.555	2.260.844.842	2.685.098.254	2.947.416.960	2.998.506.697
Odplačilo dolga - glavnica	46.070.156	58.764.151	62.172.986	62.614.691	133.910.263
Plačilo obresti **	62.579.991	81.174.046	108.472.971	91.263.756	79.015.798

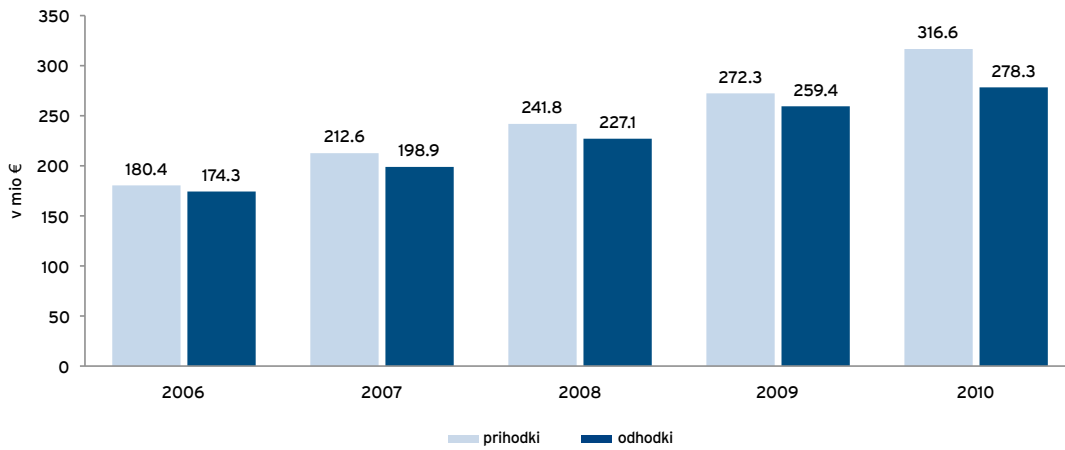
* Podatki v obdobju 2006-2009 se nanašajo na sredstva DARS d.d. in sredstva RS prejeta v upravljanje

** Podatek se nanaša na dejanske odlive za obresti v posameznem letu

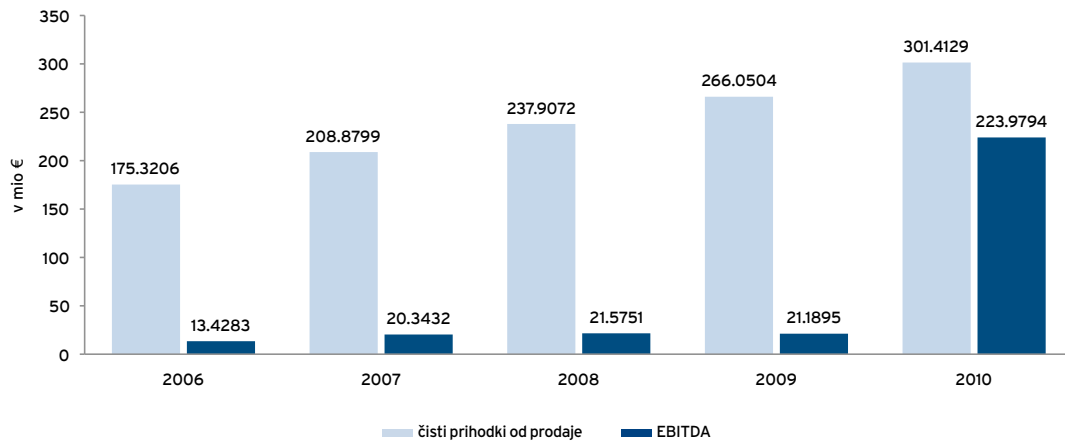
Kazalniki	Leto 2006	Leto 2007	Leto 2008	Leto 2009	Leto 2010
Marža iz poslovanja	2,3 %	5,9 %	5,6 %	4,4 %	36,0 %
Marža EBITDA	7,7 %	9,7 %	9,1 %	8,0 %	74,3 %
Neto marža	2,4 %	5,0 %	4,8 %	3,8 %	10,1 %
Donosnost kapitala	10,3 %	21,4 %	20,8 %	18,3 %	1,3 %

Število zaposlenih	Leto 2006	Leto 2007	Leto 2008	Leto 2009	Leto 2010
Konec leta	1106	1128	1209	1250	1247

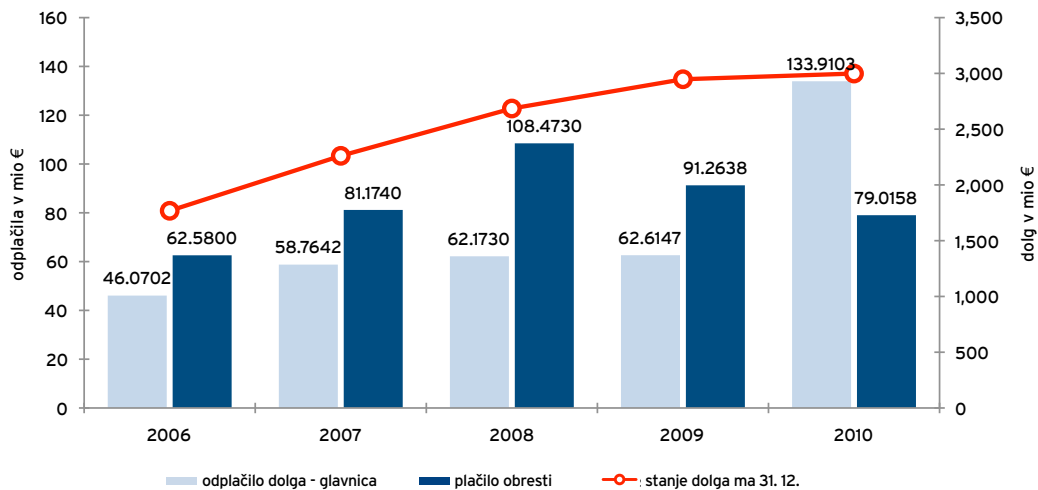
Graf 1: Prikaz gibanja skupnih prihodkov in odhodkov DARS d.d. v obdobju 2006-2010

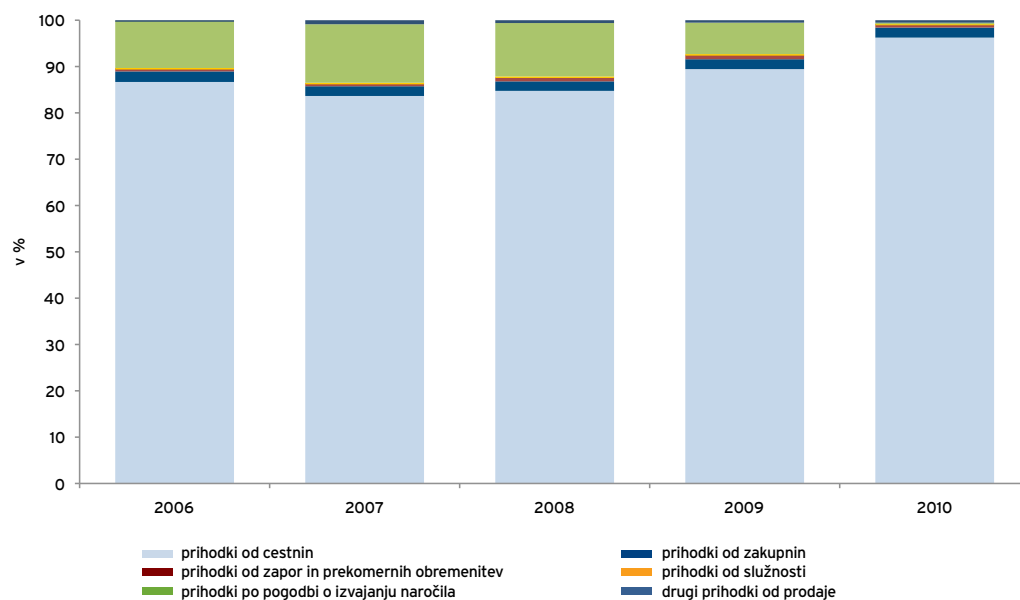
Graf 2: Prikaz gibanja čistega prihodka od prodaje ter dobička iz poslovanja pred amortizacijo DARS d.d. v obdobju 2006-2010

Graf 3: Stanje dolga (31.12.), odplačilo glavnice in plačilo obresti v obdobju 2006-2010

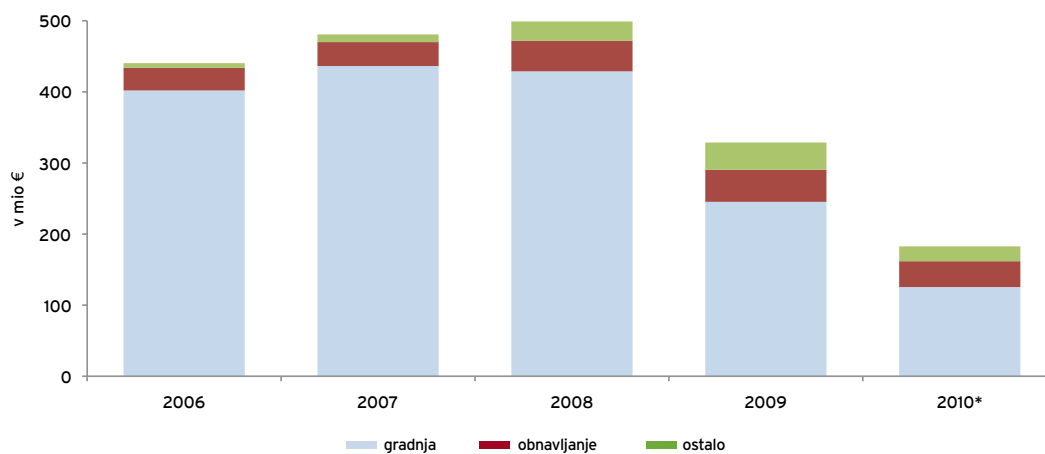

Graf 4: Struktura prihodkov od prodaje DARS d.d.

21

Graf 5: Investicije v NPIA (neto, brez DDV)

* Bolj podrobno je realizacija gradenj in obnov prikazana v tabeli 8.

MAKROEKONOMSKO OKOLJE*

22

Gospodarska aktivnost se bo v naslednjih dveh letih po pričakovanjih krepila, vendar bo rast gospodarstva v primerjavi z stopnjami rasti, zabeleženimi pred gospodarsko krizo ostala relativno nizka. Okrevanje slovenskega gospodarstva je dokaj omejeno, med drugim zaradi vpliva upočasnjene rasti tujega povpraševanja, zaostrenih razmer v finančnem okolju in poslabšanja javnofinančne situacije.

Slovenija namreč ni v celoti izkoristila povpraševanja na tujih trgih, saj je bila rast slovenskega izvoza nižja od rasti tujega povpraševanja, tako se bo skupna rast izvoza, ki je bila lani 7,8-odstotna, v letu 2011 znižala na 6,9 %, v letu 2012 pa na 6,7 %. Lani so se še bolj zaostriale finančne razmere za poslovanje slovenskih podjetij, kar bo pomembno zaznamovalo gospodarstvo tudi letos in v prihodnjih letih. Da bi dosegla večjo rast v srednjeročnem obdobju, je vlada pripravila nabor ukrepov za izboljšanje javnofinančnega položaja.

Okrevanje slovenskega gospodarstva v letu 2010 je bilo počasnejše od gospodarskega okrevanja evrskega območja, raven bruto domačega proizvoda pa po 8,1-odstotnem realnem padcu v letu 2009 še vedno zaostaja za ravno iz leta 2008.

Leto 2010 - Slovenija:

- Bruto domači proizvod se je povečal za 1,2 %.
- Obseg prodaje blaga in storitev v tujino se je realno povečal za 7,8 %.
- Obseg bruto investicij v osnovna sredstva se je znižal za 6,7 %.
- Povprečna stopnja registrirane brezposelnosti se je zvišala na 10,7 %.
- Zasebna potrošnja se je realno povečala za 0,5 %.
- Rast uvoza blaga in storitev je bila 6,6-odstotna.
- Povprečna inflacija je znašala 1,8 %.
- Dodana vrednost se je realno zvečala za 1,6 %.

Vplivi iz mednarodnega okolja, razpoložljivost finančnih virov in razmere v gradbeništvu bodo najpomembnejši dejavniki krepitve investicijske aktivnosti. Urad RS za makroekonomske analize in razvoj ocenjuje, da se bodo izrazito negativna gibanja v gradbeni dejavnosti postopoma umirjala.

Zmanjševanje gradbenih investicij, ki so se v zadnjih dveh letih zmanjšale za tretjino, je bilo tudi lani prisotno v vseh segmentih panoge. Dodana vrednost v gradbeništvu je bila lani za 14,4 % manjša kot v letu 2009. V gradnji inženirskih objektov je bilo znižanje 20-odstotno, kar je predvsem posledica manj intenzivne gradnje prometne infrastrukture; po zaključku intenzivne gradnje avtocest se namreč precej zmanjšajo tudi investicije v infrastrukturo.

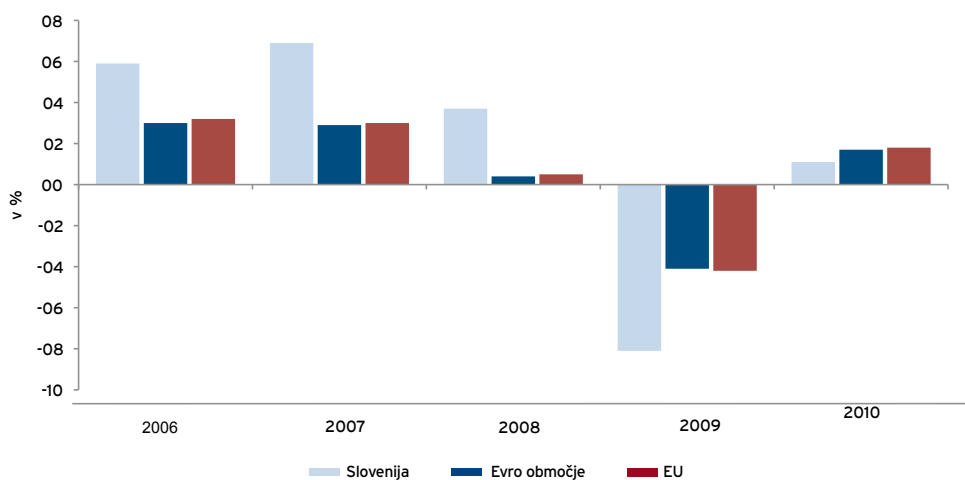
V posameznih segmentih gradnje letos še ne pričakujemo rasti. Urad RS za makroekonomske analize in razvoj v gradbeništvu napoveduje celo dvo odstotno realno zmanjšanje dodane vrednosti. Po velikem padcu v letih 2009 in 2010 naj bi gradnja prometne infrastrukture ostala na podobni ravni kot lani.

Napoved za leto 2011 - Slovenija:

- Bruto domači proizvod se bo povečal za 2,2 %.
- Rast državne potrošnje bo večja za 0,8 %.
- Povprečna stopnja registrirane brezposelnosti se bo zvišala na 12,1 %.
- Izvoz se bo realno povečal za 6,9 %.
- Bruto investicije v osnovna sredstva se bodo povečale za 2,9 %.
- Zasebna potrošnja se bo povečala za 0,7 %.
- Uvoz se bo realno povečal za 5,1 %.

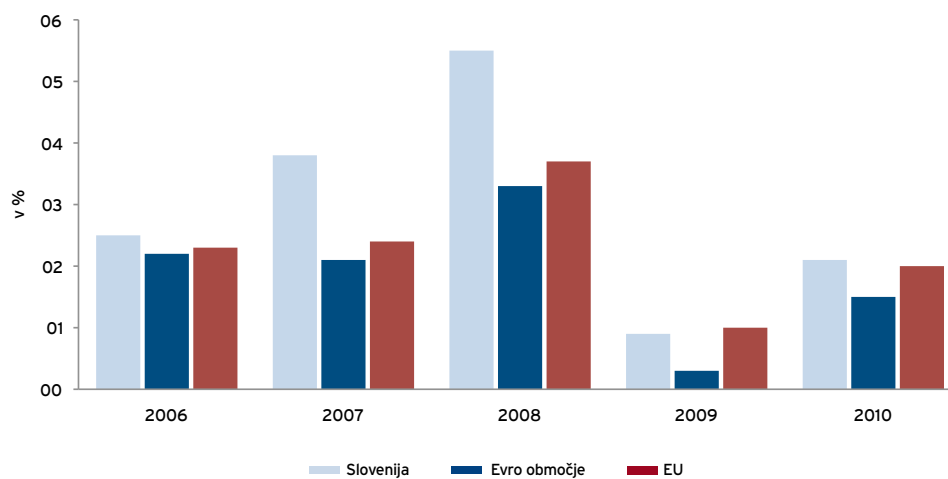
* Povzeto po Pomladanski napovedi gospodarskih gibanj; UMAR, marec 2011.

Graf 6: Primerjava odstotka spremembe BDP-ja v Sloveniji z evro-območjem in EU

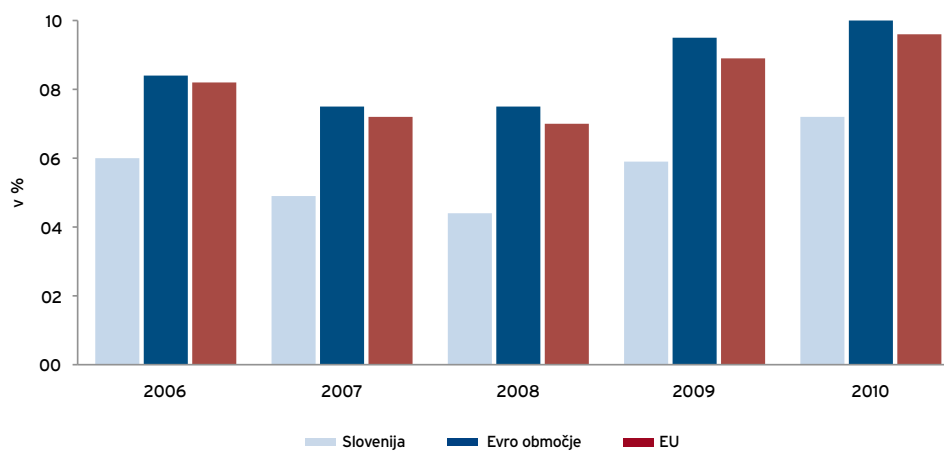

23

Graf 7: Primerjava stopnje rasti inflacije v Sloveniji z evro-območjem in EU

Graf 8: Primerjava stopnje nezaposlenosti (ILO) v Sloveniji z evro-območjem in EU

AVTOCESTE IN HITRE CESTE V RS

24 Leta 1994 je RS s posebno pogodbo prenesla na DARS d.d. upravljanje in vzdrževanje vseh zgrajenih avtocest in infrastrukturnih objektov ter naprav na njih. RS je tako prenesla na DARS d.d. 198,8 kilometra do tedaj zgrajenih dvopasovnih in štiripasovnih avtocest in hitrih cest ter 67,5 kilometra priključkov.

Z izvajanjem NPIA se je večalo tudi avtocestno omrežje v upravljanju in vzdrževanju DARS d.d. Konec leta 2010 je DARS d.d. tako upravljal 606,6 km avtocest, 163,4 km priključkov nanje, 22,3 km razcepov ter 9,3 kilometrov drugih servisnih cest.

Tabela 2: Dolžina omrežja avtocest v upravljanju in vzdrževanju DARS d.d. na dan 31. 12.

Dolžina omrežja v vzdrževanju in upravljanju na dan 31.12. (v km)	Leto 2006	Leto 2007	Leto 2008	Leto 2009	Leto 2010
Avtoceste (brez dolžine predorov)	436,9221	438,245	527,728	567,129	582,456
Razcepi	13,351	13,351	16,7631	21,3451	22,254
Druge servisne ceste	8,550	9,297	9,829	10,416	9,306
Priključki	127,019	128,592	149,616	158,435	163,399
Predori	17,200	17,958	20,435	24,110	24,170
Skupna obračunska dolžina avtocest	521,713	525,398	628,455	680,890	697,821
Skupna dolžina avtocest	454,122	456,203	548,163	591,239	606,626

V Sloveniji imamo vinjetni cestninski sistem za lahka osebna vozila ter odprt in zaprt cestninski sistem za težka vozila.

Vinjetni cestninski sistem je namenjen vozilom, katerih največja dovoljena masa ne presega 3,5 t, ne glede na največjo maso priklopnega vozila. Z vinjeto morajo biti opremljena vsa vozila, lažja od 3,5 t, ki uporabljajo avtoceste in hitre ceste v upravljanju DARS d.d.

Odprt in zaprt cestninski sistem sta v uporabi za vozila, katerih največja dovoljena masa presega 3,5 t. Cestnina na 545,6 kilometrih avtocest se plačuje neposredno - klasično (gotovinsko ali s plačilnimi karticami) ali elektronsko (z DARS kartico/DARS kartico Transporter ter ABC tablico). Težka tovorna vozila, katerih največja dovoljena masa presega 3,5 t, se ne cestninijo na delu ljubljanske obvoznice, mariborski obvoznici, obalnih cestah ter severnem delu gorenjskega kraka, ki se ne cestnini zaradi opustitve gradnje cestninske postaje.

Tabela 3: Avtoceste in hitre ceste v upravljanju DARS d.d.

Stanje 31.12.2010 (v km)	Dolžina AC in HC (A)	Dolžina razcepov	Dolžina priključkov	Dolžina drugih cest	Zaprta sistem za vozila nad 3,5 t	Odprta sistem za vozila nad 3,5 t	Cestninske ceste za vozila nad 3,5 t	Necestninske ceste
A1 Šentilj - Dragučova - Maribor - Slivnica - Celje - Trojane - Ljubljana (Zadobrova - Malence - Kozarje) - Postojna - Razdrto - Divača - Črni Kal - Srmin	245,266	11,782	71,246	0	96,666	141,655	238,321	6,945
A2 Predor Karavanke - Lesce - Podtabor - Kranj - Ljubljana (Kozarje) - po A1 - Malence - Ivančna Gorica - Bič - Pluska - Trebnje - Hrastje - Novo mesto - Kronovo - Drnovo - Obrežje	175,475	4,933	44,936	4,866	7,438	140,752	148,190	27,285
A3 Divača (Gabrk) - Sežana vzhod - Fernetiči	12,246	0	5,131	2,724	12,246	0	12,246	0
A4 Slivnica - Draženci [- Gruškovje*]	20,750	4,440	6,530	0	0	20,600	20,600	0,150
A5 Maribor (Dragučova) - Lenart - Senarska - Vučja vas - Murska Sobota - Dolga vas - Lendava - Pince	79,574	1,099	15,663	0	0	79,574	79,574	0
H2 Pesnica - Maribor (Tezno)	7,200	0	3,590	0	0	0	0	7,200
H3 Ljubljana (Zadobrova - Tomačevo - Koseze)	10,222	0	6,849	0	0	4,533	4,533	5,689
H4 Razdrto (Nanos) - Vipava - Ajdovščina - Selo - Šempeter - Vrtojba	42,117	0	4,837	1,716	19,203	22,914	42,117	0
H5 Škofije - Koper (Škocjan) [- Dragonja*]	7,833	0	2,153	0	0	0	0	7,833
H6 Koper (Škocjan) - Koper (Žusterna) [- Lucija]	1,880	0	1,509	0	0	0	0	1,880
H7 Dolga vas - meja Madžarska	4,063	0	0,955	0	0	0	0	4,063
Skupaj AC in HC	606,626	22,254	163,399	9,306	135,553	410,028	545,581	61,045

* Odseki, ki se gradijo ali se bodo gradili in bodo predani v upravljanje DARS d.d.

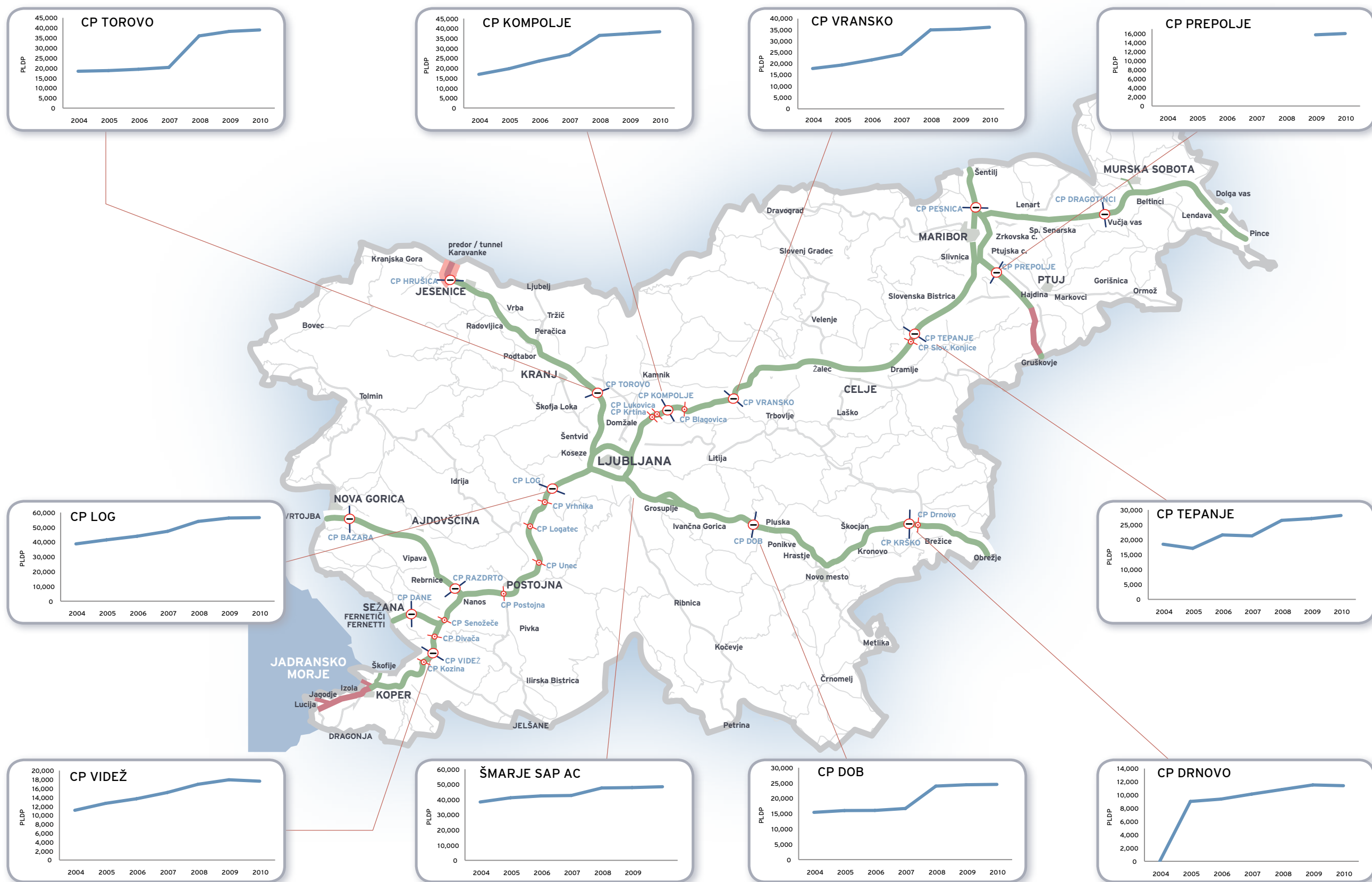

Slika 1: Avtocestni sistem v RS, december 2010

LEGENDA/LEGEND	
	zgrajene avtoceste, hitre ceste in druge javne ceste constructed motorways, expressways and other public roads
	avtocestni odseki, ki bodo v letu 2010 predvidoma predani prometu motorway section under construction which will be finish during the year 2010
	odseki, na katerih se v letu 2010 gradnja nadaljuje sections on which the construction will continue in the year 2010
	odseki v gradnji po letu 2010 sections under construction after the year 2010
	avtocestni odseki iz t.i. "dodatnega programa" motorway sections from so called "additional programme"
	variantno priključevanje variant junction
	odseki hitrih cest iz t.i. "dodatnega programa" expressways from so called "additional programme"

Slika 2: Povprečne letne prometne obremenitve po števnih mestih

PROMETNE OBREMENITVE

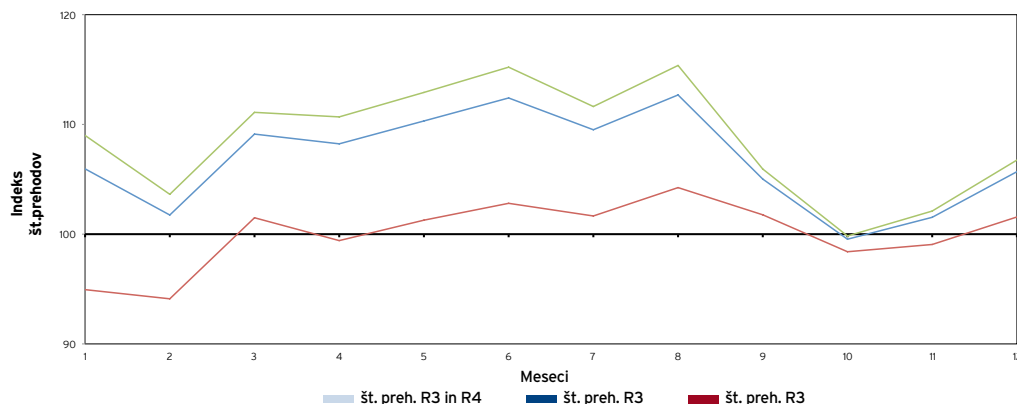
Večje prometne obremenitve pomenijo za DARS d.d. več prihodkov iz naslova cestnine, hkrati pa obremenjujejo poslovanje družbe iz naslova vzdrževanja avtocest.

V obdobju od leta 2004 do leta 2008 je promet na slovenskih avtocestah in hitrih cestah intenzivno naraščal. Skupni obseg prometa se je najhitreje povečeval na območju Ljubljane (s povprečno 7-odstotno letno stopnjo). Zelo hitro rast količine vozil smo beležili tudi na primorskem kraku, kjer bila povprečna letna stopnja rasti približno 6-odstotna. Podobno velja tudi za štajerski krak. Manj intenzivna je bila rast skupnega obsega prometa na avtocestnih krakih proti Gorenjski, Dolenjski, Vipavski dolini in Prekmurju. Za to obdobje je značilna predvsem hitra rast težkega tovornega prometa.

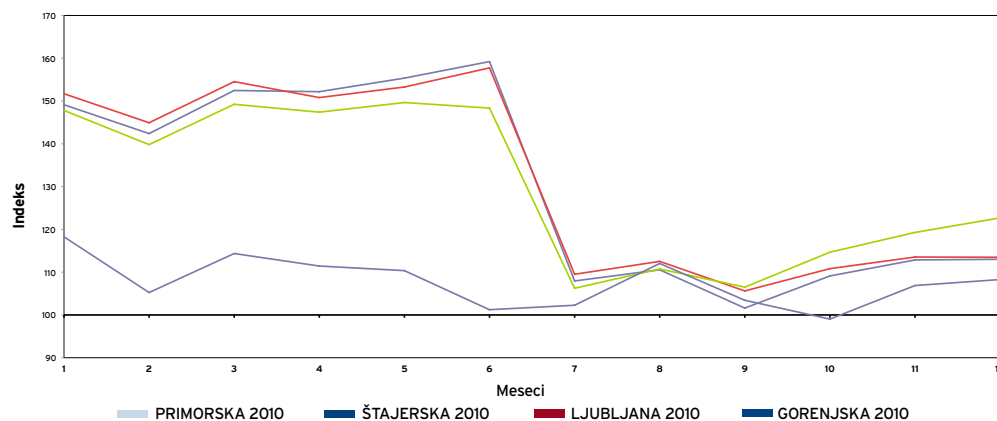
V letu 2010 je zopet opazen porast prometa glede na leto 2009, ko se je rast nekoliko umirila, predvsem kot posledica gospodarske krize. Število prehodov vozil cestninskega razreda R3 skozi cestninske postaje je ostalo na ravni iz leta 2009, tj. 0,2 % števila prehodov. Število prehodov na cestninskih postajah za cestninski razred R4 pa je v letu 2010 naraslo za 8,4 %. Skupno število prehodov za R3 in R4 se je povečalo za 6,7 %, s tem, da smo v drugi polovici leta 2009 odprli novo cestninsko postajo Prepolje. (Povečanje števila prehodov - primorski krak: 7,9 %, štajerski krak: 8,6 %, ljubljanski krak: 2,5 % in gorenjski krak: 7,5 %.)

29

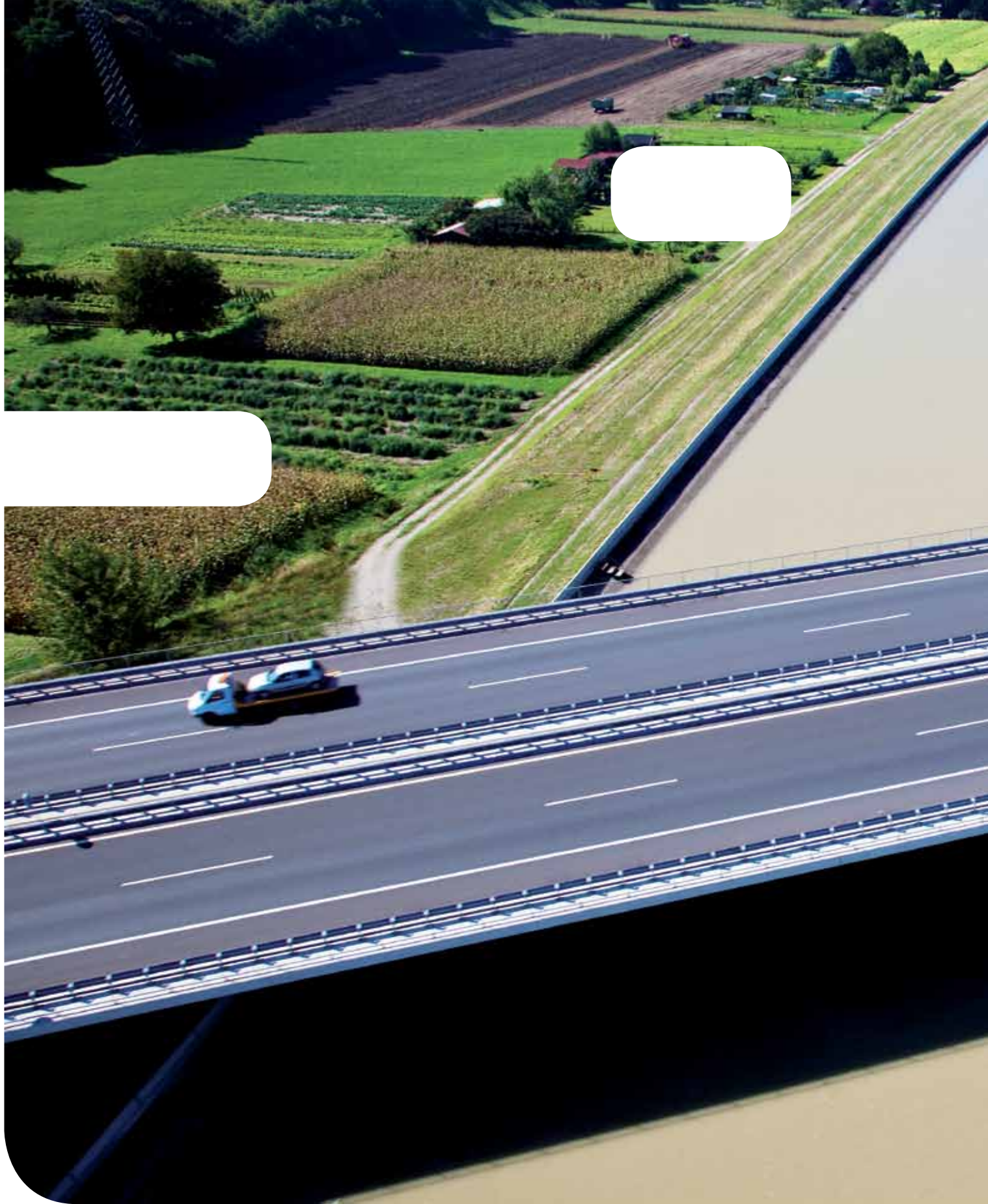
Graf 9: Indeks števila prehodov 2010/2009 za razreda R3 in R4 na vseh cestninskih postaja

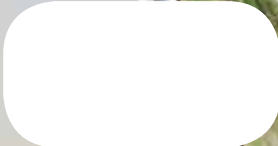
Graf 10: Indeks pobrane cestnine (za razreda R3 in R4) v obdobju 2009/2010 po avtocestnih krakih

Velika rast prihodkov iz naslova pobrane cestnine v prvem polletju 2010 je posledica povišanja cestnine za tovorna vozila s 1. 7. 2009.

POSLOVNO

POSLOVNO
POROČILO

POSLANSTVO, VIZIJA, STRATEŠKI CILJI IN POLITIKA KAKOVOSTI DRUŽBE

32

POSLANSTVO

Doseganje ciljev lastnice, to je, Republike Slovenije - z gradnjo, obnavljanjem, vzdrževanjem in upravljanjem avtocest omogočati varno, učinkovito in sodobno mobilnost ljudi in blaga, na način, ki ne obremenjuje okolja in ohranja kvaliteto življenja lokalnega prebivalstva.

VIZIJA

Postati poslovno odprta, uspešna in tržno naravnana gospodarska družba za upravljanje sodobnih infrastrukturnih omrežij v skladu s pričakovanji in potrebami uporabnikov.

OSNOVNE VREDNOTE

Osnovne vrednote, za katere si prizadeva DARS d.d., so:

- strokovnost,
- transparentnost,
- učinkovitost,
- inovativnost,
- odzivnost,
- prijaznost do uporabnikov,
- spoštovanje zaposlenih.

POLITIKA SISTEMA VODENJA

Vodstvo in vsi zaposleni v družbi si bomo s strokovnim in odgovornim opravljanjem svojega dela prizadevali, da bomo izpolnili zahteve in pričakovanja naših strank, lastnika, zaposlenih, okolja in družbe. Naš poslovni uspeh ni prepuščen naključju, ampak je skrbno načrtovan, voden in nadzorovan.

Naš cilj so kakovostne in celovite storitve. Ta cilj dosegamo:

- z odgovornim odločanjem na podlagi dejstev,
- z ustvarjanjem dobrih delovnih razmer in odnosov znotraj družbe in v širšem okolju,
- s spodbujanjem inovativnosti zaposlenih,
- z doslednim spoštovanjem zakonodaje in razvojnih usmeritev,
- s premišljeno izbiro usposobljenih partnerjev,
- s podpiranjem razvoja stroke in pridobivanjem novih znanj,
- z zavezanostjo varovanju okolja in prijaznostjo do soljudi.

STRATEŠKI CILJI

Strateški cilji družbe DARS d.d. so:

- z učinkovitim sistemom cestninjenja zagotoviti dovolj prihodkov za nemoteno delovanje družbe;
- zagotoviti usposobljen finančni inženiring za učinkovito upravljanje dolga;
- izvajanje nalog, povezanih z gradnjo in vzdrževanjem infrastrukture ob upoštevanju ekonomskih principov;
- zagotoviti dolgoročen, finančno vzdržen model v času trajanja koncesijskega razmerja;
- ohraniti in razvijati vodilno pozicijo pri gradnji in upravljanju avtocest v Sloveniji;
- zagotavljati vedno večjo prometno varnost;
- zagotavljati pretočnost na avtocestah in hitrih cestah;
- trajnostni razvoj in nenehno izboljševanje postopkov upravljanja avtocest;
- v središče poslovanja postaviti uporabnike avtocest, njihove želje in potrebe ter skrb za okolje;
- optimizirati poslovne procese in razviti sistem vodenja, ki bo zagotavljal ustvarjalno delovno okolje za doseg odličnih poslovnih rezultatov.

POMEMBNI POSLOVNI DOGODKI V POSLOVNEM LETU 2010

JANUAR

Vlada RS je sprejela sklep, da se v nadzorni svet DARS d.d. na predlog Ministrstva za finance imenuje dr. Milan Medved.

Vlada je imenovala Gordano Bošković za članico uprave DARS d.d.

V delo smo uvedli izvajalca gradnje 2,1 km dolgega dvocevne predora Markovec.

Uvedli smo diferencirano cestninjenje tovornih vozil glede na emisijske razrede EURO.

FEBRUAR

Vlada RS je sprejela LPRO AC za leto 2010, ki določa izvedbo del za razvoj in obnavljanje avtocest v skupni vrednosti 341 mio EUR.

Nadzorni svet DARS d.d. je sprejel Poslovni načrt družbe za leto 2010.

MAREC

Zgrajena je bila izpostava ACB Maribor, ki stoji ob avtocesti v Hajdini pri Ptujju.

APRIL

Vlada RS je sprejela Uredbo o spremembah in dopolnitvah Uredbe o kategorizaciji državnih cest, s katero je del glavne ceste med Koprom in Žusterno prekategorižirala med hitre ceste.

JUNI

Evropska komisija je izdala Odločbo Komisije o velikem projektu »Avtocesta A2; Bič-Hrastje; Odsek Pluska-Ponikve«. Projekt je del Operativnega programa razvoja okoljske in prometne infrastrukture za obdobje 2007-2013.

V promet smo predali avtocestna odseka Pluska-Ponikve in Ponikve-Hrastje, v skupni dolžini 14,8 km, katerih gradnjo je delno financira tudi Evropska unija iz sredstev Kohezijskega sklada.

JULIJ

V promet smo predali semaforizirano krožno križišče Tomačevo ter avtocestni priključek Naklo na odseku Podtabor-Naklo. Dokončana in za promet odprta je bila tudi obvozna cesta

mimo naselja Dragonja v dolžini 0,7 km. Pričela so se dela na odseku glavne ceste Želodnik-Mengeš z obvoznico Mengeš.

Vlada je obravnavala Letno poročilo DARS d.d. za leto 2009, skupaj z revizorjevim poročilom in poročilom nadzornega sveta o rezultatih preveritve letnega poročila.

Vlada je podelila razrešnico upravi in nadzornemu svetu DARS d.d. za poslovno leto 2009.

AVGUST

V promet smo predali 0,6 kilometrov dolg avtocestni priključek Podtabor na odseku štiripasovne avtoceste Peračica-Podtabor.

SEPTEMBER

Vlada RS je sprejela Uredbo o državnem prostorskem načrtu za odsek avtoceste Draženci-mednarodni mejni prehod Gruškovje.

NOVEMBER

Evropska komisija je izdala Odločbo Komisije o velikem projektu »Avtocesta A2; Bič-Hrastje; Odsek Ponikve-Hrastje«. Projekt je del Operativnega programa razvoja okoljske in prometne infrastrukture za obdobje 2007-2013.

V delo smo uvedli izvajalca gradbenih del na odseku glavne ceste Gorišnica-Ormož, dolgem 10,4 km.

Za financiranje graditve avtocestnih odsekov iz NPIA smo z banko Kommunalkredit Austria AG sklenili pogodbo o najemu kredita v višini 70 mio EUR.

DECEMBER

V veljavo je stopil ZDARS-1, ki ga je Državni zbor RS sprejel na seji 23. 11. 2010.

V veljavo je stopil tudi Zakon o soglasju in poročtvu Republike Slovenije za obveznosti DARS d.d. iz kreditov in izdanih dolžniških vrednostnih papirjev za realizacijo gradnje avtocestnih odsekov iz NPIA v višini 297,811 mio EUR (ZPDVNPPIA3), ki ga je Državni zbor RS sprejel na seji 23. 11. 2010.

Vlada RS je sprejela uredbo o državnem prostorskem načrtu za priključek Brezovica na avtocestnem odseku Ljubljana-Vrhnika.

OPIS POSLEDIC SPREJEMA ZDARS-1 NA POSLOVANJE DARS D.D.

34 POVZETEK ZDARS-1

ZDARS-1 je stopil v veljavo 4. 12. 2010. V nadaljevanju besedila je predstavljen povzetek najpomembnejših določb zakona.

Zakon določa status družbe DARS d.d. in stvarnopravna razmerja v zvezi z avtocestami ter opredeljuje pogoje, po katerih družba izvaja naloge prostorskega načrtovanja, umeščanja v prostor in pridobivanja zemljišč ter gradnjo, upravljanje in vzdrževanje avtocest,

DARS d.d. opravlja v imenu RS in za njen račun naloge v zvezi s prostorskim načrtovanjem in umeščanjem avtocest v prostor ter naloge v zvezi s pridobivanjem nepremičnin za potrebe gradnje avtocest. Viri za izvajanje teh nalog se zagotavljajo v državnem proračunu. Obe strani - RS in DARS d.d. - v pogodbi o izvajanju naročila uredita medsebojne pravice in obveznosti glede izvajanja nalog, še posebej višino nadomestila za opravljanje storitev, način in rok zagotavljanja sredstev ter načine in oblike nadzora nad izvajanjem nalog. Pogodba je sklenjena za čas trajanja gradnje avtocest oziroma za obdobje odplačevanja obveznosti iz kreditov in dolžniških vrednostnih papirjev za namen izgradnje avtocest, če je to obdobje daljše od obdobja gradnje avtocest.

DARS d.d. izvaja gradnjo avtocest v svojem imenu in za svoj račun v okviru koncesije gradenj po BOT (zgradi - upravljaj - prenesi) modelu lastninske pravice. Koncesijsko razmerje med RS in DARS d.d. nastane s sklenitvijo koncesijske pogodbe za gradnjo posameznega avtocestnega odseka, s katero obe strani uredita medsebojne pravice in obveznosti v času gradnje, zlasti vprašanja rokov in kvalitete izvedenih del, pravice in obveznosti v zvezi z upravljanjem in vzdrževanjem avtocest ter način in obliko nadzora nad temi nalogami, vključno s sankcijami za morebitne kršitve.

Koncesijska pogodba za gradnjo avtocestnega odseka se sklene za čas, ki omogoča odplačilo vseh obveznosti iz kreditov in dolžniških vrednostnih papirjev, najetih oziroma izdanih za gradnjo tega avtocestnega odseka, vendar najdlje za obdobje 50 let. Za obdobje trajanja koncesijske pogodbe RS ustanovi v korist DARS d.d. stavbno pravico na zemljiščih, na katerih bo DARS d.d. izvajal gradnjo. Stavbna pravica je neodplačna. Ob prenehanju stavbne pravice RS kot lastnik zemljišča imetniku stavbne pravice ne plača nadomestila. Viri za financiranje teh nalog so cestnine in ostali viri trženja avtocest, zadolževanje ter drugi viri.

DARS d.d. upravlja in vzdržuje avtocestne odseke, za katere pridobi koncesijo gradnje, in sicer od dne, ko je avtocestni odsek dan v promet, do izteka veljavnosti koncesijske pogodbe. Upravljanje avtocest obsega ustanavljanje služnosti za napeljavo vodovoda in kanalizacije, elektronskih komunikacijskih omrežij, električnih napeljav, plinovodov ter podobnih objektov in naprav javnega pomena, tako na avtocesti kot objektu kot na zemljišču, na katerem je ustanovljena stavbna pravica. Upravljanje obsega tudi izvajanje nekaterih upravnih nalog, kot so urejanje in nadzor nad prometno ureditvijo na cestah, organiziranje obveščanja javnosti o stanju cest in prometa na njih, izdajanje soglasij za gradnjo gospodarske infrastrukture oziroma izvajanje vzdrževalnih in drugih del v območju ceste ali zunaj varovalnega pasu ter posege v cestno telo zaradi gradnje drugih objektov ali naprav, začasno prepoved ali omejitev prometa na cesti in izvajanje prekrškovnega nadzora nad plačilom cestnine.

DARS d.d. nadaljuje izvajanje nalog, povezanih s prostorskim načrtovanjem in umeščanjem avtocest v prostor ter pridobivanjem nepremičnin za potrebe gradnje avtocest v skladu s pogodbo o izvajanju naročila. Morebitna določila pogodbe, ki so v nasprotju z ZDARS-1, morata RS in DARS d.d. uskladiti v šestih mesecih po uveljavitvi zakona.

DARS d.d. prav tako nadaljuje izvajanje gradnje avtocestnih odsekov, ki so se pričeli graditi pred uveljavitvijo ZDARS-1, v skladu s pogodbo o izvajanju naročila. RS in DARS d.d. morata v šestih mesecih po uveljavitvi zakona uskladiti vsebino pogodbe z 8. členom ZDARS-1.

DARS d.d. v skladu s Koncesijsko pogodbo še naprej upravlja in vzdržuje avtoceste, ki so bile zgrajene ali so se pričele graditi pred uveljavitvijo ZDARS-1, s tem, da začne avtoceste upravljati in vzdrževati, ko so predane v promet.

DARS d.d. je na podlagi ZDARS-1 dobil lastninsko pravico na zemljiščih, objektih in napravah, potrebnih za opravljanje dejavnosti vzdrževanja avtocest in izvajanje spremljajočih dejavnosti ter na nepremičninah, ki so bile pridobljene za gradnjo avtocest, vendar delno ali v celoti niso bile uporabljene za gradnjo avtocest oziroma za njihovo upravljanje ali vzdrževanje.

Na zemljiščih, na katerih so avtoceste kot objekt, ki so bile zgrajene ali ki so se pričele graditi pred uveljavitvijo ZDARS-1 in katerih lastnik ni RS, se v korist DARS d.d. ustanovi stavbna pravica v trenutku, ko RS pridobi lastninsko pravico na teh zemljiščih. Stavbna pravica se ustanovi v javno korist za čas 50 let in je neodplačna, ob prenehanju stavbne pravice RS kot lastnik zemljišča imetniku stavbne pravice ne plača nadomestila.

DARS d.d. z zemljišči, objekti in napravami, potrebnimi za opravljanje dejavnosti vzdrževanja avtocest in izvajanje spremljajočih dejavnosti ter s stavbno pravico ne sme razpolagati ali jih obremenjevati, razen v okviru določil ZDARS-1. Na to premoženje ni mogoče poseči z izvršbo in ne more biti predmet stečajne mase.

RS je na DARS d.d. prenesla stvarni vložek, ki predstavlja stanje terjatev RS do DARS d.d. na dan 1. 1. 2010, zmanjšano za knjigovodsko vrednost zemljišč v lasti RS na dan 1. 1. 2010 v povezavi z avtocestami, ki jih je RS prenesla v upravljanje DARS d.d. Kot zemljišča iz prejšnjega stavka se štejejo zemljišča v lasti RS, po katerih potekajo avtoceste kot objekt. Stvarni vložek v DARS d.d. predstavljajo tudi nepremičnine, potrebne za opravljanje dejavnosti vzdrževanja avtocest in izvajanje spremljajočih dejavnosti, ter nepremičnine, ki so bile pridobljene za gradnjo avtocest, vendar delno ali v celoti niso bile uporabljene za gradnjo avtocest oziroma za njihovo upravljanje ali vzdrževanje. Na podlagi ZDARS-1 se stvarni vložek vpiše v sodni register po sklepu vlade brez cenitve in brez revizije njegove vrednosti.

14., 15. in 18. člen ZDARS-1 se prvič uporabijo za poslovno leto 2010, tako da se sredstva in viri sredstev, ki jih določajo, izkazujejo in vodijo v poslovnih knjigah DARS d.d. in RS za celotno leto 2010 in se upoštevajo pri pripravi letnega poročila in drugih računovodskih izkazov za leto 2010.

POMEMBNEJŠE POSLEDICE SPREJEMA ZDARS-1 NA POSLOVANJE IN PRIPRAVLJENE RAČUNOVODSKE IZKAZE DRUŽBE DARS D.D.

DARS d.d. je do 31. 12. 2009 za namen računovodskega poročanja sestavljal tri bilance stanja: skupno bilanco stanja sredstev in obveznosti do virov sredstev, bilanco stanja družbe DARS d.d. in bilanco stanja sredstev lastnine RS v upravljanju DARS d.d. Družba je za potrebe računovodskega poročanja pripravljala še izkaz poslovnega izida DARS d.d., izkaz denarnih tokov ter izkaz gibanja kapitala.

S sprejemom ZDARS-1 za poslovno leto 2010 družba pripravlja enotne računovodske izkaze, skladno z ZGD in slovenskimi računovodskimi standardi 2006.

UČINKI, IZKAZANI V BILANCI STANJA DRUŽBE DARS D.D.

V nadaljevanju podajamo bilanco stanja DARS d.d. na dan 1. 1. 2010 in 31. 12. 2009 in pojasnjujemo pomembnejše razlike, ki so posledica sprejema ZDARS-1.

Za opredmetena osnovna sredstva, ki predstavljajo avtoceste kot objekt in so bila zgrajena ali so se pričela graditi na zemljiščih v lasti RS pred uveljavitvijo ZDARS-1, se v korist DARS d.d. ustanovi stavbna pravica. Na zemljiščih, na katerih so avtoceste kot objekt, ki so bile zgrajene ali so se pričele graditi pred uveljavitvijo ZDARS-1 in katerih lastnik ni RS, se v korist DARS d.d. ustanovi stavbna pravica v trenutku, ko RS pridobi lastninsko pravico na teh zemljiščih. Stavbna pravica se ustanovi v javno korist za čas 50 let in je neodplačna, ob prenehanju stavbne pravice RS kot lastnik zemljišča imetniku stavbne pravice ne plača nadomestila. Stavbna pravica je podeljena na podlagi zakona, zato vpis v zemljiško knjigo skladno s 16. členom ZDARS-1 nima oblikovalnega učinka.

Na podlagi ZDARS-1 podeljene stavbne pravice je DARS d.d. s 1. 1. 2010 prevzel vsa opredmetena osnovna sredstva, ki po vsebini predstavljajo zgrajeno avtocestno infrastrukturo do konca leta 2009 iz izvenbilančne evidence (bilanca stanja lastnine RS v upravljanju DARS d.d.). Opredmetena osnovna sredstva DARS d.d. na podlagi ZDARS-1 od 1. 1. 2010 izkazuje v bilanci stanja družbe. V tem delu je ZDARS-1 v nasprotju s SRS, vendar je DARS d.d. ravnal skladno z računovodskim načelom, da je potrebno dati prednost gospodarski vsebini pred obliko, zato prevzem infrastrukture izkazuje v poslovnih knjigah od 1. 1. 2010, kot to določa 25. člen ZDARS-1.

Prav tako DARS d.d. v poslovnih knjigah izkazuje finančne obveznosti do bank in iz naslova izdanih obveznic, s katerimi je DARS d.d. v preteklosti financiral izgradnjo avtocest v okviru NPIA. Družba je bila dokapitalizirana s stvarnim vložkom države, ki predstavlja v preteklosti dana sredstva RS za financiranje NPIA in so bila na dan 1. 1. 2010 izkazana kot obveznost DARS d.d. do RS oziroma terjatev RS do DARS d.d., zmanjšana za vrednost zemljišč na 1. 1. 2010.

Na podlagi 4. člena ZDARS-1 DARS d.d. opravlja posle v imenu države in za njen račun in jih v poslovnih knjigah izkazuje kot posle za tuj račun. Gre za naloge prostorskega načrtovanja in umeščanja avtocest v prostor ter pridobivanja nepremičnin za potrebe gradnje avtocest, ki jih družba opravlja skladno s pogodbo o izvajanju naročila. Za opravljene posle DARS d.d. evidentira terjatve do RS. Sredstva za te posle se v skladu s 10. členom ZDARS-1 zagotavlja v proračunu RS.

Bilanca stanja DARS d.d. na 1. 1. 2010 in 31. 12. 2009

36

V EUR (brez centov)	1. 1. 2010	31. 12. 2009
SREDSTVA	5.499.926.445	98.739.533
A. DOLGOROČNA SREDSTVA	5.385.403.744	20.940.141
I. Neopredmetena sredstva in dolgoročne aktivne časovne razmejitev	627.377	627.377
1. Dolgoročne premoženjske pravice	627.377	627.377
II. Opredmetena osnovna sredstva	5.384.306.266	19.842.663
1. Zemljišča in zgradbe	5.060.653.162	1.479.078
a) zemljišča	31.097.698	29.923
b) zgradbe	5.029.555.464	1.449.154
3. Druge naprave in oprema	19.422.380	17.659.671
4. Opredmetena osnovna sredstva, ki se pridobivajo	304.230.724	703.914
b) Opredmetena osnovna sredstva v gradnji in izdelavi	304.230.724	703.914
IV. Dolgoročne finančne naložbe	964	964
1. Dolgoročne finančne naložbe, razen posojil	964	964
c) Druge delnice in deleži	964	964
VI. Odložene terjatve za davek	469.136	469.136
B. KRATKOROČNA SREDSTVA	91.724.940	76.808.651
II. Zaloge	1.877.096	1.877.096
1. Material	1.877.096	1.877.096
III. Kratkoročne finančne naložbe	55.441.908	45.265.632
1. Kratkoročne finančne naložbe, razen posojil	55.441.908	45.265.632
c) Druge kratkoročne finančne naložbe	55.441.908	45.265.632
IV. Kratkoročne poslovne terjatve	27.416.817	22.693.466
2. Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev	10.278.383	9.800.591
3. Kratkoročne poslovne terjatve do drugih	17.138.433	12.892.875
V. Denarna sredstva	6.989.120	6.972.457
C. KRATKOROČNE AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	22.797.761	990.741
IZVENBILANČNA EVIDENCA	299.972.966	20.826.607

V EUR (brez centov)	1. 1. 2010	31. 12. 2009
OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV	5.499.926.445	98.739.533
A. KAPITAL	2.375.067.411	55.413.862
I. Vpoklicani kapital	2.319.866.345	212.823
1. Osnovni kapital	2.319.866.345	212.823
II. Kapitalske rezerve	26.428.084	26.428.057
III. Rezerve iz dobička	17.130.756	17.130.756
1. Zakonske rezerve	21.282	21.282
5. Druge rezerve iz dobička	17.109.474	17.109.474
V. Preneseni čisti poslovni izid	1.480.641	1.480.641
VI. Čisti poslovni izid poslovnega leta	10.161.585	10.161.585
B. REZERVACIJE IN DOLGOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	19.213.791	3.701.775
1. Rezervacije za pokojnine in podobne obveznosti	1.984.441	1.984.441
2. Druge rezervacije	15.215.933	844.844
3. Dolgoročne pasivne časovne razmejitev	2.013.417	872.490
C. DOLGOROČNE OBVEZNOSTI	2.889.534.469	0
I. Dolgoročne finančne obveznosti	2.885.506.667	0
2. Dolgoročne finančne obveznosti do bank	2.725.142.120	0
3. Dolgoročne finančne obveznosti na podlagi obveznic	160.364.547	0
II. Dolgoročne poslovne obveznosti	4.027.801	0
5. Druge dolgoročne poslovne obveznosti	4.027.801	0
Č. KRATKOROČNE OBVEZNOSTI	195.951.579	19.436.759
II. Kratkoročne finančne obveznosti	108.658.579	0
2. Kratkoročne finančne obveznosti do bank	97.416.794	0
3. Druge kratkoročne finančne obveznosti	11.241.785	0
III. Kratkoročne poslovne obveznosti	87.293.000	19.436.759
2. Kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev	79.548.260	11.692.032
4. Kratkoročne poslovne obveznosti na podlagi predujmov	62.526	57.790
5. Druge kratkoročne poslovne obveznosti	7.682.215	7.686.936
D. KRATKOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	20.159.195	20.156.383
E. OBVEZNOSTI IZ NASLOVA UPORABE SREDSTEV REPUBLIKE SLOVENIJE V UPRAVLJANJU ZA FINANCIRANJE SREDSTEV DARS D.D.	0	30.754
IZVENBILANČNA EVIDENCA	299.972.966	20.826.607

38

Družba DARS d.d. je v bilanci stanja na 1. 1. 2010 izkazovala sredstva v skupni višini 5.499.926.445 EUR, kar glede na 31. 12. 2009 predstavlja povečanje za 5.401.186.912 EUR. Povečanje sestoji iz dodatno izkazanih opredmetenih osnovnih sredstev v skupni višini 5.364.463.603 EUR, povečanih kratkoročnih sredstev v višini 14.916.289 EUR in aktivnih časovnih razmejitev v višini 21.807.020 EUR.

Opredmetena osnovna sredstva so se skladno s 14. členom ZDARS-1 povečala za 32.101.796 EUR, kar predstavlja vrednost zemljišč, potrebnih za opravljanje dejavnosti vzdrževanja avtocest in izvajanje spremljajočih dejavnosti, ter za nepremičnine, ki so bile pridobljene za gradnjo avtocest, vendar delno ali v celoti niso bile uporabljene za gradnjo avtocest oziroma za njihovo upravljanje ali vzdrževanje (31.067.775 EUR na postavki zemljišč in 1.034.021 EUR na postavki opredmetenih osnovnih sredstev v pridobivanju).

Opredmetena osnovna sredstva so se dodatno povečala tudi za že zgrajeno infrastrukturo v višini 5.028.106.310 EUR in za opredmetena osnovna sredstva v pridobivanju, za katere je DARS d.d. pridobil stavbno pravico skladno s 15. členom ZDARS-1, katerih vrednost znaša 303.526.810 EUR. Odstopanje v višini 432.712.548 EUR od izkazane višine sredstev v revidirani bilanci stanja lastnine RS v upravljanju DARS d.d. na dan 31. 12. 2009 se nanaša na prenos zemljišč na RS. V enaki vrednosti so se zmanjšale terjatve RS do DARS d.d. iz naslova sredstev, danih v upravljanje, posledično pa tudi stvarni vložek RS na podlagi 18. člena ZDARS-1.

Kratkoročna sredstva DARS d.d. za druge kratkoročne finančne naložbe so se povečala za 10.176.276 EUR. Ta znesek predstavlja finančne naložbe, ki so bile na dan 31. 12. 2009 izkazane v bilanci stanja sredstev in obveznosti do virov sredstev lastnine RS v upravljanju DARS d.d. in se nanašajo na kratkoročne depozite pri bankah. Kratkoročne poslovne terjatve so se povečale za 4.723.351 EUR, od tega odpade 477.792 EUR na terjatve do kupcev, 4.245.558 EUR pa izvira iz naslova terjatev do DURS za vračilo DDV ter druge poslovne terjatve.

Kratkoročne aktivne časovne razmejitve se nanašajo na kratkoročno odložene stroške za obresti od posojil in izdanih obveznic za financiranje NPIA na dan 31. 12. 2009 in na izvedene finančne instrumente, sklenjene za zavarovanje obrestnih tveganj najetih posojil, in predstavljajo strošek leta 2010.

Izvenbilančna evidenca se je s 1. 1. 2010 povečala za 279.146.359 EUR in predstavlja potencialna denarna sredstva iz naslova prejetih garancij za dobro izvedbo in garancij za odpravo napak v garancijski dobi ter drugih vrednotnic, ki so jih dobavitelji dolžni predložiti DARS d.d. pri izvedbi svojih storitev.

Skupne obveznosti DARS d.d. do virov sredstev so 1. 1. 2010 znašale 5.499.926.445 EUR. V povečanje so všteta: povečanje osnovnega kapitala v višini 2.319.653.522 EUR in povečanje kapitalskih rezerv v višini 27 EUR, povečanje rezervacij in dolgoročnih pasivnih časovnih razmejitev v višini 15.512.016 EUR, povečanje dolgoročnih obveznosti v višini 2.889.534.469 EUR, povečanje kratkoročnih finančnih obveznosti v višini 176.514.820 EUR ter povečanje pasivnih časovnih razmejitev v višini 2812 EUR.

Osnovni kapital družbe DARS d.d. se je povečal z novim stvarnim vložkom RS v višini 2.319.653.549 EUR, od katerega 2.319.653.522 EUR odpade na novo izdajo 55.587.192 navadnih imenskih kosovnih delnic, za preostanek v višini 27 EUR pa so se povečale kapitalске rezerve. Osnovni kapital po povečanju tako znaša 2.319.866.345 EUR. Predmet stvarnega vložka je v skladu s sklepom Vlade RS št. 47600-3/2011/6 z dne 17. 2. 2011 razlika med terjatvami RS do DARS d.d. iz naslova sredstev v upravljanju na dan 1. 1. 2010 v znesku 2.752.366.097 EUR in knjigovodsko vrednostjo zemljišč v lasti RS na dan 1. 1. 2010, na katerih so avtoceste kot objekt, ki so bile zgrajene ali so se pričele graditi pred uveljavitvijo ZDARS-1. Knjigovodska vrednost zemljišč znaša 432.712.548 EUR.

Na podlagi drugega odstavka 18. člena ZDARS-1 za opisano povečanje osnovnega kapitala s stvarnim vložkom niso bile uporabljene določbe ZGD, ki se nanašajo na cenitev in revizijo stvarnega vložka.

Rezervacije in dolgoročne pasivne časovne razmejitve so se 1. 1. 2010 povečale za sredstva unovčene garancije, prejete od SCT d.d., v višini 1.140.927 EUR za protipožarno zaščito galerije Šentvid, in sredstva Mestne občine Ljubljana v višini 14.371.089 EUR, ki jih je DARS d.d. v preteklosti prejel za sofinanciranje gradnje avtocestnih odsekov Malence-Šentjakob in Zadobrova-Tomačevo.

Dolgoročne obveznosti so se na dan 1. 1. 2010 povečale za 2.889.534.469 EUR. Od te vsote odpade 2.725.142.120 EUR na dolgoročne finančne obveznosti do bank iz naslova kreditov, najetih za financiranje izgradnje NPIA, 160.364.547 EUR pa na dolgoročne finančne obveznosti na podlagi obveznic. Drugih dolgoročnih poslovnih obveznosti je za 4.027.801 EUR. Ta vsota predstavlja obveznost do različnih sofinancerjev infrastrukture, ki je grajena za njihove potrebe, vendar jim še ni bila prenesena v naravi. Obveznosti iz najetih posojil in izdanih dolžniških vrednostnih papirjev so zavarovane s poroštvom RS.

Kratkoročne obveznosti predstavljajo kratkoročni del dolgoročnih finančnih obveznosti, ki zapadejo v plačilo v naslednjem letu, ter natečene obresti iz posojil, izdanih obveznic in izvede-

nih finančnih instrumentov. Kratkoročne obveznosti so se na 1. 1. 2010 povečale za 184.709.795 EUR in so znašale 195.951.579 EUR. Povečanje kratkoročnih obveznosti vključuje kratkoročne obveznosti za bančna posojila za nabavo opredmetenih osnovnih sredstev in predstavlja del glavnice dolgoročnih posojil, ki zapadejo v plačilo v letu 2010 v višini 61.910.263 EUR, natečene obresti oziroma obračunane obresti od posojil in izdanih obveznic, ki predstavljajo strošek iz leta 2010 ter so kratkoročno odložene, ter druge finančne obveznosti v skupni višini 35.506.531 EUR.

Kratkoročne pasivne časovne razmejitve so se povečale za 2812 EUR.

UČINKI ZDARS-1, IZKAZANI V IZKAZU POSLOVNEGA IZIDA DRUŽBE DARS D.D. ZA 2010

DARS d.d. ima od leta 2004 z Republiko Slovenijo sklenjeni dve temeljni pogodbi, in sicer:

- pogodbo o izvajanju naročila za opravljanje nalog v zvezi z izgradnjo in obnavljanjem avtocest ter finančnim inženiringom in za opravljanje drugih povezanih nalog po Nacionalnem programu izgradnje avtocest v Republiki Sloveniji (v nadaljevanju: pogodba o izvajanju naročila);
- koncesijsko pogodbo za upravljanje in vzdrževanje avtocest v Republiki Sloveniji (v nadaljevanju: koncesijska pogodba).

Po sprejemu ZDARS-1 se pogodbi uporabljata še naprej, če nista v nasprotju z zakonom. Republika Slovenija in DARS d.d. morata skleniti aneks, s katerim bosta uredila medsebojna razmerja iz obeh pogodb najkasneje v šestih mesecih po uveljavitvi zakona. Pogodbi do dneva objave Letnega poročila DARS d.d. za leto 2010 še nista bili spremenjeni.

POGODBA O IZVAJANJU NAROČILA

Predmet pogodbe o izvajanju naročila je po sprejemu ZDARS-1 opravljanje poslov v imenu RS in za njen račun in je določeno v 4. členu ZDARS-1. Opravljanje poslov vključuje opravljanje nalog prostorskega načrtovanja in umeščanja avtocest v prostor ter pridobivanja nepremičnin za potrebe gradnje avtocest.

Naloge, ki jih je DARS d.d. pred uveljavitvijo ZDARS-1 opravljal v svojem imenu in za račun RS, so bile:

- naloge v zvezi z izdelavo projektne dokumentacije za gradnjo in obnavljanje avtocest,
- naloge v zvezi z gradnjo in obnavljanjem avtocest,
- naloge v zvezi s finančnim inženiringom,
- druge naloge, ki so potrebne za izvajanje naročila

Od 1. 1. 2010 dalje DARS d.d. opravlja naštete naloge v svojem imenu in za svoj račun.

Prav tako DARS d.d. v svojem imenu in za svoj račun opravlja naloge v zvezi z upravljanjem in razpolaganjem z nepremičninami, ki so bile pridobljene za gradnjo avtocest, vendar delno ali v celoti niso bile uporabljene za gradnjo avtocest oziroma za njihovo upravljanje ali vzdrževanje.

Na podlagi sklenjene pogodbe z Republiko Slovenijo o izvajanju naročila pripada družbi DARS d.d. za opravljanje nalog, ki jih določa ta pogodba, pravica do nadomestila v višini 5,49 % vrednosti opravljenih del, ki jih DARS d.d. izvaja na podlagi 4. člena ZDARS-1. V preteklosti je bil DARS d.d. upravičen do nadomestila v višini 5,49 % od vrednosti vseh poslov, ki jih je opravljal po pogodbi o izvajanju naročila, zato se je prihodek DARS d.d. iz naslova nadomestila po pogodbi o izvajanju naročila bistveno zmanjšal, in sicer z 18.050.273 EUR v letu 2009 na samo 668.098 EUR v letu 2010.

KONCESIJSKA POGODBA

Koncesijska pogodba ureja medsebojna razmerja, ki se nanašajo na koncesijo za upravljanje in vzdrževanje avtocest. Upravljanje in vzdrževanje obsega:

- dejavnost in naloge, povezane z upravljanjem avtocest;
- izvajanje rednega vzdrževanja avtocest in objektov na njih;
- dejavnost in naloge, povezane s pobiranjem cestnine za uporabo cestninskih avtocest.

Koncesija za redno vzdrževanje in upravljanje je podeljena za avtoceste, ki jih je DARS d.d. upravljal in jih vzdrževal ob sprejemu ZDARS-1, ter za avtoceste, katerih gradnja se ob uveljavitvi ZDARS-1 še ni zaključila, in sicer z dnem, ko so le-te predane v promet.

Koncesionar (DARS d.d.) izvršuje koncesijo v svojem imenu in za svoj račun. Do leta 2010 je DARS d.d. koncendentu (državi) plačeval koncesijsko dajatev, ki je bila opredeljena kot razlika med cestnino in drugimi prihodki in priznanimi odhodki za izvajanje dejavnosti koncesije ob upoštevanju normalnega donosa na kapital. Skladno z ZDARS-1 DARS d.d. od 1. 1. 2010 dalje sicer več ne plačuje koncesijske dajatve, zato pa je dolžan redno servisirati dolg, najet za potrebe gradnje avtocest. Družba je tako 1. 1. 2010 v svojih poslovnih knjigah izkazala finančne obveznosti iz naslova dolga, najetega za potrebe financiranja NPJA. DARS d.d. je v letu 2009 med poslovnimi stroški izkazoval koncesijsko dajatev (te dajatve v letu 2010 ne izkazuje več), odhodke iz naslova obresti od posojil in izdanih obveznic pa družba izkazuje med odhodki iz financiranja. Če bi DARS d.d. v letu 2009

40 izkazoval odhodke iz finančnih obveznosti, bi ti odhodki znašali 58.138.876 EUR.

Obračunana koncesijska dajatev za leto 2009 je znašala 169.447.153 EUR in je bila opredeljena kot razlika med cestnino in drugimi prihodki na eni strani in priznanimi odhodki za izvajanje dejavnosti koncesije ob upoštevanju normalnega donosa na kapital na drugi strani. Priznani odhodki so bili določeni glede na:

- število vstopov in izstopov vozil na avtocesto oz. število prehodov cestninskih postaj,
- letni znesek prihodkov od cestnine,
- število kilometrov avtocest v upravljanju družbe,
- priznane stroške za opravljanje telekomunikacijskih dejavnosti in aktivnosti za zagotavljanje varnosti v predorih in
- obrestne mere v odnosu do kapitala družbe kot priznanega donosa koncesionarju.

Družba med opredmetenimi osnovnimi sredstvi izkazuje zgrajeno infrastrukturo, od katere obračunava amortizacijo. V letu 2010 je družba skozi izkaz poslovnega izida prvič izkazala strošek amortizacija infrastrukture, predane v promet, saj je bila do 31. 12. 2009 infrastruktura izkazana v bilanci stanja sredstev in obveznosti do virov sredstev lastnine RS v upravljanju DARS d.d. Če bi družba v letu 2009 pripravljala računovodske izkaze na enak način kot v letu 2010, bi dodatni strošek amortizacije znašal 99.000.205 EUR, skupni strošek amortizacije vseh sredstev pa bi znašal 108.502.550 EUR.

V letu 2010 je družba izkazala druge poslovne odhodke iz naslova stroškov oblikovanja dolgoročnih rezervacij, ki se nanašajo na dolgoročne vnaprej vračunane stroške iz naslova pričakovanih izgub v zvezi z odškodninskimi zahtevki za tožbe, povezane z gradnjo avtocest, kar je do 31. 12. 2009 izkazovala v izvenbilančni evidenci.

POSLOVNA TVEGANJA

V letu finančne in gospodarske krize smo posvetili veliko pozornosti pravočasnemu zaznavanju in učinkovitemu upravljanju tveganj. Naš najpomembnejši cilj je bil zmanjšanje negativne vplivov krize na rezultate poslovnih procesov. Ob tem si ves čas prizadevamo, da bi pravočasno prepoznali nevarnosti in z njimi povezana tveganja, jih spremljali skozi poslovne procese in pravočasno ukrepali, da bi dosegli čim manjše odmike od načrtovanih rezultatov. Prizadevali smo si tudi, da bi pravočasno prepoznavali poslovne priložnosti za posamezne dejavnosti DARS d.d.

Obvladovali smo tveganja, ki jih prinašajo:

- vplivi zunanjih dejavnikov,
- načrtovane spremembe cestninskega sistema,
- zakonodaja in regulativa,
- neizpolnjevanja pogodbenih določil,
- prometna varnost in pretočnost avtocest in hitrih cest,
- informacijska podpora poslovnih procesov,
- zaposleni,
- varovanje okolja,
- varovanje premoženja,
- varnost pri delu in skrb za zdravje zaposlenih.

VPLIV ZUNANJIH DEJAVNIKOV

V družbi smo pozorno spremljali ekonomski gibanja in svoje poslovanje aktivno prilagajali novim razmeram na gospodarskem in političnem področju. Zunanji dejavnik tveganja na področju zakonodaje in regulative smo obvladovali s spremljanjem zakonodaje in posvetovanjem ter dajanjem predlogov že v začetni fazi priprave zakonov. Z argumenti sodelujemo tudi pri pripravi cenikov, ki določajo višino cestnine, spremembe višine cestnine in načine njenega plačevanja.

NAČRTOVANE SPREMEMBE CESTNINSKEGA SISTEMA

Zaradi izjemne pomembnosti kvalitetnega prehoda v elektronsko cestninjenje v PPT je na nivoju DARS d.d. oblikovana projektna skupina, sestavljena iz odgovornih direktorjev, ki s pomočjo tujih svetovalcev izvaja ukrepe, predvidene z Akcijskim načrtom. Načrt prinaša velike tehnološke in organizacijske spremembe.

TVEGANJE, KI GA POVZROČA NEIZPOLNJEVANJE POGODBENIH DOLOČIL

V družbi pozorno spremljamo vse informacije v zvezi s poslovanjem poslovnih partnerjev in pripravljamo ukrepe za preprečevanje vpliva neugodnih dogodkov na poslovanje družbe (spremembe določil v pogodbi, sporazumne prekinitve pogodb). Prizadevamo si za kvalitetna pogajanja s poslovnimi partnerji že v začetnem postopku izbire izvajalca, v postopku javnega naročanja, z natančno proučitvijo predvidenih rokov dograditve posameznega projekta, plačilnih pogojev in garancij, natančno pripravljenimi terminskimi plani za dokončanje posamezne faze in nato med izvedbo projekta stalno spremljanje dejanskega poteka del s predvidenim terminskim planom in takojšnjim odzivom v primeru odstopanj.

PROMETNA VARNOST IN PRETOČNOST NA AVTOCESTAH IN HITRIH CESTAH

Naložbe v nove odseke prispevajo k hitrejšemu, varnejšemu, zmogljivejšemu in gospodarnejšemu transportu. Dograjevanje omrežja avtocest in hitrih cest zagotavlja boljšo povezanost regij, večjo transportno mobilnost in hitrejši razvoj gospodarstva. V širšem smislu prispeva realizacija gradnje avtocest k rasti domačega gospodarstva in ima pozitivne makroekonomske učinke. Z razvojem sistema dTIMS_CT za gospodarjenje z vozišči (PMS-DARS) pridobivamo kvalitetne analize stanja vozišč in na njihovi osnovi pripravimo podroben načrt obnove vozišč. Izboljšanje varnosti v prometu je podprto z delovanjem zanesljivega in pravilnega SNVP, predorske elektrostrojne opreme in napravami za cestninjenje.

INFORMACIJSKA PODPORA POSLOVNIH PROCESOV

Vse večja informacijska podprtost poslovnih procesov s seboj prinaša tveganja, med katerimi smo kot najpomembnejša opredelili tveganja motenj oziroma prekinitve delovanja strojne opreme, lokalnega omrežja, komunikacijskih povezav ter systemske in aplikativne programske opreme ter tveganja, povezana z varnostjo sistema.

Obvladovanje omenjenih tveganj dosegamo z rednim spremljanjem stanja in dogodkov ter s takojšnjim odzivanjem na spremembe. Vzpostavljeni so sistemi neprekinjenega delovanja informacijske tehnologije (podvajanje najvitalnejših delov informacijsko-komunikacijske tehnologije, delovanje sekundarnega podatkovnega središča, podvajanje komunikacijskih poti, proaktivno upravljanje in nadzor sistemov) in varnostni

42 ukrepi za zaščito in varovanje informacijskih sistemov pred ne-pooblaščenimi posegi.

ZAPOSLENI

Zaposleni so eden od ključnih dejavnikov uspešnega poslovanja družbe. Vsako leto izvajamo merjenje socialne klime v organizaciji in sprejemamo ukrepe za povečanje zadovoljstva zaposlenih, izboljšanje kakovosti delovnega okolja in napredek timskega dela. V letu 2010 smo začeli izvajati projekt reorganizacije celotnega poslovanja družbe, ki bo dokončno realiziran v letu 2011. Zaradi uvedbe ECS v PPT bo potrebno veliko manjše število zaposlenih kot zdaj, zato smo prilagajali število zaposlenih z najemanjem delovne sile preko študentskih servisov in zaposlovanjem za določen čas.

VAROVANJE PREMOŽENJA

Premoženje DARS d.d. je varovano s fizičnimi kontrolami, sklenjene so tudi različne zavarovalne pogodbe (zavarovanje požarne odgovornosti, avtomobilske odgovornosti in avtomobilsko kasko zavarovanje, splošne odgovornosti, protivlomno zavarovanje, zavarovanje pred potresnimi nevarnostmi).

VARNOST PRI DELU IN ZDRAVJE ZAPOSLENIH

Promet se iz leta v leto povečuje in ker nekateri uporabniki ne upoštevajo postavljene signalizacije, so naši delavci na področju vzdrževanja in cestninskega nadzora pri opravljanju

svojem delu vse bolj ogroženi. Večina vzdrževalnih del in cestninski nadzor se izvaja v času, ko je promet na avtocestah zelo gost. V preteklem letu je služba za varnost in zdravje pri delu tveganja za nastanek nezgod in poškodb na delovnem mestu obvladovala z izdajanjem navodil za varno izvajanje posameznih del, z izvajanjem splošnih izobraževanj s področja varnosti in zdravja pri delu in drugimi aktivnostmi. Po odzivu delavcev ocenjujemo, da se je razširilo njihovo znanje in izboljšal odnos do tega področja, predvsem se je izboljšal odnos delavcev do lastne varnosti.

OKOLJSKA TVEGANJA

Okoljska tveganja, med katera uvrščamo tveganje, ki ga povzroča neustrezno odlaganje odpadkov, tveganje onesnaževanja okolja in tveganje varovanja vplivnega območja, postajajo vse pomembnejša. Njihovo sistematično obvladovanje odraža naraščajočo okoljsko ozaveščenost zaposlenih. Nesreče na avtocesti lahko negativno vplivajo na okolje, zato je pomembno, da zmanjšamo tveganja za njihov nastanek, ob morebitnem nastanku pa ustrezno ukrepamo. Z izobraževanjem in vajami za pravilno ukrepanje zagotavljamo minimalne vplive na okolje, ko/če do izrednih dogodkov pride. Z ustreznimi aktivnostmi v okviru vzdrževanja avtocest (čiščenje zadrževalnih bazenov itd.), z zbiranjem in sortiranjem zbranih odpadkov ter s stalnim nadzorovanjem prisotnosti ogljikovega monoksida in vidljivosti v predorih smo prispevali k zmanjšanju negativnih vplivov na okolje in boljšemu obvladovanju tveganj, ki se pojavljajo na področju ravnanja z okoljem.

FINANČNO POSLOVANJE IN UPRAVLJANJE S FINANČNIMI TVEGANJI

44 Finančna tveganja so tveganja, ki lahko negativno vplivajo na sposobnost ustvarjanja finančnih prihodkov, obvladovanja finančnih odhodkov, ohranjanja vrednosti finančnih sredstev ter izpolnjevanja finančnih obveznosti.

Z upravljanjem finančnih tveganj v družbi DARS d.d. poskušamo doseči optimalno stabilnost poslovanja in zmanjšati izpostavljenost posameznim tveganjem na sprejemljivo raven. Najpomembneje je doseči čim bolj stabilen denarni tok, ki omogoča poravnavanje obveznosti iz naslova zadolževanja za gradnjo avtocest.

Tabela 4: Finančna tveganja

Področje tveganja	Opis tveganja	Način obvladovanja	Izpostavljenost*
Tveganje sprememb deviznih tečajev	Nevarnost izgub zaradi neugodnega gibanja deviznih tečajev	Uporaba naravne zaščite izenačevanja denarnih tokov, redno spremljanje deviznih trgov, varovanje z uporabo ustreznih finančnih instrumentov	Zelo majhna
Tveganje sprememb obrestnih mer	Nevarnost, ki nastane zaradi neugodnega gibanja obrestnih mer ali sprememb pogojev financiranja ter najemanja kreditov	Spremljanje gibanja obrestnih mer, pogajanja s kreditnimi institucijami, varovanje z uporabo ustreznih finančnih instrumentov	Velika
Tveganje sprememb obrestnih marž	Nevarnost povečevanja obrestnih marž pri najemanju kreditov	Spremljanje razmer na finančnih trgih, prilagajanje ročnosti zadolževanja, refinanciranje kreditov z veliko maržo	Zmerna
Kreditno tveganje DARS d.d.	Nevarnost nezmožnosti odplačevanja obveznosti iz naslova zadolževanja	Spremljanje kreditnega portfelja družbe, zagotavljanje zadostne višine koncesijske dajatve	Zmerna
Kreditno tveganje poslovnih partnerjev	Tveganje neplačevanja s strani poslovnih partnerjev	Spremljanje izpostavljenosti do posameznih partnerjev	Majhna
Likvidnostno tveganje	Nevarnost pomanjkanja likvidnih sredstev za servisiranje poslovnih in finančnih obveznosti	Načrtovanje potreb po likvidnih sredstvih, vnaprej dogovorjeni okvirni krediti in limiti	Majhna

* Izpostavljenost odraža možnost uresničitve tveganja in velikost morebitne škode.

TVEGANJE SPREMEMB DEVIZNIH TEČAJEV

Tveganja sprememb deviznih tečajev smo v letu 2010 obvladovali predvsem z uporabo naravne zaščite izenačevanja denarnih tokov. Tovrstna zaščita je mogoča zaradi majhnega števila valut, s katerimi posluje DARS d.d., ter dejstva, da večina transakcij poteka v evrih.

TVEGANJE SPREMEMB OBRESTNIH MER

Družba je imela konec leta 2010 najetih 26 dolgoročnih posojil, ki so delno ali v celoti vezana na referenčno obrestno mero EURIBOR (šestmesečni ali trimesečni). V letu 2010 je DARS d.d. sklenil kreditno pogodbo s Kommunalkredit Austria AG v višini 70 mio EUR. Zaradi učinkovitejšega uravnavanja obrestnih tveganj je bil kredit najet s fiksno obrestno mero.

Del variabilnih obrestnih mer dolgoročnih kreditov je zaščiteno z uporabo ustreznih izvedenih finančnih instrumentov, s pomočjo katerih je bila variabilna obrestna mera spremenjena v fiksno. Po stanju na dan 31. 12. 2010 je družba imela 36,7 % kreditov najetih po fiksni obrestni meri, 61,7 % kreditov najetih po spremenljivi obrestni meri, 1,6 % kredita pa je predstavljal brezobrestni dolg. Skupaj z uporabo izvedenih finančnih instrumentov je družba pred obrestnimi tveganji zaščitila 41,9 % svojega kreditnega portfelja.

Evropska centralna banka je v letu 2010 ohranila ključno obrestno mero na 1 %. Vrednost referenčne obrestne mere EURIBOR je skozi vse leto počasi naraščala. Zato smo ponovno fiksirali obrestne mere določenih tranš kreditov Evropske investicijske banke, ki se jim je v letu 2010 izteklo obdobje fiksacije obrestne mere (popravljive fiksne obrestne mere).

Hkrati smo začeli formalni postopek za fiksacijo obrestne mere določenih tranš kreditov Evropske investicijske banke v višini 50 mio EUR, ki so imele do leta 2010 variabilno obrestno mero.

Simulacija vpliva spremembe obrestne mere na finančne odhodke v letu 2011 glede na stanje dolga DARS d.d. in strukturo obrestnih mer na dan 31. 12. 2010 pokaže, da bi sprememba, to je, zvišanje ali znižanje EURIBOR za 1 odstotno točko, pomenila povečanje oz. zmanjšanje finančnih odhodkov za 17.277.065 EUR.

TVEGANJE SPREMEMB OBRESTNIH MARŽ

V letu 2010 so se obrestne marže bank gibale podobno kot v letu 2009. DARS d.d. je zaradi ugodnih razmer na trgu najel kredit za dobo 10 let, s petletnim moratorijem in fiksno obrestno mero.

KREDITNO TVEGANJE DARS D.D.

Kreditno tveganje DARS d.d. pomeni možnost, da družba ne bi bila sposobna poravnati obveznosti iz naslova zadolževanja. Temeljni vir za odplačilo obveznosti iz zadolževanja so v skladu z novim ZDARS-1 prihodki od cestnin, ki so trenutno dovolj visoki, da poleg ostalih obveznosti pokrivajo tudi obveznosti iz naslova zadolževanja. Vendar kreditni portfelj spremljamo čedalje bolj pozorno, saj negativne spremembe na finančnih trgih lahko hitro povsem spremenijo višino letnih obveznosti iz naslova zadolževanja. Zato je pomembno, da bo v prihodnje v Sloveniji veljal takšen cestninski sistem, ki bo maksimalno prihodke od pobrane cestnine, na drugi strani pa omogočal, da bo upravljavec avtocest te dohodke upravljal s čim nižjimi stroški. Tveganje obvladujemo v povezavi z upravljanjem obrestnega tveganja.

KREDITNO TVEGANJE POSLOVNIH PARTNERJEV

Kreditno tveganje poslovnih partnerjev predstavlja možnost, da bodo terjatve poplačane le delno ali sploh ne bodo poplačane. DARS d.d. sproti nadzira odprte terjatve do posameznih poslovnih partnerjev in v primeru potrebe ustrezno ukrepa. To tveganje obstaja pri prodaji vinjet prek zastopnikov za prodajo ter pri plačilu cestnine z elektronskimi mediji za vozila, katerih najvišja dovoljena masa presega 3,5 t in za katera se plačilo izvede za pretekli mesec na podlagi izstavljenega zbirnega računa. Višina tega tveganja ter narava poslovanja družbe trenutno ne zahtevata omejevanja maksimalne izpostavljenosti do posameznih partnerjev, aktivnega upravljanja terjatev in izračunavanja bonitetnih ocen, so pa za določen segment strank zahtevani instrumenti zavarovanj.

LIKVIDNOSTNO TVEGANJE

Tveganja, povezana s plačilno sposobnostjo, smo v letu 2010 zmanjševali prek kvalitetnega upravljanja likvidnosti in z oblikovanjem hitrolikvidnega naložbenega portfelja.

Ocenjujemo, da likvidnostno tveganje družbe ostaja majhno. Banke so na splošno sicer zaostriale pogoje financiranja, vendar je DARS d.d. v letu 2010 brez večjih težav dostopal do virov na mednarodnem finančnem trgu.

ANALIZA POSLOVANJA

46 PRIHODKI DARS D.D.

Tabela 5: Pregled prihodkov DARS d.d.

Vrsta prihodkov	2010 v EUR	2009 v EUR	Indeks 2010/2009	Strukturni deleži za leto 2010
Prihodki iz pogodbe o naročilu	668.098	18.050.273	4	0 %
Prihodki od pobrane cestnine, zakupnin, zapor in prekomernih obremenitev ter drugi prihodki	313.610.621	253.003.455	124	99 %
Prihodki od cestnin	290.095.679	237.967.352	122	92 %
Prihodki od zakupnin	6.518.711	5.665.390	115	2 %
Prihodki od zapor in prekomernih obremenitev	2.378.157	2.628.577	90	1 %
Prihodki od služnosti	131.767	335.415	39	0 %
Prihodki od zakupa optičnih vlaken/telekomunikacije	1.011.992	1.012.196	100	0 %
Drugi prihodki od prodaje	608.469	391.189	156	0 %
Drugi poslovni prihodki	12.865.847	5.003.336	257	4 %
Finančni prihodki	2.256.934	796.066	284	1 %
Drugi prihodki	80.171	479.563	17	0 %
SKUPAJ	316.615.824	272.329.357	116	100%

V poslovnem letu 2010 so prihodki družbe DARS d.d. znašali 316,6 mio EUR, kar je 16 % več kot v letu 2009. Na rast prihodkov je najbolj vplivalo povečanje prihodkov od cestnin, ki so znašali 290,1 mio EUR in so bili v primerjavi z letom 2009 večji za 22 %. Razlog za večje prihodke je rast prihodkov od cestninjenja vozil, katerih najvišja dovoljena masa presega 3,5 t (zaradi podražitve cestnin v sredini leta 2009, odprtja novih odsekov in rasti prometa v letu 2010) ter večji prihodki iz naslova vinjet. Prihodki iz pogodbe o naročilu so znašali 0,7 mio

EUR in so bili v primerjavi z letom 2009 bistveno manjši, razlog za manjšo realizacijo prihodkov pa je sprejem ZDARS-1, ki določa drugačno osnovo za obračun nadomestila. Podlaga za opredelitev nadomestila po tem zakonu so le naloge prostorskega načrtovanja in umeščanja avtocest v prostor ter pridobivanja nepremičnin za potrebe gradnje avtocest, medtem ko se je nadomestilo do sprejetja ZDARS-1 obračunavalo od celotne realizacije del, opredeljenih v LPRO AC.

ODHODKI DARS D.D.

Tabela 6: Pregled odhodkov DARS d.d.

Vrsta prihodkov	2010 v EUR	2009 v EUR	Indeks 2010/2009	Strukturni deleži za leto 2010
Stroški dela	32.840.366	32.268.135	102	12 %
Stroški materiala in nabavna vrednost prodanega blaga	13.152.610	10.581.142	124	5 %
Stroški storitev	26.397.177	36.665.335	72	9 %
Koncesijska dajatev	0	169.447.153	0	0 %
Odpisi vrednosti	115.493.653	9.502.345	1.215	41 %
Drugi poslovni odhodki	17.909.137	902.509	1.984	6 %
Finančni odhodki	72.328.103	18.394	393.216	26 %
Drugi odhodki	206.463	36.048	573	0 %
SKUPAJ	278.327.509	259.421.061	107	100 %

Odhodki družbe DARS d.d. so v letu 2010 znašali 278,3 mio EUR in so bili glede na leto 2009 večji za 7 odstotkov. Zaradi sprejema ZDARS-1 struktura odhodkov v letu 2010 bistveno odstopa od strukture odhodkov v letu 2009. Tako so v letu 2010 glavnino odhodkov predstavljali odpisi vrednosti (41 %) ter finančni odhodki (26 %), v letu 2009 pa koncesijska dajatev (65 %).

POSLOVNI IZID

Čisti poslovni izid družbe DARS d.d. za obdobje od 1. 1. 2010 do 31. 12. 2010 je znašal 30,5 mio EUR in je bil v primerjavi s čistim poslovnim izidom za leto 2009 višji za 200 odstotkov, kar je predvsem posledica večjih prihodkih iz naslova cestninjenja ter sprememb računovodskega evidentiranja, ki so nastale po sprejetju ZDARS-1.

Tabela 7: Kazalniki poslovanja

Kazalniki stanja financiranja		31. 12. 2010	31. 12. 2009
Stopnja lasniškosti financiranja v %	kapital	42,82	56,12
	obveznosti do virov sredstev		
Stopnja dolgoročnosti financiranja v %	kapital + rezervacije + dolgoročni dolgovi	96,66	59,87
	obveznosti do virov sredstev		
Stopnja kratkoročnosti financiranja v %	kratkoročni dolgovi (skupaj s kratkoročnimi PČR)	3,34	40,13
	obveznosti do virov sredstev		
Kazalniki stanja investiranja			
Stopnja osnovnosti investiranja v %	osnovna sredstva (po neodpisani vrednosti)	97,23	20,73
	sredstva		
Stopnja dolgoročnosti investiranja v %	osnovna sredstva + dolg. finančne naložbe + dolg. poslovne terjatve	97,23	20,73
	sredstva		
Kazalniki vodoravnega finančnega ustroja			
Pospešena pokritost s kratkoročnimi obveznostmi v %	likvidnostna sredstva + kratkoročne terjatve	24,42	74,93
	kratkoročne obveznosti		
Kratkoročna pokritost kratkoročnih obveznosti %	kratkoročna sredstva	81,96	176,50
	kratkoročne obveznosti		
Kazalniki gospodarnosti			
Gospodarnost poslovanja v %	poslovni prihodki	152,72	104,51
	poslovni odhodki		
Stopnja dobičkonosti poslovnih prihodkov v %	poslovni dobiček	34,52	4,31
	poslovni prihodki		
Stopnja čiste dobičkonosti prihodkov v %	čisti dobiček	9,62	3,73
	poslovni prihodki		
Kazalniki dobičkonosti			
Čista dobičkonost kapitala	čisti dobiček v poslovnem obdobju	0,03	0,23
	povprečna vrednost kapitala (brez čistega dobička poslovnega obdobja)		

POSLOVNE AKTIVNOSTI DRUŽBE

Cestninjenje

PRODAJA VINJET

V letu 2010 je bilo prodanih 843.068 letnih vinjet za dvosledna vozila, 2.218 letnih vinjet za enosledna vozila, 16.271 polletnih vinjet za enosledna vozila, 1.012.332 mesečnih vinjet za dvosledna vozila, 3.071.766 tedenskih vinjet za dvosledna ter 31.119 tedenskih vinjet za enosledna vozila. Primerjava števila prodanih vinjet med letoma 2009 in 2010 ni mogoča, saj je v sredini leta 2009 prišlo do spremembe vinjetnega sistema zaradi uvedbe kratkoročnih vinjet. Primerjava dohodka od prodaje pa pokaže, da smo iz naslova prodanih vinjet v letu 2010 ustvarili za 21 % večji prihodek kot v letu 2009. Konec leta 2010 smo vinjete prodajali na 732 prodajnih mestih v Sloveniji in 646 prodajnih mestih v tujini.

V preteklih letih se je pokazalo, da je za prodajo vinjet poleg zunanje prodajne mreže in cestninskega nadzora pomembna tudi prodaja na mejnih prehodih, ob vstopih v državo. To je še zlasti pomembno v času poletnega povečanja tranzitnega prometa. V ta namen smo aprila na Gruškovju odprli dodatno lastno prodajno mesto, kjer smo prodali preko 20 % vseh vinjet v lastni prodaji. Na lastnih prodajnih mestih smo prodali 496.443 vinjet oz. vsako deseto vinjeto.

Ob tem smo v decembru začeli prodajati tudi avstrijske vinjete, in sicer na cestninski postaji Hrušica, načrtujemo pa, da bomo prodajo teh vinjet v letu 2011 razširili tudi na kakšno drugo prodajno mesto.

PRIČETEK CESTNINJENJA PO EMISIJSKIH RAZREDIH EURO IN VZPOSTAVITEV OCCN

S 1. 1. 2010 smo voznikom tovornih vozil omogočili diferencirano cestninjenje z ABC in DARS kartico glede na emisijske razrede EURO. Vse tehnične rešitve, ki nam omogočajo diferencirano cestninjenje, so bile implementirane že konec leta 2009, registracija vozil in inicializacija elektronskih medijev pa je lahko stekla šele v začetku leta 2010, saj prej za to ni bilo zakonske podlage. Konec leta 2010 se je skupno število elektronskih medijev, prilagojenih za diferencirano plačevanje cestnine povzpelo na 20.000, od teh je približno polovica DARS kartic in polovica tablic elektronskega sistema ABC.

Tem razmeram smo prilagodili tudi delovanje tehničnega cestninskega nadzora, saj je s 1. 1. 2010 pričel delovati OCCN, ki je omogočil sistematično spremljanje plačevanja cestnine po emisijskih razredih EURO in sistematično obravnavno neplačnikov. Podatke o uporabnikih avtocest, ki ne želijo ali pa ne morejo plačati cestnine, blagajniki sporočajo OCCN, kjer po potrebi organizirajo oz. angažirajo enote ali pa neplačniku iz-

rečejo sankcijo za storjeni prekršek. OCCN je tako postal vezni člen med cestninjenjem, cestninskimi nadzorniki na terenu, prekrškovnimi organi ter sodišči.

49

POPlačNIŠKO PLAČEVANJE CESTNINE

Pri poplačniškem pogodbenem plačevanju cestnine se je bolj kot v preteklih letih pokazala plačilna nedisciplina in povečan pritisk na sklepanje tovrstnih pogodb, ker se uporabniki želijo izogniti vnaprejšnjemu oziroma sprotnemu plačevanju cestnine. Za zmanjševanje tveganja neplačil je bila sprejeta vrsta ukrepov (nepriznavanje rabatov pri plačilih z zamudo, pospešitev uvrščanja medijev na stop listo itd.).

DOGRAJEVANJE FUNKCIONALNOSTI OPREME ZA CESTNINJENJE

Poleg vzdrževanja opreme za cestninjenje smo vpeljali tudi nekatere dopolnitve. V zaprtem sistemu cestninjenja na primorski avtocesti je bila dodana črtna koda z oznako vstopne cestninske postaje, kar zmanjšuje možnost napak cestninskih blagajnikov. Prodaja vinjet na lastnih prodajnih mestih je bila nadgrajena, tako da je zdaj mogoče spremljanje prodaje po črtni kodi in vodenje zaloga.

NADALJNI RAZVOJ CESTNINSKEGA NADZORA

Učinkovito delo cestninskega nadzora se je nadaljevalo tudi v letu 2010. Cestninski nadzorniki so izdali 51.641 plačilnih nalogov, kar z drugimi besedami pomeni, da so v povprečju odkrili skoraj 1000 kršiteljev na teden. Od Ministrstva za notranje zadeve smo dobili dovoljenje za vpogled v Register motornih vozil in centralni register prebivalstva, s čemer smo dvignili kvaliteto dela družbe DARS d.d. kot prekrškovnega organa.

Od Ministrstva za finance in Ministrstva za pravosodje smo pridobili podlage za določanje sodnih taks na sklepe o zavržbi zahtev za sodno varstvo, ki so tako postali prihodek DARS d.d. Na podlagi dovoljenja Ministrstva za javno upravo smo za prekrškovni organ DARS d.d. uredili elektronsko povezavo za objave na e-portalu ali elektronski oglasni deski.

Na MZP smo vložili amandma k Zakonu o pravilih cestninskega prometa, s katerim bo cestninski nadzor pridobil zakonsko podlago za uporabo modre luči na vozilih cestninskega nadzora, skupaj s svetlobno tablo.

50 Razvili in oblikovali smo znak cestninskega nadzora ter ga na Uradu RS za intelektualno lastnino zaščitili kot blagovno znamko.

Za varnejše delo smo med izvajalce cestninskega nadzora razdelili rumeno zelena zaščitna oblačila, talne rumene utripajoče luči in večje triopan znake. Za vozila cestninskega nadzora smo nabavili prometno obvestilno signalizacijo, t.i. obvestilne table »v« vozilih in »na« vozilih, ki bodo omogočale izločanje in ustavljanje kršiteljev med vožnjo po avtocestah. Vsa vozila smo tudi opremili z znakom »Cestninski nadzor«.

VARNOST ZAPOSLENIH

Za zagotavljanje večje varnosti zaposlenih na cestninskih postajah smo predstavili vrata na 21 cestninskih kabinah. Ta ukrep blagajnikom preprečujejo, da bi stopili neposredno na cestninske steze. Zgrajen je bil sistem cevne zračne pošte na cestninskih postajah Dob, Torovo, Tepanje in Vransko, ki zmanjšuje število potrebnih prehodov prek vinjetnih stez.

Na cestninskih postajah Kopolje in Dob sta bila na osnovi projektne dokumentacije zgrajena nadhoda prek cestninskih stez po nadstrešnici.

Pred turistično sezono smo uredili in polepšali zunanji videz cestninskih postaj, vsem zaposlenim na cestninjenju smo, v skladu s celostno grafično podobno DARS d.d., prenovili in nabavili nove delovne uniforme.

VZPOSTAVITEV ECS V PPT

Vlada RS je 26. 11. 2009 sprejela Akcijski načrt za uvedbo z ECS v PPT. Cilji načrta so zamenjati obstoječi sistem cestninjenja za vozila, težja od 3,5 t z ustavljanjem na cestninskih postajah z ECS v PPT; zamenjati obstoječi vinjetni sistem cestninjenja za vozila, lažja od 3,5 t z ECS v PPT; zagotoviti finančno stabilnost družbe DARS d.d., ki bo omogočila samostojno odplačevanje finančnih obveznosti, ki izvirajo iz gradnje omrežja avtocest in hitrih cest v skladu z NPIA, ter vzdrževanje obstoječe infrastrukture in zagotavljanje plačevanja cestnine po načelih »uporabnik plača« ter »onesnaževalec plača«.

Novembra 2010 smo podpisali pogodbo za pripravo in izdelavo dokumentacije ter opravljanje drugih strokovnih storitev pri izvedbi projekta vzpostavitve ECS v PPT in skupaj z izvajalcem oblikovali strokovno skupino za koordinacijo vseh aktivnosti, povezanih s pripravo navedene dokumentacije.

Vzdrževanje in upravljanje avtocest

VZDRŽEVANJE AVTOCEST

Z naraščanjem osebne in tranzitnega tovornega prometa postaja izvajanje vzdrževalnih del vse večja ovira za uporabnike. Predvsem na avtocesti A1 vzdrževalnih del ni mogoče izvesti brez zastojev, saj je promet gost skoraj ves dan, premik izvajanja večine vzdrževalnih del na nočne ure pa zaradi varnosti delavcev in udeležencev v prometu ni možen. Gostejši promet je tudi vzrok za pogostejša in bolj obsežna vzdrževalna dela in obnove. V letu 2010 so bila ta dela razmeroma obsežna zaradi dolge in mrzle zime, ki je pustila posledice tudi na cestišču. Potrebna so bila obsežna krpanja, zalili smo preko 125.000 metrov razpok v asfaltu.

Za večjo pretočnost prometa in zmanjševanje zastojev smo postavljanje zapor izvajali v nočnem času, ko je bil promet redkejši, v večini primerov so dela potekala v nočeh s sobote na nedeljo.

Vzdrževalci so v času turistične sezone in ob praznikih sodelovali pri urejanju prometa na začasnih prodajnih mestih za vinjete, ki so bila urejena ob vstopih v državo. Postavljali so zapore vinjetnih stez za potrebe izvajanja nadzora uporabe vinjet ter urejali zapore avtoceste s preusmeritvijo prometa na počivališča ob koordiniranih akcijah policije in inšpekcijskih organov.

Na področju organizacije dela smo začeli uresničevati več projektov. Poleg izvedbenih planov letnega in zimskega vzdrževanja smo veliko pozornosti posvetili racionalni porabi posipnih materialov. Z uvedbo GPS spremljanja tovornih vozil s posipalci in z dajanjem navodil ter z izobraževanjem voznikov o načinu posipanja smo prihranili najmanj 10 % posipnih materialov. Projekt omogoča, da spremljamo vozila in na vsakem odseku ceste ugotavljamo, v kakšni širini so posipala in kolikšna je bila poraba posipnih materialov na m². Po prvih analizah so vozniki dobili izpise posipa in nato ustrezno prilagodili količine. Poleg tega smo uvedli kalibracijo posipalcev pri vsaki spremembi posipnega materiala.

UPRVLJANJE AVTOCEST

Na področju upravljanja avtocest smo izvajali naloge, ki izhajajo iz zakona o javnih cestah in drugih predpisov, ki urejajo področje javnih cest in varnosti v prometu.

V okviru danih nalog smo pripravili mnenja o izvajanju izrednih prevozov ter izdali dovoljenja za zapore avtocest oz. hitrih cest, ki so potrebne v času izvajanja obnovitvenih in sanacijskih del ter nekaterih del rednega vzdrževanja.

Tudi v letu 2010 je naraščalo število zahtev za izdajo soglasij za posege v varovalne pasove cest, ki so v upravljanju DARS d.d., povečuje se tudi število izdanih projektnih pogojev in soglasij k projektni dokumentaciji. Nadaljuje se trend nedovoljenega oglaševanja na reklamnih panojih, postavljenih v varovalnem pasu avtocest oz. hitrih cest, zato je del aktivnosti namenjen tudi opozarjanju lastnikov na to početje.

Skupaj z Upravo za zaščito in reševanje so bili pregledani in usklajeni dostopi interventnih vozil na kraje nesreč. Na novo je bilo zgrajeno večje število interventnih prehodov (do sedaj 14). Dokončali smo tudi vse načrte zaščite in reševanja ob množičnih nesrečah na avtocestah.

NADZOR IN VODENJE PROMETA

V letu 2010 je bila zaključena vzpostavitev SNVP na odseku Nanos-Vrtojba in pred predorom Karavanke. Končana so bila zaključna dela na projektu novega regionalnega nadzornega centra Ljubljana.

Izdelani so bili projekti PGD za SNVP Koper-Izola in idejni projekti za SNVP Maribor-Pince (Prekmurje). Dokončani so bili projekti PZI Prestavitev komunikacijskega vozlišča iz Slovenskih Konjic v novi nadzorni center Maribor. Projekti so bili posredovani izdelovalcu v dopolnitev.

Izvajala so se vzdrževalna dela na sistemih SNVP in potrebne nadgradnje. Izveden je bil tudi pilotski projekt Zaznavanje vožnje v napačni smeri na avtocestnem priključku Vransko. Izdelan je bil računalniški simulator za usposabljanje operaterjev v regionalnih nadzornih centrih. Za izboljšanje prometne varnosti v delovnih zaporah smo nabavili opozorilne table z merjenjem hitrosti.

MEDNARODNI PROJEKTI IN PROGRAMI

Nadaljevale so se aktivnosti v sklopu programa EASYWAY, iz katerega smo uspešno pridobili nepovratna sredstva Evropske unije ter sodelovali v delovni skupini, ki se ukvarja s prometnimi vsebinami portalov. Sodelovanje je potekalo tudi v sklopu združenja ASECAP ter na področju tekočih aktivnosti s področja vodenja prometa s sosednjimi državami.

STABILNI GASILNI SISTEMI

V letu 2010 smo v sklopu požarne zaščite prostorov, v katerih je nameščena ključna programska in strojna oprema za podporo poslovanja podjetja in delovanja sistemov v predorih, te

52 prostore opremili s sistemom avtomatskega gašenja požara. Nadzor nad gasilnimi sistemi poteka neprekinjeno, 24 ur dnevno, vse dni v letu. Nadzor izvajajo nadzorni centri Dragomelj, Kozina, Vranksko, Hrušica in Slovenske Konjice.

Avtomatski sistem gašenja omogoča takojšnje gašenje v primeru požara v tehnoloških prostorih, ne glede na to, ali je posadka prisotna. Cilji investicije so: zagotoviti nemoteno delovanje električnih in strojnih naprav v tehnoloških prostorih, zagotoviti čim večjo požarno varnost v prostorih, kjer se nahaja električna in strojna oprema, omogočiti nemoteno delovanje ključnih in podpornih sistemov in tako minimizirati stroške sanacije po požaru.

POVRŠINE ZA SPREMLJAJOČE DEJAVNOSTI

Z dokončanjem gradnje slovenskih avtocest in hitrih cest se dokončno oblikuje tudi mreža avtocestnih počivališč. Trenutno jih je 58, segajo pa od t.i.m. malih počivališč do bencinskih servisov in oskrbnih postaj, kjer je poleg bencinskega servisa zgrajena tudi restavracija.

Na podlagi mnenj domačih uporabnikov avtocest, pridobljenih v raziskavah zadovoljstva uporabnikov s slovenskimi avtocestami, lahko trdimo, da je število počivališč v glavnem primeru, da so ustrezno razporejena in da je ponudba na njih dovolj kakovostna.

V letu 2010 je z delovanjem pričelo počivališče Lormanje jug, medtem ko je najemnik začel gradnjo počivališč Radovljica vzhod in Radovljica zahod, ki bodo po predvidevanjih dokončana v prvi polovici leta 2011. Gradijo se tudi površine za spremljajoče dejavnosti Vipava sever in Vipava jug, oskrbni centri Maribor vzhod in Maribor zahod ter Cikava.

GOSPODARJENJE Z NEPREMIČNINAMI

V letu 2010 je bilo v postopek preverjanja možnosti prodaje presežnih zemljišč vključenih okoli 50 zemljišč, obenem pa so se nadaljevale tudi obravnave posameznih primerov, ki so bili v postopek vključeni že v preteklih letih, vendar jih ni bilo mogoče uvrstiti med presežna zemljišča. Za posamezna obravnavana zemljišča namreč še niso bili zaključeni vsi postopki (dokončna geodetska odmera in dokončna premoženjsko pravna ureditev), ki so pogoj za uvrstitev nepremičnin med presežne.

Obravnavanih in rešenih je bilo približno 70 vlog za dodelitev služnosti za posege na državna zemljišča v območju avtocest.

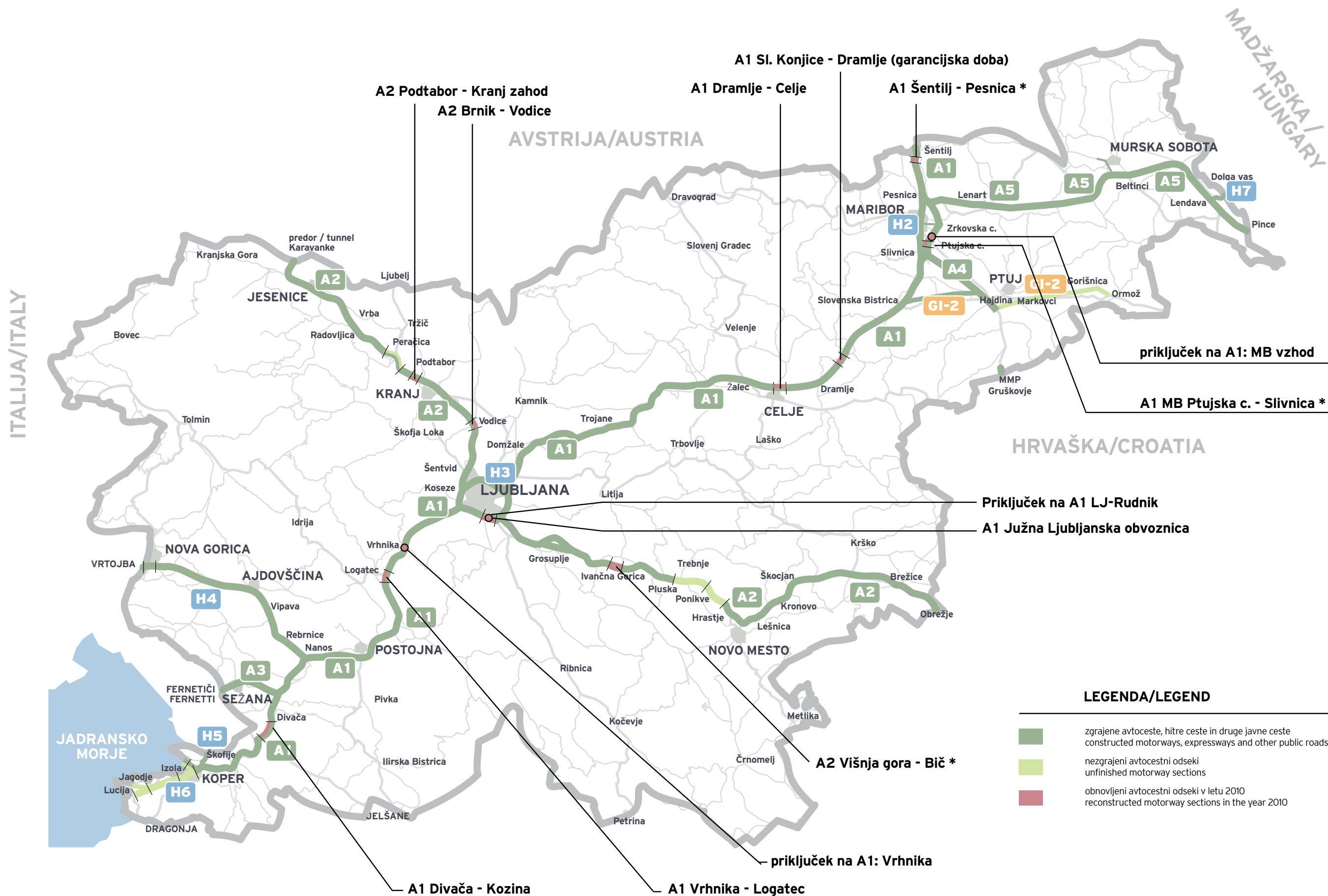
TRŽENJE TELEKOMUNIKACIJ

V letu 2010 je DARS d.d. podpisal pogodbo z Ministrstvom za obrambo o izvedbi strokovnih del za potrebe dograditve prve faze optičnega omrežja. Optična vlakna, ki bodo vpihnjena v rezervirane telekomunikacijske cevi, bodo prenesena v last RS, upravljalo pa jih bo Ministrstvo za obrambo. Dograjeno optično omrežje bo proti ustreznemu plačilu vzdrževal DARS d.d.

Slika 3: Centri za nadzor in upravljanje prometa ter ABC

Slika 4: Večja obnovitvena dela v letu 2010

Organizacija gradenj in obnov

PROSTORSKO NAČRTOVANJE

Na področju prostorskega načrtovanja in umeščanja v prostor so v letu 2010 potekali postopki priprave 16 državnih prostorskih načrtov, pri katerih so bile opravljene različne faze postopka:

- izdelano je bilo gradivo za pridobitev smernic za izdelavo državnega prostorskega načrta počivališča tovornih vozil Železni most na avtocestnem odseku Kozina-Klanec;
- izdelani so bili osnutki državnih prostorskih načrtov za tri odseke na severnem delu tretje razvojne osi, in sicer državne ceste med priključkom Šentrupert in priključkom Velenje jug, med priključkom Velenje jug in priključkom Slovenj Gradec jug ter med priključkom Slovenj Gradec jug-Dravograd z obvoznici;
- potekala je javna razgrnitev osnutka državnega prostorskega načrta za dograditev avtocestnega priključka Šmarje - Sap z javno obravnavo;
- sprejeta so bila stališča do pripomb iz javne razgrnitve osnutka državnega prostorskega načrta za dograditev avtocestnega priključka Šmarje - Sap in javna seznanitev z osnutkom državnega prostorskega načrta za avtocesto na odseku Draženci-MMP Gruškovje;
- izdelana sta bila predloga dveh državnih prostorskih načrtov, in sicer za dograditev avtocestnega priključka Šmarje - Sap in za avtocesto na odseku Draženci-MMP Gruškovje;
- izdelani so bili usklajeni predlogi treh državnih prostorskih načrtov, in sicer za navezovalno cesto Jeprca-Stanežiče-Brod, za avtocestni odsek Draženci-MMP Gruškovje in za avtocestni priključek Brezovica na avtocestnem odseku Ljubljana-Vrhnikar;
- Vlada RS je sprejela Uredbo o državnem prostorskem načrtu za avtocesto na odseku Draženci-MMP Gruškovje in Uredbo o državnem prostorskem načrtu za avtocestni priključek Brezovica na avtocestnem odseku Ljubljana-Vrhnikar;
- v recenzijski pregled je bila posredovana študija o zagotavljanju parkirnih površin za tovorna vozila ob slovenskih avtocestah in hitrih cestah.

V postopkih umeščanja avtocest in hitrih cest v prostor smo v okviru svojih pristojnosti sodelovali z javnostjo in uporabniki ter si prizadevali najti rešitve, ki so družbeno sprejemljive.

PROJEKTIRANJE IN INVESTICIJSKA DOKUMENTACIJA

55

V letu 2010 je bil na področju izdelave projektne dokumentacije glavni poudarek na dokumentaciji za izvedbo del, potrebnih za pridobitev uporabnih dovoljenj za ceste, ki so bile predane prometu v letih 2009 in 2010, ter na izdelavi dokumentacije za rekonstrukcije in obnove obstoječih odsekov cest. Od novogradenj je bil v letu 2010 začel postopek javnega naročila za izdelavo PGD za:

- gradnjo odseka hitre ceste med Jagodjem in Lucijo (postopek do konca leta 2010 ni bil zaključen) in
- gradnjo obvozne ceste Drnovo - II. faza (postopek javnega naročila je bil ustavljen).

Večje število projektov, študij ali elaboratov - skupaj 42 -, katerih izdelava je bila naročena v letu 2010 ali v prejšnjih letih, je bilo zaključenih in predanih v postopek recenzije. Med pomembnejšimi je potrebno omeniti naslednje:

- semaforizacijo in videonadzor na krožnem križišču Tomačevo, ki sta pomenila uvedbo novega načina urejanja prometa v krožnih križiščih. Gre namreč za prvo semaforizirano krožno križišče v Sloveniji. Pri uresničitvi projekta je sodelovalo več podjetij, ki so visoko strokovno usposobljena in specializirana za projektiranje krožnih križišč in sistemov semaforizacije ter videonadzora;
- idejno zasnovo za preveritev možnosti za izboljšanje prečnega profila avtoceste A1 na odseku med Brezovico in Vrhniko, v okviru katere je bila prvič preverjena možnost uporabe odstavnih pasov za hitrejšo odvijanje prometa v času zgostitve prometa. Rezultati preveritve so bili kasneje uporabljeni pri določilih novega Zakona o cestah in Zakona o pravilih cestnega prometa, ki omogočata izvedbo tega projekta;
- CFD (Computational Fluid Dynamics) analize strujanja zraka in študijo vpliva vetra na dinamiko gibanja vozil in omejitve prometa, povezane z velikimi hitrostmi vetra, ki je podlaga za izdelavo projekta protivetrne zaščite na območju hitre ceste skozi Vipavsko dolino;
- projekte protihrupne zaščite ob avtocesti A4 (Slivnica-Draženci) in A5 (od Maribora do madžarske meje).

V okviru postopka obravnave in potrjevanja investicijske dokumentacije je bilo obravnavanih 28 dokumentov, in sicer:

- trije dokumenti o identifikaciji investicijskega projekta,
- dve preinvesticijski zasnovi,
- 21 investicijskih programov in
- dve novelaciji investicijskih programov.

- 56 Od navedenih dokumentov velja izpostaviti dokumente o identifikaciji investicijskega projekta nadgradnje elektrostrojne opreme za predora Ločica in Jasovnik, gradnjo SNVP na hitri cesti H6 Koper-Lucija in investicijske programe za nadgradnjo elektrostrojne opreme za predor Golovec in galerijo Strmec, gradnjo hitre ceste Jagodje-Lucija s priključno cesto za Piran in obnovo več odsekov avtocest ter hitrih cest.

NADZOR IN ORGANIZACIJA GRADENJ

V okviru avtocestnega programa je DARS d.d. v letu 2010 organiziral vodenje projektov gradnje avtocestnih odsekov, navezovalnih cest in ostalih cest ter skladno s sprejetim LPRO AC za leto 2010 predal v promet:

- štiripasovno avtocesto Pluska-Ponikve, dolžine 7,6 km,
- štiripasovno avtocesto Ponikve-Hrastje, dolžine 7,2 km,
- avtocestni priključek Naklo, dolžine 0,5 km,
- avtocestni priključek na razcepu Podtabor, dolžine 0,6 km,
- obvozne ceste mimo naselja Dragonja, dolžine 0,7 km,
- rekonstruirano krožno križišče Tomačevo.

Nadaljevala se je tudi gradnja na:

- navezovalni cesti za Luko Koper (ankaranska vpadnica), dolžine 1,5 km,
- hitri cesti Koper-Izola, dolžine 3,1 km,
- polovici štiripasovne avtoceste Peračica-Podtabor: rekonstrukcija desne polovice, dolžine 2,4 km.

V letu 2010 se je začela gradnja:

- predora Markovec, dolžine 2,1 km,
- glavne ceste Gorišnica-Ormož, dolžine 10,4 km,
- glavne ceste Želodnik-Mengeš z obvoznico Mengeš.

ORGANIZACIJA OBNOV

Gradbena dela

Investicijsko obnavljanje avtocest in hitrih cest je potekalo na osnovi sprejetega LPRO AC za leto 2010, ki je bil izdelan na podlagi sezonskih pregledov, ocene stanja vozišč po metodi modificiranega švicarskega indeksa, spremljanja stanja infrastrukture in inženirske presoje o nujnosti obnove ter že izdelane projektne dokumentacije. Izbrani odseki so bili dodatno potrjeni z uporabo dTIMS_CT, ki se uporablja za optimalno planiranje obnov vozišč.

Obnovitvena dela so zajemala:

Obnove vozišč, ki vključujejo ojačitve voziščnih konstrukcij, zamenjave starih varnostnih ograj z ograjami višjega nivoja varovanja, izdelavo debeloslojnih talnih označb ipd. Obnovitvena dela so potekala na naslednjih območjih:

- ACB Hrušica (deli odsekov: meja z Avstrijo (predor)-Hrušica, Podtabor-Kranj, Brnik-Vodice),
- na območju ACB Ljubljana (deli odsekov: Harfa-Litijska-Malence, Dolenjska-Barjanska-Vič, priključek Vič zahod, Vodice-Ljubljana Šmartno),
- ACB Postojna (deli odsekov: Vrhnika-Logatec, priključek Vrhnika (dograditev pasu), Unec-Postojna, Razdrto-Senožeče, Šempeter-Vrtojba),
- ACB Slovenske Konjice (deli odsekov: Slovenske Konjice-Dramlje, Dramlje-Celje),
- ACB Maribor (deli odsekov: Šentilj-Pesnica, priključek Maribor vzhod (Ptujška cesta)) in
- ACB Kozina (Divača-Kozina).

Obnove objektov, ki zajemajo zamenjavo diletacij, hidroizolacij in asfaltov, obnove stebrov ipd., so potekale:

- na območju ACB Hrušica (predor Karavanke),
- na območju ACB Postojna (podvoz Dolinska pot, most čez Ljubljano na priključku Vrhnika, most Pivka, podporni zid Logatec, nadvoz Studenec, most Karentan),
- na območju ACB Slovenske Konjice (most Hudinja, podvoz Slovenska Bistrica, nadvoz Slovenske Konjice, nadvoz Tepanje, podvoz Čeplje, viadukt Škedenj, most Grapa),
- na območju ACB Vransko (podvoz Čeplje, most Širjavka, most Trebnik) in
- na območju ACB Ljubljana (viadukt Verd, most čez Mali graben, most Dolgi most, nadvoz Brezovica, most čez Gradaščico, pokriti vkop Šentvid).

Končana je bila sanacija priključnih ramp na stari galeriji Šentvid in obnova betonskih cestninskih stez na cestninskih postajah Kozina in Vransko.

Investicijsko obnavljanje drugih objektov in naprav je zajemalo zamenjavo dotrajanih varovalnih ograj, sanacije plazov in brežin, gradnjo skladišča soli in solnice v ACB Slovenske Konjice, sanacije drenažnih sistemov, gradnjo odstavnih niš pri portalih, ureditev počivališča Lopata jug, ureditev bankin in intervencijskih prehodov pred predori, zapiranje službenih prehodov, označevanje objektov po Banki cestnih podatkov in sanacijo zadrževalnih objektov.

Obnove in naložbe v varovanje okolja so zajemale izdelavo študij o obremenitvah s hrupom, izdelavo posebnih strokovnih podlag za ureditev kontrolirane odvodnje, izdelavo projektne dokumentacije in izdelavo posebnih strokovnih podlag za protihrupno zaščito.

Elektrostrojna dela

Za posodobitev opreme obstoječega avtocestnega omrežja, povečanje prometne varnosti in opremljanje avtocest v skladu z novimi predpisi (direktivami) in zakonodajo so bila v letu 2010 v okviru sprejetega LPRO AC 2010 - ELEKTROSTROJNA DELA opravljena naslednja obnovitvena in naložbena dela.

V sklopu obnove **elektrostrojnih naprav** so bila izvedena naslednja dela:

- sofinanciranje zamenjave programske opreme požarnega algoritma za predor Karavanke,
- dokončanje nadgradnje elektrostrojnih varnostnih naprav v galeriji Moste,
- izvedba daljinske navezave krmilnega sistema v pokritem vkopu Čatež v Regionalnem nadzornem centru Dragomelj,
- sanacija elektrostrojnih varnostnih naprav v predoru Trojane po požaru dne 20. 1. 2010,
- zamenjava prometnih znakov spremenljive vsebine na avtocestnem obroču okoli Ljubljane,
- začeta in delno realizirana je bila nadgradnja varnostnih naprav serverskih in elektroprostorov z avtomatskim gasilnim sistemom,
- dokončana je bila zamenjava akumulatorskih blokov v napravah brezprekinitvenega sistema napajanja,
- zaključeno je bilo več manjših obnovitvenih del na elektrostrojni opremi.

V sklopu **investicijskih naložb v elektrostrojne naprave** so bila izvedena naslednja dela:

- ureditev javne razsvetljave na razcepu Zadobrova,
- zgrajeni sta bili cestnovremenski postaji Divača in Dane,
- izvedena je bila nadgradnja in povezava razsvetljave na območju mejnega prehoda Obrežje,
- izvedeno je bilo rezervno napajanje cestninske postaje Divača z vgradnjo stabilnega DEA (dizelski električni agregat),
- zaključeno je bilo več manjših naložbenih del na elektrostrojni opremi.

V sklopu **obnove telekomunikacijskih sistemov in prenosnih poti** so bila opravljena naslednja dela:

- končana je bila sanacija kabske kanalizacije in prenova podpornega nadzornega centra Hrušica,
- izvedena je bila prenova sistema za klice v sili na avtocestnem odseku Vrba-Hrušica,
- izvedena je bila ureditev kabske kanalizacije, napajanja, zaščitnih ograj in stebrov na 20 lokacijah cestnovremenskih postaj na avtocesti,
- dokončano je bilo več manjših obnov telekomunikacijskih sistemov in prenosnih poti.

V sklopu **pripravljalnih del za elektrostrojna dela** so bila opravljena naslednja dela:

- končana je bila izdelava projektne dokumentacije za prestavitev komunikacijskega vozlišča iz ACB Slovenske Konjice v ACB Maribor,
- nadaljevala so se dela pri izdelavi baze podatkov o podzemnih komunalnih vodih gospodarske infrastrukture in vpis le-te v uradne evidence,
- izvedeno je bilo barvno aerosnemanje in izdelava digitalnih ortofoto načrtov v merilu 1 : 1000,
- izdelava ostale projektne, investicijske, varnostne in ostale dokumentacije.

VLAGANJA V RAZVOJ IN OBNAVLJANJE AVTOCEST

58 V letu 2010 je realizacija gradenj in obnov avtocestnih odsekov znašala 195,4 mio EUR kar je za 47,1 % manj od realizacije v letu 2009.

V spodnji tabeli je prikazana realizacija vrednosti gradenj in obnov avtocest v letu 2010.

Tabela 8: Realizirana vrednost gradenj in obnov avtocest v letu 2010 (v EUR)

RAZVOJ AVTOCEST	Pridobivanje zemljišč *	Prostorsko načrtovanje *
PRIPRAVA PROJEKTNE IN DRUGE DOKUMENTACIJE TER ODKUPI ZEMLJIŠČ IN DRUGIH NEPREMIČNIN	22.334,48	5.402.120,67
KLANEC - ANKARAN: Navezava na Luko Koper I. faza	4.480,79	0,00
KLANEC - ANKARAN: Navezava na Luko Koper II. faza	3.581,00	0,00
KOPER - IZOLA	170.140,58	0,00
PERAČICA - PODTABOR	217,00	0,00
ŠENTVID - KOSEZE: Šentvid - Koseze	1.865.029,69	0,00
ŠMARJE SAP - VIŠNJA GORA: Ploščad BS Cikava	1.669,05	0,00
BIČ - HRASTJE: Pluska - Ponikve	277.148,25	0,00
BIČ - HRASTJE: Ponikve - Hrastje	159.369,24	0,00
HAJDINA - ORMOŽ: Gorišnica - Ormož	42,00	0,00
SKUPAJ GRADNJA AVTOCEST IN HITRIH CEST	2.481.677,60	0,00
ZAKLJUČNA DELA NA AC ZGRAJENIH PRED LETOM 2009	3.373.766,21	0,00
Državni center za nadzor in vodenje prometa s cestninskim centrom Dragomelj	0,00	0,00
Rehabilitacija državnih cest	0,00	0,00
Rehabilitacija državnih cest: Sporazum MO Ljubljana - DARS	0,00	0,00
Aktivnosti v sklopu mednarodnih projektov in programov EU	0,00	0,00
Šmarje - Dragonja: izgradnja obvozne ceste mimo naselja Dragonja na območju MMP Dragonja	117.093,73	0,00
Izvedba dodatnih protihrupnih ukrepov v V. in X. evropskem prometnem koridorju	0,00	0,00
Izvedba dodatnih parkirišč za težka tovorna vozila v V. evropskem prometnem koridorju	0,00	109.955,45
Rondo Tomačevo	0,00	0,00
Naklo - Kranj: Priključek Naklo	0,00	0,00
OSTALE POSTAVKE	0,00	0,00
NOV CESTNINSKI SISTEM (preureditev cestninskih postaj zaradi uvedbe vinjet)	0,00	0,00
SISTEM ZA NADZOR IN VODENJE PROMETA (ITS)	0,00	0,00
RAZVOJ NAVEZOVALNIH CEST V OKVIRU AVTOCESTNEGA PROGRAMA*	3.096.297,59	0,00
OBNAVLJANJE AVTOCEST (gradbena dela)	0,00	0,00
OBNAVLJANJE AVTOCEST (elektrostrojna dela)	0,00	0,00
SKUPAJ RAZVOJ IN OBNAVLJANJE AVTOCEST	9.091.169,61	5.512.076,12

* podatki so navedeni z DDV, saj si DARS d.d. od teh nalog nima pravice odbijati vstopni DDV.

Realizacija brez pridobivanja zemljišč, prostorskega načrtovanja, stroškov financiranja, stroškov inženirja	Stroški financiranja	Stroški inženirja	Skupaj realizacija
195.778,95	251.138,45	123.246,58	123.246,58
1.136.604,34	0,00	99.924,47	1.241.009,60
41.290,81	0,00	35.605,50	80.477,31
18.525.348,66	1.572.188,87	1.313.515,82	21.581.193,93
11.253.184,14	0,00	73.615,94	11.327.017,08
2.918.189,13	0,00	311.073,18	5.094.292,00
0,00	0,00	4.677,17	6.346,22
21.231.954,20	815.789,26	724.697,04	23.049.588,75
21.882.598,71	758.586,87	834.332,03	23.634.886,85
433.136,25	106.685,81	77.350,26	617.214,32
77.422.306,24	3.253.250,81	3.474.791,41	86.632.026,06
36.551.030,25	11.422,75	4.370.056,81	44.306.276,02
123.909,29	0,00	3.593,06	127.502,35
513.670,52	0,00	0,00	513.670,52
5.000.000,00	0,00	0,00	5.000.000,00
465.630,44	0,00	9.056,23	474.686,67
650.118,66	0,00	0,00	767.212,39
181.923,53	0,00	3.885,88	185.809,41
1.105.749,17	63.319,16	0,00	1.279.023,78
2.841.405,90	0,00	155.532,00	2.996.937,90
3.123.174,71	0,00	98.517,84	3.221.692,55
120.396,65	17.342,89	694,37	138.433,91
104.633,72	0,00	0,00	104.633,72
1.549.326,26	351.408,71	25.850,71	1.926.585,68
1.791.406,58	71.343,80	107.576,29	5.066.624,26
30.135.726,06	0,00	335.411,11	30.471.137,17
6.216.157,83	0,00	0,00	6.216.157,83
168.092.344,76	4.019.226,57	8.708.212,29	195.423.029,35

AKTIVNOSTI DRUŽBE NA PODROČJU RAZISKAV IN RAZVOJA

60 Razvojno-raziskovalne naloge in študije predstavljajo kakovostno osnovo za izdelavo različnih smernic za projektiranje, za izdelavo dopolnil k splošnim in posebnim tehničnim pogojem iz razpisne dokumentacije družbe DARS d.d. pa tudi za pripravo tehničnih regulativov, ki neposredno zadevajo področje, na katerem družba deluje. Na njihovi osnovi so bile uveljavljene tudi kakovostnejše in racionalnejše projektne rešitve, v vsakdanjo rabo so bili uvedeni novi materiali in tehnološki postopki, ki so pomembno pripomogli h kakovosti izvedenih del, podaljšanju trajnosti in izboljšanju varnosti zgrajenih avtocest in objektov na njih.

Leta 2010 je bilo dokončanih 17 nalog, ki so se nanašale na naslednja področja:

- sodobni materiali in tehnologije za gradnjo cest,
- izboljšanje prometne varnosti,
- ureditev in varovanje okolja v okolici cest,
- zagotavljanje in potrjevanje kakovosti gradbenih materialov

- in gradbenih proizvodov pri gradnji cest,
- sistemi za gospodarjenje z avtocestami in pripadajočimi objekti ter optimizacija ukrepov za obnavljanje avtocest,
- geologija, geomehanika in geotehnika,
- ekonomika naložb.

Konec leta 2010 smo skladno z Zakonom o raziskovalni in razvojni dejavnosti (Ur.l. RS, št. 112/2007) ter določil Pravilnika o vsebini in načinu vodenja evidence o izvajalcih raziskovalne in razvojne dejavnosti (Ur.l. RS, št. 122/2006) začeli postopke za vpis v evidenco izvajalcev raziskovalne in razvojne dejavnosti pri Agenciji za raziskovalne in razvojne dejavnosti RS. Ustanovili smo lastno raziskovalno skupino, ki bo delovala v okviru področja za novogradnje in obnove, ter sprejeli splošni pravni akt o postopku, pogojih in merilih za izvolitev v naziv raziskovalca, ki veljajo tako za zaposlene kot za zunanje sodelavce skupine.

PRIČAKOVANI RAZVOJ DRUŽBE

V decembru 2010 je v veljavo stopil ZDARS-1, ki ga je Državni zbor RS sprejel na seji 23. 11. 2010.

Novi zakon predstavlja osnovo za statusne in organizacijske spremembe družbe DARS d.d., ki jih je Vlada RS začrtala v izhodni strategiji 2010-2013, sprejeti februarja 2010. Osnovni cilj navedenih sprememb je zmanjšanje potencialnega bremena servisiranja dolgov za izvedbo NPIA za javne finance oziroma prenos potencialnega javnega dolga na zasebni sektor.

Zakon je prinesel dve pomembni novosti:

- DARS d.d. je postal koncesionar tudi za gradnjo in obnavljanje avtocest in hitrih cest, torej je v celoti prevzel financiranje gradnje in obnavljanja cestninskih cest.
- DARS d.d. je bila podeljena stavbna pravica za obdobje 50 let na zemljiščih, po katerih potekajo avtoceste in hitre ceste. S tem je družba postala lastnica avtocest in hitrih cest, medtem ko bo država še naprej ostala lastnica zemljišč, po katerih potekajo avtoceste in hitre ceste.

Na osnovi novega zakona bosta morala RS in DARS d.d. v letu 2011 skleniti dve novi pogodbi.

V novi koncesijski pogodbi bo potrebno na novo določiti obstoječe koncesijsko razmerje, ki ureja vzdrževanje in upravljanje avtocest, ter urediti nove medsebojne pravice in obveznosti.

Nova pogodba o naročilu bo po vsebinski plati bistveno ožja od obstoječe, saj bo urejala le izvajanje nalog, povezanih s prostorskim načrtovanjem in umeščanjem avtocest v prostor ter naloge v zvezi s pridobivanjem nepremičnin za potrebe gradnje avtocest. Navedene naloge bo DARS d.d. še naprej izvajal v imenu RS in za njen račun, sredstva zanje pa se bodo morala zagotavljati v državnem proračunu.

SISTEM VODENJA KAKOVOSTI

Uspešnost sistema vodenja kakovosti v DARS d.d., vzpostavljena po zahtevah standarda ISO 9001:2008, je potrdila redna presoja Slovenskega inštituta za kakovost in meroslovje (SIQ). Med redno presojo, ki je potekala po posameznih procesih, niso bile ugotovljene neskladnosti.

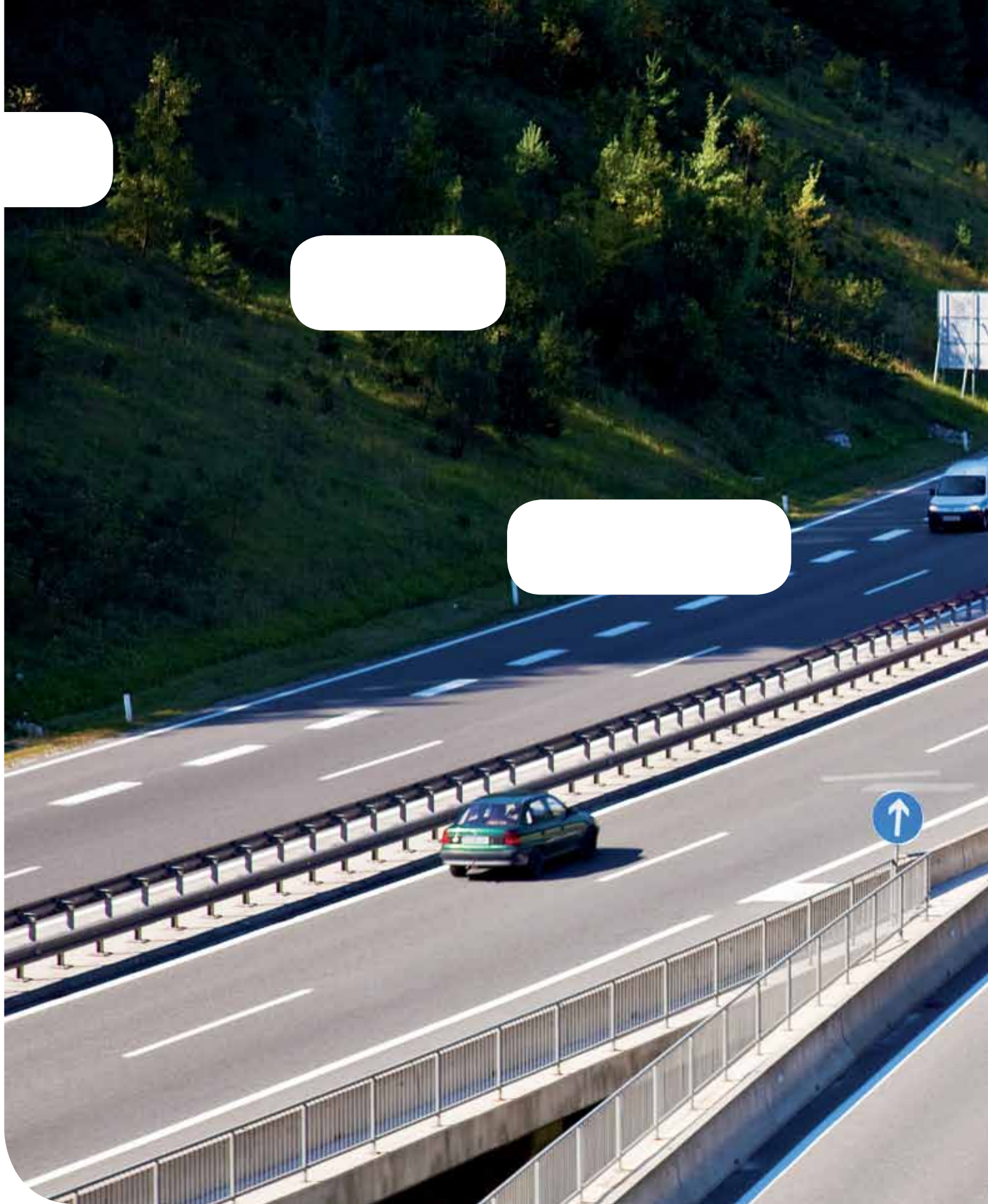
Uspešnost in učinkovitost delovanja sistema vodenja kakovosti je preverila tudi skupina 33 notranjih presojevalcev, ki so delovali v okviru 16 presojevalnih skupin. Na osnovi njihovih ugotovitev so osebe, odgovorne za posamezne procese, pripravile ukrepe za odpravljanje vzrokov nastanka morebitnih pomanjkljivosti.

Ustrežno kompetentnost notranjih presojevalcev zagotavljamo z internimi kalibracijami, ki se osredotočajo na zahteve standarda ISO 19011, dobre presojevalne prakse in usklajevanje ugotovitev predhodnih presoj. Poleg tega smo interno usposobili še 16 novih notranjih presojevalcev.

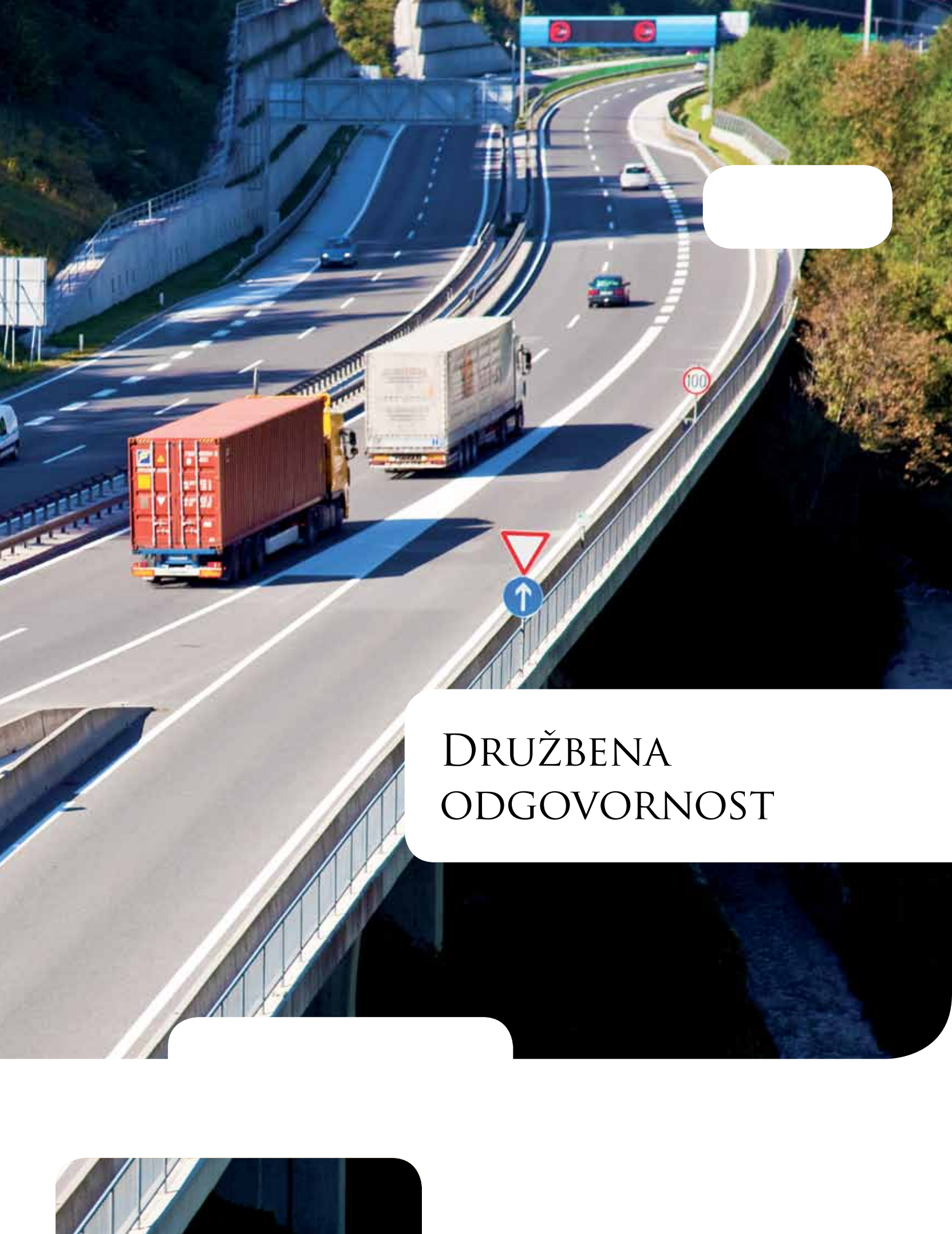
Uspešnost in učinkovitost prepoznanih procesov spremljamo s kazalniki delovanja družbe in merljivimi zelenimi cilji, ki vključujejo naslednja področja:

- finančni vidik,
- zadovoljstvo odjemalcev oziroma uporabnikov avtocest in hitrih cest,
- zadovoljstvo zaposlenih in
- uspešnost posameznih procesov.

61

DRUŽBENA

DRUŽBENA ODGOVORNOST

PROMETNA VARNOST

64 PROMETNA VARNOST NA CESTAH V SLOVENIJI V LETU 2010

V skladu z usmeritvami Evropske unije in sklepi Resolucije o nacionalnem programu varnosti cestnega prometa za obdobje 2007-2011 nam je v Sloveniji v letu 2010 uspelo doseči zastavljeni dolgoročni cilj, to je, zmanjšanje števila prometnih nesrečah s smrtnim izidom za 50 % v primerjavi s podatki iz leta 2001. Uspeh je še toliko večji, če vemo, da se do leta 2007 število mrtvih v primerjavi z letom 2001, ko je na slovenskih cestah umrlo 278 udeležencev prometa, ni zmanjšalo oz. se je še povečalo na 293. Po tem letu je število smrtnih žrtev prometnih nesreč začelo strmo upadati in v letu 2010 doseglo številko 138.

Razloge za to zmanjšanje je mogoče najti v medsebojno prepletenem delovanju številnih faktorjev, ki so vplivali na izboljšanje prometne varnosti. V povezavi z avtocestami in hitrimi cestami sta za DARS d.d. pomembna predvsem dva: pospešena izgradnja in odprtje številnih avtocestnih odsekov, od katerih sta k upadu nesreč s smrtnim izidom največ prispevala avtocestna kraka v Prekmurju in na Dolenjskem. Posredno pa je imela na izboljšanje prometne varnosti velik vpliv tudi uvedba vinjetnega načina cestninjenja vozil do največje dovoljene mase 3,5 tone. Posledica takega načina cestninjenja je bila preusmeritev velike večine prometa, predvsem osebnih vozil, iz regionalnih cest na avtoceste in hitre ceste.

Od drugih pozitivnih vplivov na varnost v prometu velja omeniti še:

- nadaljevanje gradnje in urejanja krožnih križišč, ki zagotavljajo bistveno bolj umirjen promet na širšem območju križišč,
- vključevanje občin v nadzor hitrosti v naseljih, ki ga je omogočil veljavni Zakon o varnosti cestnega prometa,
- investicije v rekonstrukcije in obnove obstoječih cest, ki vključujejo tudi ukrepe za umirjanje prometa, gradnjo površin za pešce in kolesarje ter urejanje križišč in priključkov,
- ukrepe na področju postavitve dodatne cestne opreme, predvsem varnostnih ograj in elementov za zaščito motoristov.

PROMETNA VARNOST NA AVTOCESTAH IN HITRIH CESTAH

Iz statističnih podatkov o prometnih nesrečah in njihovih posledicah v letu 2010 je razvidno, da se raven prometne varnosti na teh cestah ob manjšem povečanju omrežja avtocest in hitrih cest ni bistveno spremenila (prometu je bil predan odsek avtoceste A2 mimo Trebnjega, med hitre ceste je bil prekategoriziran del glavne ceste med Koprom in Žusterno). Povečalo se je število prometnih nesreč in število ponesrečencev s hudimi telesnimi poškodbami, hkrati pa se je zmanjšalo število poškodovancev z lažjimi telesnimi poškodbami in število mrtvih. Podatki za leti 2009 in 2010 so predstavljeni v spodnji tabeli.

Posledice prometnih nesreč na avtocestah in hitrih cestah					
Leto	Kategorija cesta	Brez poškodb	Lahke telesne poškodbe	Hude telesne poškodbe	Mrtvi
2009	AC	2169	726	59	20
	HC*	629	122	7	2
2010	AC	3480	674	60	18
	HC*	481	142	13	1

*Podatki ne vključujejo hitre ceste H1, ki je bila v upravljanju Direkcije RS za ceste

V prihodnjih desetih letih bo, v skladu z usmeritvami Evropske unije, k zmanjšanju števila mrtvih v prometnih nesrečah v Sloveniji (predvideno je nadaljnje 50-odstotno zmanjšanje števila umrlih), prispeval tudi DARS d.d. kot upravljavec avtocest in hitrih cest. Glavnina priprav je potekala že v letu 2010. Aktivnosti so bile usmerjene predvsem na naslednja področja:

- aktivno sodelovanje DARS d.d. pri pripravi novih zakonov s področja cest in prometa, ki so bili sprejeti v decembru 2010,
- sodelovanje pri pripravi podzakonskih aktov, ki bodo omogočali učinkovito izvajanje zakonskih določil in ukrepov za zavarovanje prometno nevarnih mest,
- priprava strokovnih podlag in poskusno uvajanje ukrepov, ki jih predpisuje Direktiva o varnostni cestne infrastrukture (2008/96/ES),
- pregledani so bili vsi odseki avtocest in hitrih cest ter popisane pomanjkljivosti in evidentirani ukrepi, katerih realizacija bo imela pozitiven učinek na izboljšanje prometne varnosti (prometna signalizacija, varnostne ograje, manjši gradbeni posegi),
- analiziranje podatkov in priprava predlogov ukrepov na odsekih s povečanim številom prometnih nesreč,
- nadaljevanje programa EuroRAP, s katerim je, na podlagi mednarodnih izkušenj, možna identifikacija prometno nevarnih odsekov. V okviru programa so že potekali pregledi prvih odsekov (pregled bo končan v letu 2011),
- uvajanje in postavljanje dodatne opreme za zaznavanje kršitev tistih prometnih predpisov, ki imajo lahko za posledico težje prometne nesreče,
- realizacija v letu 2009 začelih aktivnosti za poenotenje prometne signalizacije na območjih priključkov in počivališč, katerih osnovni namen je preprečevanje nepravilnega uvažanja na avtoceste in hitre ceste.

PROMETNA VARNOST V PREDORIH

Pri zagotavljanju varnosti v predorih so se v letu 2010 izvajale tako preventivne aktivnosti kot tudi konkretni ukrepi ob izrednih dogodkih.

Na osnovi novega vzorčnega obratnega Načrta zaščite in reševanja za nesreče v predorih, daljših od 500 m (načrt za predor Cenkov, verzija 2.0) so bile izdelane dopolnitve vseh načrtov zaščite in reševanja v primeru nesreč v predorih. Skladno z načrti so bila izvedena usposabljanja/urjenja tistih zaposlenih po posameznih ACB, ki so vključeni v ukrepanje ob izrednem dogodku v posameznem predoru. Potekala so tudi usposabljanja/urjenja, v katerih so sodelovale zunanje službe za ukrepanje ob

nesrečah (sistema »112« in »113«), in tako imenovane štabne vaje za vse predore, daljše od 500 metrov. Na osnovi rezultatov vaj bodo predstavljene usmeritve tako za nadgradnjo varnostnih sistemov kot tudi za izboljšanje neustreznih organizacijskih rešitev.

Poleg načrtov zaščite in reševanja so bile v letu 2010 skladno z uredbo Vlade RS št. 54/2009 izdelane tudi analize tveganj, ki so zdaj v fazi recenzijskega pregleda in usklajevanja. Skupaj z rezultati analize bodo podane tudi nadaljnje usmeritve na področju zagotavljanja varnosti v daljših predorih.

V januarju 2010, ko je zagorelo v predoru Trojane, je bil sistem zagotavljanja varnosti v avtocestnih predorih na resni preizkušnji. Zaradi pričakovanega delovanja varnostne opreme in učinkovitega odziva vseh vključenih služb (DARS d.d. in zunanjih izvajalcev) so bile posledice požara omejene in promet skozi predor je nemoteno stekel že po štirih dneh. Analiza dogodka je dokazala tudi pravilnost odločitve, da se za daljše predore zagotovijo posebne poklicne gasilske enote, ki lahko hitro dostopajo do kraja nesreče. V letu 2010 je DARS d.d. zagotavljal finančna sredstva za delovanje takih enot za predor Karavanke in za verigo trojanskih predorov.

Med osnovnimi pogoji za varnost v predorih sta tudi redno vzdrževanje in nadzor nad odvijanjem prometa skozi predore, ki sta se izvajala skozi celo leto 2010. Vodenje in nadziranje prometa je najustreznejše v tistih predorih, ki se nahajajo na odsekih pametne ceste, ker je ob izrednih dogodkih na teh odsekih mogoče hitro in učinkovito ukrepanje operaterja v nadzornem centru.

Sredi leta so bili za predor Karavanke določeni posebni ukrepi v času koničnih prometnih obremenitev. Ti ukrepi izboljšujejo varnost v predoru, slednja pa bo dosegla ustrezen nivo šele z nadgradnjo druge predorske cevi oziroma ustreznega ubežno-reševalnega rova z istočasno nadgradnjo prezračevalnega sistema. V letu 2010 še ni prišlo do poenotenja slovenske in avstrijske strani glede nadgradnje, ki mora biti v skladu direktive Evropske unije realizirana do leta 2019.

V drugi polovici leta so se v predorih zgodile štiri nesreče s smrtnim izidom. Kljub temu, da je potek dogodkov nakazoval možnost namernega ravnanja voznikov, so bile sprožene aktivnosti za ustrezno ureditev kritičnih točk v obstoječih in načrtovanih predorih.

ZADOVOLJSTVO UPORABNIKOV

66 Na zadovoljstvo uporabnikov avtocest in hitrih cest vplivajo številni dejavniki. DARS d.d. kot upravljavec avtocest in hitrih cest žal nima vpliva na vse dejavnike zadovoljstva, zato je toliko bolj pomembno, da ugotovimo, kateri so dejavniki, na katere lahko vplivamo, in kako pomembni so za skupno zadovoljstvo uporabnikov.

V ta namen sta bili v letu 2010 izvedeni dve anketi, v katerih so udeleženci/uporabniki avtocest ocenjevali 20 dejavnikov zadovoljstva. Z vprašalniki smo poskušali ugotoviti, kakšna so stališča vprašanih do varnosti, vzdrževanja in opremljenosti avtocest, informiranja o razmerah na avtocestah, ponudbe počivališč ter cestninjenja. Poleg stopnje zadovoljstva so uporabniki ocenjevali tudi pomembnost teh dejavnikov.

Merjenja so pokazala, da sta za voznike najpomembnejša dejavnika zadovoljstva spluženo cestišče in razumljivost prome-

tne signalizacije, medtem ko je najmanj pomemben dejavnik gostinska ponudba na počivališčih. Ankete so še pokazale, da se pomembnost, ki jo uporabniki pripisujejo posameznim dejavnikom, ne spreminja (tudi glede na letni čas anketiranja ne) in da postaja konstantna.

Uporabniki so ocenili dejavnike z ocenami od 1 do 5, kjer je 1 pomenila najnižjo in 5 najvišjo oceno. V decembru 2010 je povprečna ocena zadovoljstva uporabnikov znašala 3,4, poleti pa 3,35. Najbolj zadovoljni so uporabniki štajerskega avtocestnega kraka, najmanj pa uporabniki gorenjskega avtocestnega kraka. Uporabniki so najbolj zadovoljni s prometno signalizacijo in varnostjo v predorih, najmanj pa z vzdrževanostjo avtocest ter s prometno signalizacijo v času obnovitvenih del.

Na osnovi rezultatov, dobljenih z merjenji zadovoljstva uporabnikov je vodstvo DARS d.d. sprejelo cilje za naslednje leto in ukrepe za njihovo uresničevanje.

RAVNANJE Z OKOLJEM

Z investicijami v graditev novih avtocest in hitrih cest stalno izboljšujemo povezanost gospodarskih in regionalnih središč, pri tem pa posebno skrb namenjamo varstvu okolja, in to že v najzgodnejših fazah načrtovanja trase posameznih avtocest in hitrih cest, med graditvijo pa tudi po njihovi predaji prometu. To ne predstavlja le ekonomske in konkurenčne nujnosti, temveč kaže tudi na odgovoren odnos družbe do okolja nasploh.

V okviru trajnostnega razvoja ima varstvo okolja poseben pomen. Zato namenjamo vprašanju varstva okolja posebno skrb že v fazah načrtovanja avtocest in hitrih cest ter njihovega umeščanja v prostor, ko pripravimo vse potrebne strokovne podlage s področja varstva okolja. Skrb za okolje se odraža predvsem v poteku tras in tudi v posameznih rešitvah, ki zagotavljajo predpisano varstvo pred negativnimi posledicami gradnje in obratovanja cest.

HRUP

Postavitve protihrupnih ograj v letu 2010 so potekale sočasno z gradnjo novih avtocestnih odsekov v okviru novogradenj. V okviru obnov in naložb v varovanje okolja smo nadaljevali izdelavo študije o obremenitvah s hrupom in elaborata o pasivni protihrupni zaščiti. V letu 2010 smo protihrupne ograje postavljali na posameznih odsekih, kjer so predhodne meritve hrupa narekovale potrebo po postavitvi tovrstne zvočne zaščite (na delu odseka Dragučova-Lenart) oziroma v sklopu obnove cestišča (na delu odseka Vrhnika-Logatec). Sanirali smo tudi več krajših odsekov protihrupne ograje, ki je bila poškodovana v prometni nesreči (na odseku Ljubljana vzhod-Ljubljana Bizovik, Šentrupert-Vransko, Trojane-Blagovica).

ODPADKI

Kot upravljavec in vzdrževalec avtocest in hitrih cest izvajamo politiko varovanja okolja na vseh področjih, tudi na področju ravnanja z odpadki. Izvajamo zbiranje in sortiranje odpadkov, ki nastajajo pri našem delu, in tistih, ki jih odstranimo z območja cest in obcestnega sveta. Odpadke oddajamo pooblaščenim prevzemnikom odpadkov (zbiralci, predelovalci), o ravnanju z odpadki vodimo tudi predpisane evidence in izdajamo letna poročila. Med nenevarnimi odpadki smo v letu 2010 zbrali največ odpadnih grezničnih vod, odpadkov, ki nastanejo pri čiščenju cest, tunelskih pralnih vod, odpadkov iz peskolovov in mešanih gradbenih odpadkov, med nevarnimi odpadki pa je bilo največ odpadnih olj in muljev, absorpcijskih pivnikov (uporabljenih pri nesrečah) in odpadnih akumulatorjev. Za obdelavo tekočih in muljastih odpadnih materialov je bil v letu 2010 zgrajen en odcejalni objekt (na lokaciji v bližini izpostave Vipava), ki omogoča

odcejanje odpadnih materialov z veliko vsebnostjo vode in na ta način zaradi zmanjšanja volumna odpadkov posredno pripomore tudi k zmanjšanju stroškov.

67

VAROVANJE VODA

Odvajanje padavinskih voda s cest poteka prek zadrževalnih bazenov, ki omogočajo kontrolirano odvodnjo. Bazene redno vzdržujemo in čistimo, odpadne muljaste materiale pa oddajamo pooblaščenim prevzemnikom tovrstnih odpadkov. V letu 2010 smo tako očistili več lovilcev olj in usedalnice dveh najbolj obremenjenih zadrževalnih bazenov (Snebrje in Ravbarkomanda). Izvedena so bila varnostno-zaščitna vzdrževalna dela na 27 zadrževalnih bazenih v ACB Kozina (vgradnja pohodnih rešetk). Redno se izvaja tudi kontrolirano zbiranje tunelskih odpadnih pralnih voda, ki jih odvažamo na čistilno napravo v prečiščenje.

EMISIJE PLINOV

V predorih, daljših od 1000 metrov so nameščeni sistemi za prezračevanje, avtomatsko krmiljenje teh sistemov pa omogoča spremljanje emisij plinov. Z avtomatskim krmiljenjem nadzorujemo prisotnost ogljikovega monoksida in vidljivost. Emisije plinov v letu 2010 niso bile kritične.

VPLIVI POSIPANJA VOZIŠČ NA OKOLJE

V zimskem času se vozišča posipajo z različnimi posipnimi materiali zaradi preprečevanja poledice in posledično zagotavljanja varnega stanja vozišča. Posipni materiali nimajo večjega vpliva na tla, na kakovost površinske in podtalne vode, na rastlinje, ljudi in živali, na objekte (cestišča, mostove, viadukte in zgradbe) ter tudi na vozila. Da bi ugotovili vplivov posipnih materialov na okolje, so v preteklosti opravili študije, ki so pokazale, da je vpliv soljenja vozišč na podtalnico majhen, saj pride do redčenja soli s faktorjem 100 do 500.

UPRAVLJANJE ČLOVEŠKIH VIROV

68

PODATKI O ZAPOSLENIH V DARS D.D.

Tabela 10: Osnovni podatki o zaposlenih v DARS d.d. za leti 2009 in 2010

Stanje zaposlenih v DARS d.d.	2009	2010
Število zaposlenih v DARS d.d.	1250	1247
Demografski podatki o zaposlenih		
Povprečna starost zaposlenih	41,8 let	42 let
Odstotek zaposlenih žensk	25 %	25,1 %
Izobrazbena struktura zaposlenih		
Odstotek zaposlenih z največ IV. stopnjo izobrazbe	47,7 %	45,9 %
Odstotek zaposlenih s V. stopnjo izobrazbe	33,6 %	34,2 %
Odstotek zaposlenih s VI. stopnjo izobrazbe	6,1 %	6,8 %
Odstotek zaposlenih s VII. ali višjo stopnjo izobrazbe	12,6 %	13,1 %
Socialna varnost zaposlenih v DARS d.d.		
Število dodeljenih solidarnostnih pomoči	38	49
Število jubilejnih nagrad	96	149
Število delavcev s priznano invalidnostjo	47	48
Število uvedenih postopkov za priznanje invalidnosti	20	17
Število prijav v kolektivnem nezgodnem zavarovanju	162	118
Število prijav k prostovoljnem pokojninskem zavarovanju	64	34
Stopnja bolniškega staleža	5,1-odstotna	4,6-odstotna
Predvidene upokojitve	14	31
Planirane upokojitve	15	21
Razvoj zaposlenih - izobraževanje in usposabljanje		
Število realiziranih internih izobraževanj	736	2426
Število napotitev na eksterna izobraževanja	207	270
Število pedagoških ur na zaposlenega v okviru internega izobraževanja	8,4	19,4
Število pedagoških ur na zaposlenega v okviru zunanjega izobraževanja	8,5	8,8
Število sklenjenih oz. veljavnih pogodb o izobraževanju ob delu	9	26

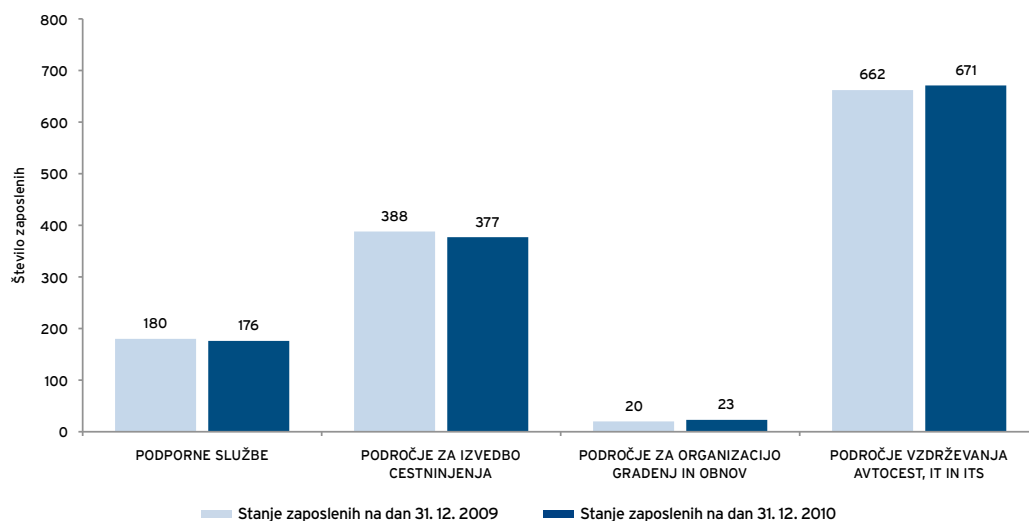
IZOBRAŽEVANJE JE VREDNOTA

V DARS d.d. se zavedamo, da izobraževanje zaposlenih pomeni večjo delovno učinkovitost, prinaša več strokovnosti, inovativnosti in uspešnejše obvladovanje sprememb na področju poslovanja družbe, zato smo v letu 2010 na tem področju organizirali različne dejavnosti. Pripravljene so bile podlage za implementacijo novih izobraževalnih aktivnosti. Novi pravilnik o izobraževanju tako predstavlja podlago za celostno ureditev in upravljanje tega področja. Najpomembnejša novost je ureditev področja izobraževanja ob delu, ki ima vlogo močne podpore zaposlenim pri izboljšanju njihove formalne strokovne izobrazbe, predvsem v procesu prestrukturiranja cestninskega področja. Obenem predstavlja instrument za zagotavljanje in ohranjanje ustreznega nivoja strokovne izobrazbe zaposlenih v skladu z izraženim interesom delodajalca, ki izhaja iz potreb delovnih procesov ter strateških usmeritev družbe. V letu 2010 je bilo tako sklenjenih 26 novih pogodb o izobraževanju ob delu.

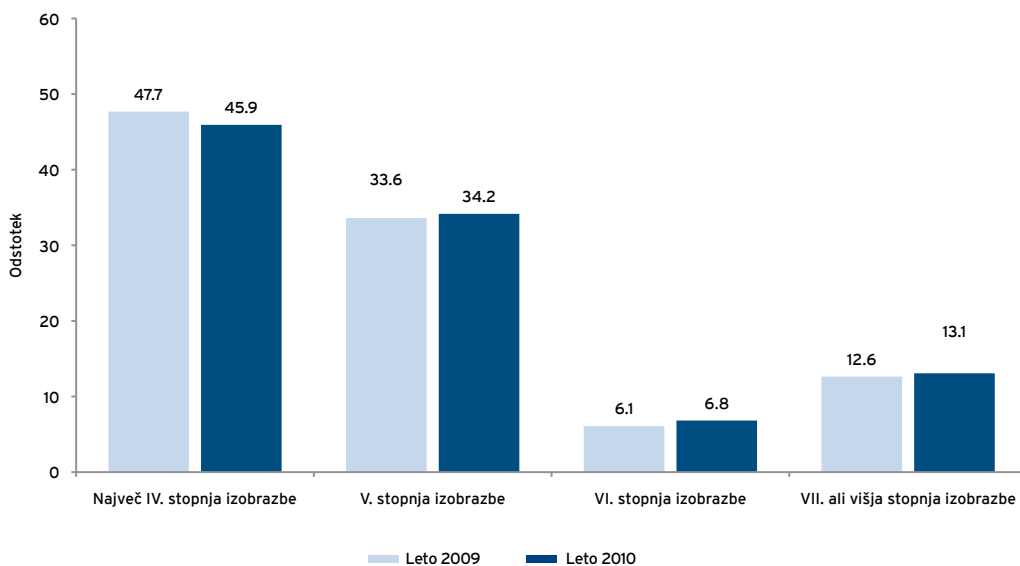
Na področju internega izobraževanja so potekale projektne aktivnosti, katerih rezultat je bilo večje število izvedenih izobraževanj oziroma povečanje števila izobraževalnih ur na zaposlenega, namenjenih pridobitvi potrebnih splošnih in specifičnih znanj, povezanih z opravljanjem njihovega dela. V letu 2010 je bilo v okvir internega izobraževanja vključenih 2.426 zaposlenih, kar je 3,29-krat več kot v predhodnem letu. Projektne aktivnosti se bodo nadaljevale tudi v prihodnosti in bodo implementirane v okvir tekočih procesov, ki že potekajo v službi za organizacijo in kadre.

69

Graf 11: Št. zaposlenih v letih 2009 in 2010 po posameznih področjih

Graf 12: Primerjalni prikaz izobrazbene strukture zaposlenih v letih 2009 in 2010

SKRBIMO ZA ZAPOSLENE

Le zdrav in zadovoljen delavec lahko uspešno in učinkovito ureničuje zastavljene delovne in osebne cilje. Zato skrb za zaposlene vključuje aktivnosti za doseganje zastavljenih ciljev, ki jih trajnostno vodimo in sistematično nadgrajujemo.

V okviru tega delovnega področja aktivno rešujemo problematiko zmanjšane oz. spremenjene delovne zmožnosti, v okviru katere si prizadevamo, da se delavca razporedi v skladu s priporočili strokovnih sodelavcev in potrebami delovnih procesov. V letu 2010 je bilo v DARS d.d. zaposlenih 48 delavcev s priznano invalidnostjo.

Zavedamo se tudi, da je za obvladovanje čedalje pogostejših primerov spremenjene delovne zmožnosti zaposlenih v prihodnosti nujno preventivno delovanje v sedanjosti, zato smo se v letu 2010 intenzivno lotili promocije projekta »Zdravo, varnejše, boljše«. Z njim smo želeli usmeriti pozornost zaposlenih na skrb za ohranjanje in krepitev njihovega zdravja. Za izvedbo projekta smo pridobili nekaj dodatnih finančnih sredstev tudi od Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije. V projekt je bilo z izvajanjem različnih aktivnosti skupno udeleženih približno 550 zaposlenih. S projektnimi aktivnostmi smo vplivali na obvladovanje oz. zmanjšanje stopnje bolniškega staleža (7-od-

stotno zmanjšanje glede na leto 2009), dvig stopnje samoodgovornosti zaposlenih za svoje zdravje, večje zadovoljstvo pri delu ter boljšo kakovost življenja zaposlenih.

Projektne aktivnosti so potekale tudi na organizacijski ravni in tako smo za okrepitev sistematične in kontinuirane skrbi na tem področju pripravili še Strategijo ravnanja z delavci s spremenjeno delovno zmožnostjo, namenjeno predvsem aktivnemu reševanju problematike spremenjene delovne zmožnosti zaposlenih in preventivnemu delovanju na področju ohranjanja zdravja zaposlenih z aktivno promocijo zdravega načina življenja.

V okviru skrbi za socialno varnost zaposlenih je organizirano in vodeno dopolnilno zdravstveno zavarovanje delavcev, kolektivno nezgodno zavarovanje in prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje.

ZADOVOLJSTVO PRI DELU, RAZVOJ IN MOTIVIRANJE ZAPOSLENIH

V letu 2010 smo uspešno nadaljevali izvajanje rednih letnih razgovorov, s pomočjo katerih vzpostavljamo sistem učinkovitejšega spremljanja dela in doseženih rezultatov, izboljšanja komunikacije v obliki izmenjave mnenj in stališč med vodilnimi in drugimi zaposlenimi, podrobnejšo seznanitev zaposlenih s cilji družbe in cilji organizacijske enote ter usmerjanje njihovih ambicij in poklicnih želja. V letu 2010 je bila izvedba letnih razgovorov 96,2-odstotna.

Zaposlene motiviramo in spodbujamo tudi skozi utečen sistem nagrajevanja delovne uspešnosti na podlagi znanih kriterijev, poleg tega pa ob koncu leta pripravimo slovesno podelitev priznanj in pohval zaposlenim, ki je oblika nematerialnih nagrad za njihov trud in prizadevnost pri delu. V letu 2010 so bili podeljeni: ena zlata plaketa za življenjsko delo, pet srebrnih priznanj najbolj prizadevnim sodelavcem, osem pohval za izjemne delovne dosežke ter priznanja za 20 in 30 let dela v DARS d.d.

VARNOST IN ZDRAVJE PRI DELU

V letu 2010 smo pripravili revizijo ocene tveganj na področju varnosti in zdravja pri delu. Na osnovi analiz poškodb pri delu v zadnjih petih letih ter poročil zdravnikov specialistov medicine dela o zdravstvenem stanju naših delavcev smo se odločili za izvedbo sedmih sistemskih ukrepov za izboljšanje varnosti in zdravja pri delu. Ukrepi, ki se nanašajo predvsem na najbolj izpostavljene delavce na vzdrževanju in cestnini, so že realizirani ali so v zaključni fazi izvedbe.

Zaradi sprememb v zakonodaji in tehnoloških postopkih smo za delavce pripravili več pisnih navodil za varno delo. Delavce sproti obveščamo o stanju na področju varnosti in zdravju pri delu, jih seznanjamo z delovnimi nezgodami in opozarjamo na kršitve pravil varnega dela.

V drugi polovici leta 2010 smo pričeli z obdobjim usposabljanjem delavcev za varno delo. Teoretičnim predavanjem so sledile praktične predstavitve in preizkusi delovne opreme, ki jo delavci uporabljajo pri delu. Z usposabljanji nadaljujemo tudi v letu 2011.

Na področju zdravstvenega varstva smo tako kot vsako leto organizirali zdravstvene preglede, cepljenja proti klopnemu meningoencefalitisu in gripi ter sodelovali pri pripravi dokumentacije za invalidske komisije.

KOMUNICIRANJE

72

V družbi DARS d.d. se zavedamo, da smo medijem dolžni omogočiti celovit in hiter dostop do informacij. Vsi predstavniki medijev imajo pravico do informacij pod enakimi pogoji, prav tako imajo predstavniki vseh medijskih hiš dostop do objav o družbi DARS d.d. v Medijskem središču na spletni strani www.dars.si, od koder lahko preko rubrike Sporočila za javnost ločeno dostopajo do splošnih ali finančnih novic. Ker so v Medijskem središču objavljene informacije zanimive in koristne tudi za ostale segmente javnosti, smo med drugim na novo oblikovali videogalerijo, nadgradili fotogalerijo in poglavje publikacij. Tudi v letu 2010 smo medije in druge javnosti s pomočjo različnih komunikacijskih orodij redno ter celovito obveščali in seznanjali s številnimi dejavnostmi, ki so potekale v naši družbi. S predstavniki medijev smo se srečevali tudi ob drugih, večjih in za družbo pomembnih dogodkih.

Večino odgovorov na vprašanja predstavnikov medijev, ki so se nanašale na vsa področja delovanja družbe DARS d.d., smo objavili še isti dan, prek elektronske pošte ali neposredno po telefonu.

V letu 2010 smo našli skupno 6.453 načrtovanih in nenačrtovanih objav o družbi DARS d.d. v elektronskih, tiskanih in spletnih medijih. Delež objav, v katerih je DARS d.d. zavzemal osrednjo vlogo, je znašal 44 %. V primerjavi z letom 2009 se je skupno število načrtovanih in nenačrtovanih objav zmanjšalo za petino, delež objav, v katerih je DARS d.d. zavzemal osrednjo vlogo pa za 2 %. Povprečna ocena naklonjenosti se po izsledkih medijske analize pojavljanja družbe DARS d.d. v medijih v letu 2010 glede na leto 2009 skoraj ni spremenila, kar pomeni, da so mediji o DARS d.d. v glavnem poročali nevtrarno.

KOMUNICIRANJE Z UPORABNIKI AVTOCEST IN HITRIH CEST

Uporabniki se najpogosteje obračajo na nas preko elektronske pošte ali telefona, in to s konkretnimi vprašanji, predlogi, pritožbami, pritožbami pa tudi pohvalami, ki zadevajo uporabo avtocest. Njihova vprašanja se najpogosteje nanašajo na obnovitvena in vzdrževalna dela ter posledično na zastoje, ki jih ta dela povzročajo, na prometno varnost in cestninjenje oziroma vinjete. Prebivalce, ki živijo v bližini avtocest, najpogosteje zanimajo ukrepi, s katerimi bi se dalo omiliti negativne posledice, ki jih avtocesta in promet prinesejo v določeno okolje. Najpogosteje se pojavljajo vprašanja glede zagotavljanja protihrupne zaščite, v fazi gradnje pa vprašanja o rokih za dokončanje posameznih odsekov in odpravljanju posledic gradnje na lokalni infrastrukturi. Običajno se prebivalci ob avtocesti ali gradbiščih obračajo na nas osebno, občasno pa se na določenih območjih za ta namen organizirajo v civilne iniciative.

Na večino vprašanj uporabnikov odgovorimo najpozneje v dveh delovnih dneh. Odgovore na svoja vprašanja pa lahko lokalni prebivalci poiščejo tudi na naši spletni strani.

INFORMIRANJE O STANJU IN RAZMERAH NA DRŽAVNIH CESTAH

Veliko pozornost namenjamo tudi celovitemu in kakovostnemu obveščanju voznikov o voznih razmerah na avtocestah in hitrih cestah. PIC zbira informacije o trenutnem stanju na cestah in jih posreduje uporabnikom preko spletnega portala www.promet.si, od koder jih povzemajo skoraj vse radijske postaje v Sloveniji, številni spletni portali in televizije. Vsi našteti mediji prejemajo informacije tudi neposredno po elektronski pošti iz informacijskega sistema centra.

V sodelovanju z MZP, Direkcijo RS za ceste in RTV Slovenija je bila v letu 2009 podpisana pogodba o ustanovitvi t.i. prometnega radia. Operaterji PIC se več kot tridesetkrat na dan v živo javljajo na različne radijske postaje in poročajo o trenutnih razmerah na cesti. Uporabniki lahko dobijo informacije tudi na brezplačnem telefonskem odzivniku ali v neposrednem telefonskem pogovoru z operaterjem.

KOMUNICIRANJE S STROKOVNIMI IN POSLOVNIMI JAVNOSTMI

Komuniciranje s strokovnimi javnostmi poteka predvsem neposredno: prek komuniciranja na sestankih, srečanjih in predstavitev, po telefonu ali pisno, pa tudi med organiziranimi ogledi gradbišč avtocest in nadzornih centrov. Med poslovne javnosti uvrščamo vse zunanje deležnike in institucije, ki so povezani z družbo ali vplivajo na njeno delovanje. Posebno pozornost posvečamo vsebinam, ki se nanašajo na varnost v prometu, izobraževanje in preventivno delovanje, povezano s cestami, ki jih upravljamo.

KOMUNICIRANJE Z ZAPOSLENIMI

Precejšnjo pozornost posvečamo tudi komuniciranju z zaposlenimi, ki za nas predstavljajo eno od najpomembnejših javnosti. Od njihovega zadovoljstva in motivacije je odvisno tudi, kako dobro in kako hitro bo opravljeno delo ter kako uspešno bo uresničeno poslanstvo naše družbe. Z zaposlenimi komuniciramo na več načinov.

Periodično izdajamo interni časopis »Avtoceste«, s katerim, skupaj z uredniškim odborom in skladno z uredniško politiko, seznanjamo sodelavce z novostmi, strokovnimi vsebinami ter

zanimivostmi z vseh nivojev delovanja družbe. Prizadevamo si, da bi pri zaposlenih spodbudili aktiven odnos do objavljenih vsebin in želimo vzpostaviti tudi tok povratnih informacij ter pretok novih idej in svežih vsebin.

Mesečni bilten »Preglednik« je namenjen seznanjanju zaposlenih z aktualnimi dogajanja v družbi in v zvezi z družbo ter objavljanju odgovorov na vprašanja zaposlenih.

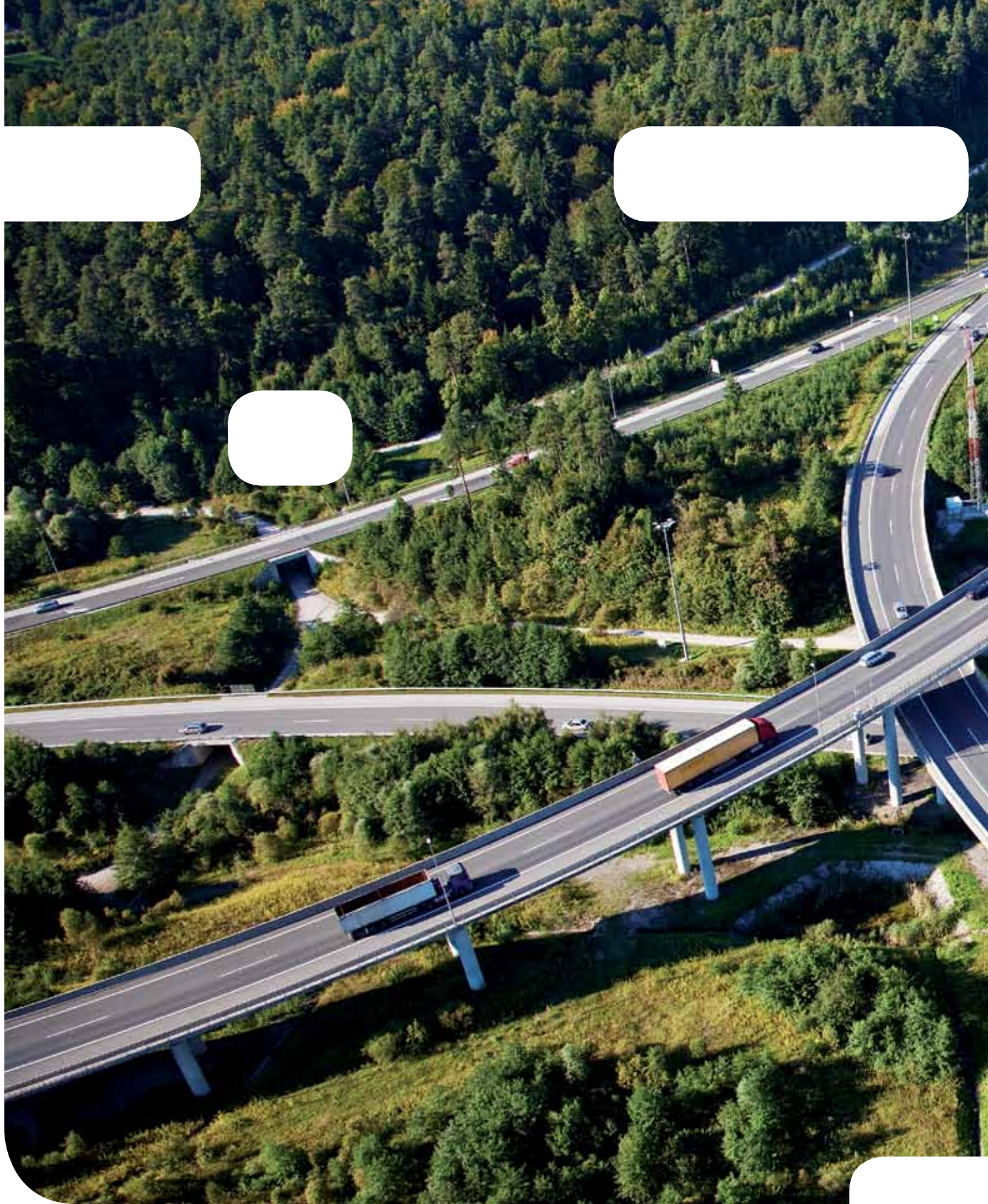
Tudi intranetna stran se je izkazala za učinkovito sredstvo obveščanja. Vsebine, ki jih objavljamo na tem mestu, so aktualne in jih sproti osvežujemo. Poleg tega so tu objavljeni tudi številni uporabni dokumenti, obrazci, akti, fotodokumentacija in kliping.

Komuniciranje z zaposlenimi poteka tudi zunaj ustaljenih komunikacijskih poti, predvsem ob večjih, za družbo in zaposlene pomembnih dogodkih in odločitvah.

KOMUNICIRANJE Z DRUŽBENIM OKOLJEM

DARS d.d. je zaradi svoje vloge in pomena močno vpet v širše družbeno okolje, zato si močno prizadeva, da bi ravnal kot družbeno odgovorno podjetje.

Ne izogibamo se skrbi in odgovornosti do ljudi in okolja, v katerem delujemo. Z ozaveščanjem, preventivnimi akcijami na področju prometa in prometne varnosti ter varovanja okolja se aktivno vključujemo v aktualne družbene tokove in jih sooblikujemo ter, kolikor je mogoče, tudi s sponzorskimi sredstvi in drugimi oblikami sodelovanja podpiramo različne projekte in dogodke na vseh ravneh družbe.

IZJAVA

IZJAVA O UPRAVLJANJU
DRUŽBE ZA AVTOCESTE V
REPUBLIKI SLOVENIJI D.D., CELJE

V skladu z določbo petega odstavka 70. člena ZGD-1, statuta DARS d.d., vpisanega v sodni register Okrožnega sodišča v Celju dne 31. 3. 2011, in določili Kodeksa upravljanja javnih delniških družb ter Kodeksa upravljanja družb s kapitalskimi naložbami države DARS d.d. kot del poslovnega poročila podaja naslednjo izjavo o upravljanju DARS d.d.

1. SKLICEVANJE NA KODEKS UPRAVLJANJA

DARS d.d. obvešča delničarje in javnost, da posluje v skladu s predpisi in akti, ki veljajo v družbi in v veliki meri tudi urejajo vprašanja, ki jih obravnava Kodeks upravljanja javnih delniških družb, ki so ga 8. 12. 2009 sprejeli Ljubljanska Borza, d.d., Ljubljana, Združenje nadzornikov Slovenije in Združenje Manager, od 13. 1. 2011 pa tudi Kodeks upravljanja družb s kapitalskimi naložbami, ki ga je sprejel svet Agencije za upravljanje kapitalskih naložb RS in ki priporoča predvsem načela, postopke in merila za ravnanje članov organov vodenja in nadzora družb s kapitalskimi naložbami RS. Družba je začela uveljavljati določbe tega kodeksa s sprejemom Statuta, ki je bil vpisan v sodni register 31. 3. 2011.

Družba izjavlja, da sta Kodeksa, po katerih se ravna, javno dostopna na spletnih straneh Ljubljanske borze d.d., na naslovu: <http://www.ljse.si/> in na spletnih straneh Agencije za upravljanje kapitalskih naložb Republike Slovenije na naslovu: http://www.auknrs.si/f/docs/PDF_dokumenti/kodeks.pdf.

2. ODPSTOPANJA DRUŽBE OD DOLOČB KODEKSA

Družba izjavlja, da spoštuje določbe Kodeksa z določenimi odstopanji, ki izvirajo iz njenega posebnega statusa, saj je edini delničar družbe Republika Slovenija.

Delničar družbe od 29. 5. 2010 dalje, ko je pričel veljati Zakon o upravljanju kapitalskih naložb Republike Slovenije, uresničuje svoje pravice prek Agencije za upravljanje kapitalskih naložb Republike Slovenije. Pri izvrševanju pravic iz delnic in deležev ter v postopkih pred sodišči in pred drugimi organi, ki so povezani z izvrševanjem teh pravic, Agencija nastopa kot zastopnik Republike Slovenije v postopku. Agencija izvaja pravice delničarja tudi z izvedbo skupščine.

DARS d.d. ne spoštuje določb kodeksa pri urejanju tistih vprašanj, ki so za družbo urejena z zakonom ali jih družba ureja v skladu z določbami statuta ali aktov družbe na drugačen način. DARS d.d. tudi ne spoštuje določb Kodeksa v primerih, ko neobvezujočih ravnanj nima predpisanih v svojih aktih ali ko ravnanja niso določena kot zakonska obveznost.

3. OPIS GLAVNIH ZNAČILNOSTI SISTEMOV NOTRANJIH KONTROL IN UPRAVLJANJA TVEGANJ V DRUŽBI V POVEZAVI S POSTOPKOM RAČUNOVODSKEGA POROČANJA

Sistem notranjih kontrol je skupek različnih usmeritev in politik, ki jih določi in sprejme uprava z namenom, da bi kar najboljše upravljala tveganja, povezana z računovodskim poročanjem. Namen notranjih kontrol je zagotoviti učinkovitost in uspešnost delovanja, zanesljivost računovodskega poročanja in skladnost z veljavnimi zakoni ter drugimi zunanjimi in notranjimi predpisi.

Družba ima vzpostavljen sistem obvladovanja tveganj povezan z računovodskim poročanjem. Sistem notranjih kontrol na področju računovodskega poročanja ni podprt z ustreznim in veljavnim internim aktom, ki bi te kontrole sistemsko in še natančneje opredelil. Ta pomanjkljivost po predvidoma odpravljenja do 31. 5. 2011.

Pravilnost, popolnost in resničnost računovodskega poročanja pa družba kljub zgoraj navedenim pomanjkljivostim zagotavlja z izvajanjem naslednjih notranjih kontrol:

- kontrole pravilnosti računovodskih podatkov, ki jih zagotavljamo na različne načine, na primer z usklajevanjem postavk s kupci in dobavitelji,
- kontrole popolnosti zajemanja podatkov (npr. zaporedje dokumentacije, številčenje dokumentov),
- kontrole razmejitev dolžnosti in odgovornosti (npr. ločeno izvajanje evidentiranja in plačevanja),
- kontrole omejitve dostopa (pravice dostopa do računovodskih evidenc so selektivno dodeljene),
- kontrole nadziranja.

Proces računovodenja je informacijsko podprt, zato so vse zgoraj naštetje notranje kontrole povezane tudi s kontrolami, vgrajenimi v okvir informacijske tehnologije. Te kontrole obsegajo tako kontrole omejitev dostopa do omrežja, podatkov in aplikacij kot tudi kontrole natančnosti in popolnosti zajemanja in obdelovanja podatkov.

4. VREDNOSTNI PAPIRJI DRUŽBE TER PRAVICE IZ NJIH

Ves osnovni kapital družbe, razdeljen na delnice, je v 100-odstotni lasti RS.

5. DELOVANJE SKUPŠČINE IN NJENE KLJUČNE PRISTOJNOSTI TER OPIS PRAVIC DELNIČARJEV IN NAČIN UVELJAVLJANJA NJIHOVIH PRAVIC

Družba ima položaj delniške družbe kot gospodarske družbe po ZGD-1.

Delovanje skupščine, njene ključne pristojnosti in pravice delničarjev ter način njihovega uveljavljanja podrobneje opredeljuje Statut DARS d.d.

Edini ustanovitelj in delničar DARS d.d. je RS, ki od 29. 5. 2010 dalje uresničuje svoje pravice preko Agencije za upravljanje kapitalskih naložb Republike Slovenije. Svoje pravice delničarja, ki jih opredeljujeta ZGD-1 in Statut DARS d.d., RS uresničuje na skupščini delničarjev, ki jo izvede Agencija, ki posluje v skladu z Zakonom o upravljanju kapitalskih naložb Republike Slovenije (Ur.l. RS, št. 38/2010). V pristojnosti skupščine je v skladu s točko 7.4.5. Statuta DARS d.d. odločanje o:

- izdaji novih delnic ali oblikovanje novih ali ločenih razredov delnic, vsaki delitvi delnic, oblikovanju zvez, razdeljevanju delnic kot dividend, drobljenju ali delitvi kateregakoli lastniškega vrednostnega papirja družbe,
- delitvi dobička (izplačilu dividend), izplačilu kapitala ali rezerv delničarju in zadrževanje dobičkov,
- volitvah članov nadzornega sveta,
- razrešnici upravi in nadzornemu svetu,
- kakršnekoli preoblikovanju družbe, združitvi, razdružitvi, prevzemu, skupnih vlaganjih, partnerstvih, investicijah in podobnih ukrepih,
- likvidaciji družbe,
- sklepanju podjetniških pogodb (kot so določene v ZGD-1),
- sklepih, ki podeljujejo pooblastila za izdajanje delniških opcij ali zamenljivih obveznic ter pogoje zanje,
- povečanju kapitala (vključno s pogojnim ali odobrenim povečanjem kapitala) in/ali zmanjšanju kapitala,
- imenovanju in odpoklicu revizorjev družbe,
- sprejemu in spremembah statuta,
- ukrepih v zvezi s pridobivanjem lastnih delnic družbe,
- vsaki bistveni spremembi narave poslovanja družbe.

78 Skupščino sklicuje uprava DARS d.d., in sicer na lastno pobudo, na zahtevo nadzornega sveta ali na zahtevo delničarja družbe.

Skupščino je potrebno sklicati v zakonsko določenih primerih, najmanj pa enkrat letno, nemudoma po prejemu revizijskega poročila.

6. SESTAVA IN DELOVANJE ORGANOV VODENJA IN NADZORA TER NJIHOVIH KOMISIJ

6.1 Uprava družbe

Sestavo in delovanje uprave družbe podrobneje opredeljuje Statut DARS d.d. Uprava družbe lahko po Statutu DARS d.d. šteje največ pet članov. Za člana uprave je lahko imenovana oseba, ki izpolnjuje pogoje iz 255. člena ZGD-1 in točke 7.2.2. Statuta DARS d.d. Vse člane uprave imenuje nadzorni svet za dobo največ 5 let. Vsi člani uprave so v družbi v delovnem razmerju.

Upravo DARS d.d. sestavljajo: predsednica Mateja Duhovnik, članica uprave Gordana Bošković in član uprave delavski direktor mag. Alojz Ratajc.

Uprava vodi družbo v dobro družbe, samostojno in na lastno odgovornost, pri tem mora ravnati s skrbnostjo vestnega in poštenega gospodarstvenika ter varovati poslovne skrivnosti družbe. Za uresničevanje nalog vodenja družbe uprava sprejema ukrepe in izvaja postopke, ki jih določa zakon in Statut družbe.

Če ima uprava več kot dva člana, zastopa družbo predsednik uprave skupaj s članom uprave.

Uprava sprejema odločitve, ki so v njeni pristojnosti, z večino glasov vseh članov uprave. Vsak član uprave ima en glas. V primeru enakega števila glasov je odločilen glas predsednika uprave. Delavski direktor sodeluje pri odločanju, ko uprava odloča o kadrovskih in socialnih vprašanjih.

Uprava sprejme poslovnik o svojem delu, h kateremu daje soglasje nadzorni svet.

6.2 Nadzorni svet Družbe

V skladu s točko 7.3.1. Statuta DARS d.d. nadzorni svet sestavlja šest članov, od katerih sta dva člana predstavnika zaposlenih.

V skladu s Statutom DARS d.d. nadzorni svet sprejme poslovnik o svojem delu. Nadzorni svet izvoli predsednika in namestnika predsednika.

Nadzorni svet mora biti praviloma sklican vsaj enkrat v četrtletju, obvezno pa mora biti sklican enkrat v polletju. Nadzorni svet je sklepčen, če sta pri sklepanju navzoči dve tretjini članov, med katerimi mora biti predsednik ali namestnik predsednika nadzornega sveta.

V skladu s Statutom DARS d.d. nadzorni svet nadzira vodenje poslov, ki jih vodi družba, imenuje in razrešuje upravo, lahko sklicuje skupščino, pregleduje in preverja knjige in dokumentacijo družbe, njeno blagajno, shranjene vrednostne papirje in zaloge blaga ter druge stvari, daje upravi predhodno soglasje k poslom, katerih vrednost presega 2.500.000,00 evrov (brez DDV), daje soglasje za ustanavljanje in ukinitve hčerinskih družb in podružnic, ki jih ustanovi uprava, opravlja druge zadeve, predvidene z ZGD-1 in drugimi zakonskimi predpisi, potrjuje letno poročilo s predlogom za delitev čistega dobička obračunskega obdobja, predlaga skupščini delitev bilančnega dobička,

daje soglasje k imenovanju revizorja, imenuje revizijsko komisijo nadzornega sveta, daje soglasje za nakup in odprodajo deležev ali delnic drugih družb, daje soglasje k planskim dokumentom družbe.

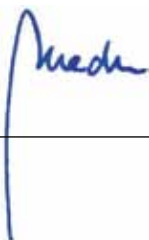
Nadzorni svet mora preveriti revidirano letno poročilo in predlog za uporabo bilančnega dobička, ki ju je predložila uprava. O rezultatih preveritve mora sestaviti pisno poročilo za skupščino.

Ljubljana, april 2011

Nadzorni svet DARS d.d.

dr. Milan Medved

predsednik nadzornega sveta

Mateja Duhovnik

predsednica uprave

Gordana Bošković

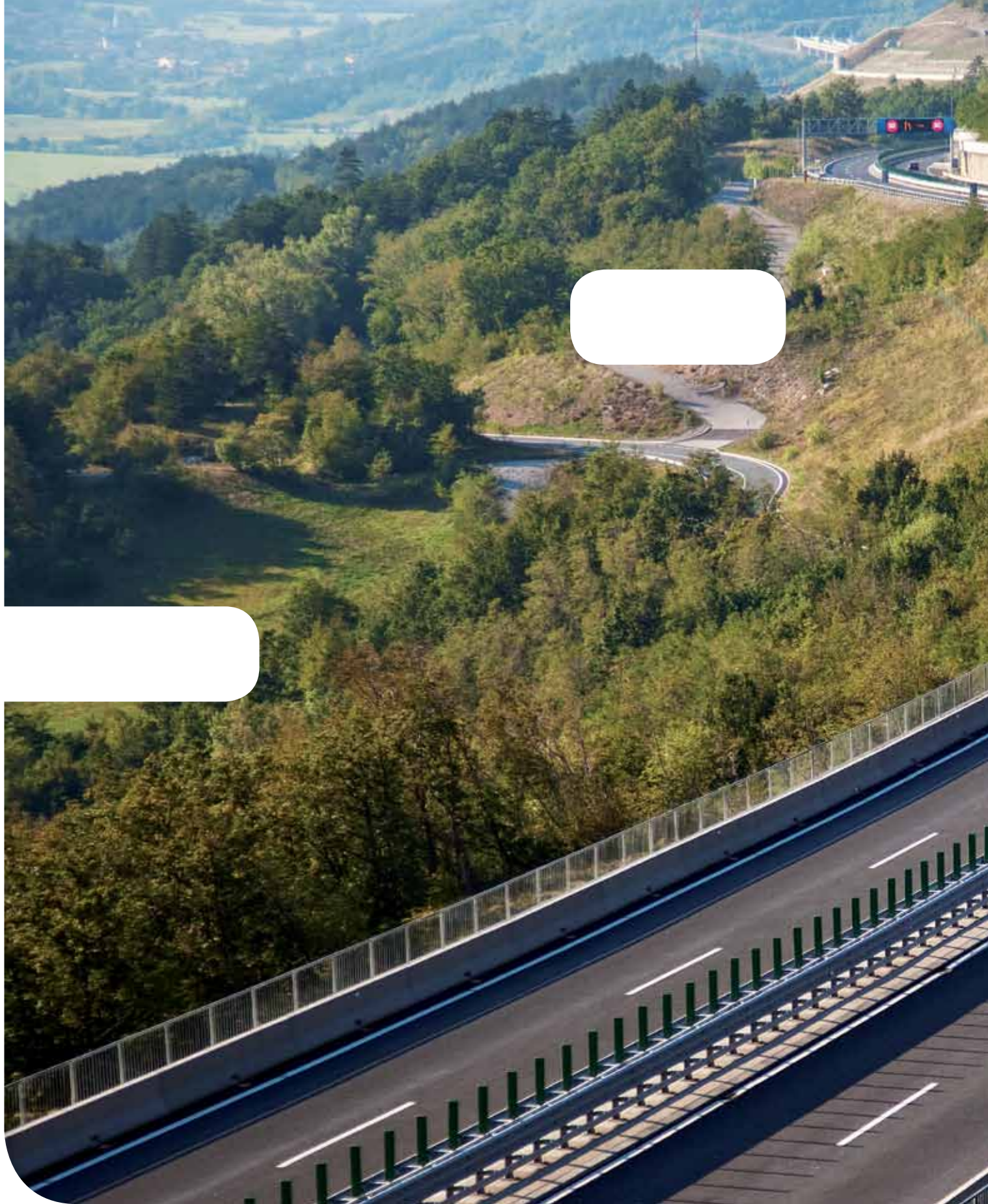
članica uprave

Sestava in delovanje nadzornega sveta družbe ter njegovih komisij v letu 2010 sta podrobneje predstavljena v poročilu nadzornega sveta.

Določbe, ki se nanašajo na skupščino, upravo, nadzorni svet in vrednostne papirje družbe, so povzete po statutu, ki je bil sprejet na skupščini 14. 3. 2011 in vpisan v sodni register 31. 3. 2011 ter je bil sprejet v povezavi s sklepom o povečanju osnovnega kapitala s stvarnim vložkom na podlagi ZDARS-1.

79

RAČUNOVOD

RAČUNOVODSKO
POROČILO

SKO

1 RAČUNOVODSKI IZKAZI DRUŽBE DARS D.D.

82

BILANCA STANJA NA DAN 31. 12. 2

V EUR (brez centov)	Pojasnila	31. 12. 2010	31. 12. 2009
SREDSTVA		5.611.218.851	98.739.533
A. DOLGOROČNA SREDSTVA		5.457.759.558	20.940.141
I. Neopredmetena sredstva in dolgoročne aktivne časovne razmejitev	4.1.1.	808.360	627.377
1. Dolgoročne premoženjske pravice		808.360	627.377
II. Opredmetena osnovna sredstva	4.1.2.	5.454.868.823	19.842.663
1. Zemljišča in zgradbe		5.314.426.063	1.479.078
a) zemljišča		32.131.719	29.923
b) zgradbe		5.282.294.344	1.449.154
3. Druge naprave in oprema		17.621.096	17.659.671
4. Opredmetena osnovna sredstva, ki se pridobivajo		122.821.664	703.914
b) Opredmetena osnovna sredstva v gradnji in izdelavi		122.821.664	703.914
IV. Dolgoročne finančne naložbe	4.1.3.	964	964
1. Dolgoročne finančne naložbe, razen posojil		964	964
c) Druge delnice in deleži		964	964
VI. Odložene terjatve za davek	4.1.4.	2.081.410	469.136
B. KRATKOROČNA SREDSTVA		152.326.621	76.808.651
II. Zaloge	4.1.5.	2.014.414	1.877.096
1. Material		2.014.414	1.877.096
III. Kratkoročne finančne naložbe	4.1.6.	104.583.642	45.265.632
1. Kratkoročne finančne naložbe, razen posojil		104.583.642	45.265.632
c) Druge kratkoročne finančne naložbe		104.583.642	45.265.632
IV. Kratkoročne poslovne terjatve	4.1.7.	40.492.781	22.693.466
2. Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev		11.117.204	9.800.591
3. Kratkoročne poslovne terjatve do drugih		29.375.577	12.892.875
V. Denarna sredstva	4.1.8.	5.235.784	6.972.457
C. KRATKOROČNE AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	4.1.9.	1.132.672	990.741

V EUR (brez centov)	Pojasnila	31. 12. 2010	31. 12. 2009
OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV		5.611.218.851	98.739.533
A. KAPITAL	4.1.10	2.402.580.775	55.413.862
I. Vpoklicani kapital		2.319.866.345	212.823
1. Osnovni kapital		212.823	212.823
2. Vplačani neregistrirani kapital		2.319.653.522	212.823
II. Kapitalske rezerve		26.428.084	26.428.057
III. Rezerve iz dobička		41.816.248	17.130.756
1. Zakonske rezerve		1.544.450	21.282
5. Druge rezerve iz dobička		40.271.798	17.109.474
V. Preneseni čisti poslovni izid		0	1.480.641
VI. Čisti poslovni izid poslovnega leta		14.470.098	10.161.585
B. REZERVACIJE IN DOLG. PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	4.1.11	85.536.717	3.701.775
1. Rezervacije za pokojnine in podobne obveznosti		2.062.897	1.984.441
2. Druge rezervacije		79.876.825	844.844
3. Dolgoročne pasivne časovne razmejitve		3.596.995	872.490
C. DOLGOROČNE OBVEZNOSTI		2.935.858.574	0
I. Dolgoročne finančne obveznosti	4.1.12	2.931.830.772	0
2. Dolgoročne finančne obveznosti do bank	4.1.13	2.771.466.225	0
3. Dolgoročne finančne obveznosti na podlagi obveznic	4.1.14	160.364.547	0
II. Dolgoročne poslovne obveznosti	4.1.15	4.027.801	0
5. Druge dolgoročne poslovne obveznosti		4.027.801	0
Č. KRATKOROČNE OBVEZNOSTI		165.761.338	19.436.759
II. Kratkoročne finančne obveznosti	4.1.16	88.357.577	0
2. Kratkoročne finančne obveznosti do bank		81.125.566	0
3. Druge kratkoročne finančne obveznosti		7.232.011	0
III. Kratkoročne poslovne obveznosti	4.1.17	77.403.761	19.436.759
2. Kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev		46.912.213	11.692.032
4. Kratkoročne poslovne obveznosti na podlagi predujmov		38.185	57.790
5. Druge kratkoročne poslovne obveznosti		30.453.363	7.686.936
D. KRATKOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	4.1.18	21.481.447	20.156.383
E. OBVEZNOSTI IZ NASLOVA UPORABE SREDSTEV REPUBLIKE SLOVENIJE V UPRAVLJANJU ZA FINANCIRANJE SREDSTEV DARS D.D.		0	30.754

Računovodske usmeritve in pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov in jih je potrebno brati v povezavi z njimi.

IZKAZ CELOTNEGA VSEOBSEGAJOČEGA DONOSA ZA OBDOBJE OD 1. 1. 2010 DO 31. 12. 2010

v EUR (brez centov)		Pojasnila	2010	2009
1.	Čisti prihodki od prodaje	4.2.1	301.412.873	266.050.392
	Prihodki od cestnin		290.095.679	237.967.352
	Prihodki od zakupnin		6.518.711	5.665.390
	Prihodki od zapor in prekomernih obremenitev		2.378.157	2.628.577
	Prihodki od služnosti		131.767	335.415
	Prihodki po agentski pogodbi		668.098	18.050.273
	Prihodki od telekomunikacij		1.011.992	1.012.196
	Drugi prihodki od prodaje		608.469	391.189
4.	Drugi poslovni prihodki	4.2.2	12.865.847	5.003.336
5.	Stroški blaga, materiala in storitev	4.2.3	-39.549.787	-216.693.630
	a) Nabavna vrednost prodanega blaga in materiala ter str. porab. materiala	4.2.3*	-13.152.610	-10.581.142
	b) Stroški storitev	4.2.3**	-26.397.177	-36.665.335
	c) Dajatev po koncesijski pogodbi	4.2.3**	0	-169.447.153
6.	Stroški dela	4.2.4	-32.840.366	-32.268.135
	a) Stroški plač		-24.108.837	-23.562.775
	b) Stroški socialnega in pokojninskega zavarovanja		-4.734.939	-4.666.770
	c) Drugi stroški dela		-3.996.589	-4.038.591
7.	Odpisi vrednosti	4.2.5	-115.493.653	-9.502.345
	a) Amortizacija		-115.227.245	-8.499.705
	b) Prevrednotovalni poslovni odhodki pri neopredmetenih sred. in opredmetenih osnovnih sredstvih		-57.083	-39.243
	c) Prevrednotovalni poslovni odhodki pri obratnih sredstvih		-209.324	-963.396
8.	Drugi poslovni odhodki	4.2.6	-17.909.137	-902.509
10.	Finančni prihodki iz danih posojil	4.2.7	2.172.774	768.524
	b) Finančni prihodki iz posojil, danim drugim		2.172.774	768.524
11.	Finančni prihodki iz poslovnih terjatev	4.2.8	84.160	27.542
	b) Finančni prihodki iz poslovnih terjatev do drugih		84.160	27.542
12.	Finančni odhodki iz oslabitve in odpisov finančnih naložb	4.2.9	-3.482.819	0
13.	Finančni odhodki iz finančnih obveznosti		-68.177.729	0
	b) Finančni odhodki iz posojil, prejetih od bank	4.2.10	-57.424.915	0
	c) Finančni odhodki iz iz danih obveznic	4.2.11	-7.319.615	0
	č) Finančni odhodki iz drugih finančnih obveznosti	4.2.12	-3.433.199	0
14.	Finančni odhodki iz poslovnih obveznosti		-667.555	-18.394
	Finančni odhodki iz obveznosti do dobaviteljev		-844	-11.955
	Finančni odhodki iz drugih poslovnih obveznosti		-666.712	-6.439
15.	Drugi prihodki	4.2.13	80.171	479.563
16.	Drugi odhodki	4.2.14	-206.463	-36.048
17.	Davek iz dobička	4.2.15	-9.437.225	-2.426.946
18.	Odloženi davki		1.612.274	-319.765
19.	Čisti poslovni izid obračunskega obdobja	4.2.16	30.463.365	10.161.585
20.23.	Drugi vseobsegajoči donos		0	0
24.	Celotni vseobsegajoči donos		30.463.365	10.161.585

Računovodske usmeritve in pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov in jih je potrebno brati v povezavi z njimi.

IZKAZ DENARNIH TOKOV ZA OBDOBJE OD 1. 1. 2010 DO 31. 12. 2010

v EUR (brez centov)	leto 2010	leto 2009
A. Denarni tokovi pri poslovanju		
a) Postavke izkaza poslovnega izida		
Poslovni prihodki (razen za prevrednotenje) in finančni prihodki iz poslovnih terjatev	313.821.014	272.299.227
Poslovni odhodki brez amortizacije (razen za prevrednotenje) in finančni odhodki iz poslovnih obveznosti	-73.651.280	-250.882.112
Davki iz dobička in drugi davki, ki niso zajeti v poslovnih odhodkih	-506.488	-2.934.045
	239.663.246	18.483.069
b) Spremembe čistih obratnih sredstev (in časovnih razmejitev, rezervacij ter odloženih terjatev in obveznosti za davek) poslovnih postavk bilance stanja		
Začetne manj končne poslovne terjatve	-13.070.106	20.280.742
Začetne manj končne aktivne časovne razmejitve	21.665.089	11.975.763
Začetne manj končne odložene terjatve za davek	-1.612.274	0
Začetne manj končne zaloge	-260.539	109.879
Končni manj začetni poslovni dolgovi	-44.221.599	54.217.560
Končne manj začetne pasivne časovne razmejitve in rezervacije	50.687.193	-13.157.052
	-13.187.763	73.426.892
c) Prebitek prejemkov pri poslovanju ali prebitek izdatkov pri poslovanju (a + b)	252.851.009	91.909.961
B. Denarni tokovi pri naložbenju		
a) Prejemki pri naložbenju		
Prejemki od dobljenih obresti in deležev v dobičku, ki se nanašajo na naložbenje	2.078.295	17.122
Prejemki od odtujitve opredmetenih osnovnih sredstev	4.473.773	1.397.478
Prejemki od odtujitve kratkoročnih finančnih naložb	11.097.378	924.537.668
	17.649.446	925.952.368
b) Izdatki pri naložbenju		
Izdatki za pridobitev neopredmetenih sredstev	-1.002.603	-505.342
Izdatki za pridobitev opredmetenih osnovnih sredstev	-189.448.693	-276.694.301
Izdatki za pridobitev kratkoročnih finančnih naložb	-60.239.113	-958.431.276
	-250.690.409	-1.235.630.918
c) Prebitek prejemkov pri naložbenju ali prebitek izdatkov pri naložbenju (a + b)	-233.040.963	-309.678.549
C. Denarni tokovi pri financiranju		
a) Prejemki pri financiranju		
Prejemki od povečanja dolgoročnih finančnih obveznosti	185.000.000	324.926.636
Prejemki od povečanja kratkoročnih finančnih obveznosti	0	25.650.665
	185.000.000	350.577.301
b) Izdatki pri financiranju		
Izdatki za dane obresti, ki se nanašajo na financiranje	-48.646.259	-16.994.530
Izdatki za odplačila dolgoročnih finančnih obveznosti	-133.910.233	0
Izdatki za odplačila kratkoročnih finančnih obveznosti	-21.056.890	-103.488.654
Izdatki za izplačila dividend in drugih deležev v dobičku	-2.950.000	-10.019.265
	-206.563.382	-130.502.449
c) Prebitek prejemkov pri financiranju ali prebitek izdatkov pri financiranju (a + b)	-21.563.382	220.074.852
Č. Končno stanje denarnih sredstev	5.235.784	6.989.120
x) Denarni izid v obdobju (seštevek prebitkov Ac, Bc in Cc)	-1.753.337	2.306.264
y) Začetno stanje denarnih sredstev	6.989.120	4.682.857

IZKAZ GIBANJA KAPITALA ZA OBDOBJE OD 31. 12. 2008 DO 31. 12. 2010

86

v EUR (brez centov)	I.		II.	III.		V.	VI.	Skupaj kapital
	Vpoklicani kapital		Kapitalske rezerve	Rezerve iz dobička		Preneseni čisti poslovni izid	Čisti poslovni izid poslovnega leta	
	1.	2.		1.	4.		1.	
	Osnovni kapital	Še neregistrirani kapital		Zakonske rezerve	Druge rezerve iz dobička		Čisti dobiček poslovnega leta	
A.1 Stanje na dan 31. 12. 2008	212.823		26.428.057	21.282	17.109.474	0	11.499.906	55.271.542
B.1. Spremembe lastniškega kapitala - transakcije z lastniki								
g) Izplačilo dividend							-1.500.000	-1.500.000
i) Druge spremembe lastniškega kapitala							-8.519.265	-8.519.265
B.2. Celotni vseobsegajoči donos poročevalskega obdobja								
a) Vnos čistega poslovnega izida poročevalskega obdobja							10.161.585	10.161.585
B.3. Spremembe v kapitalu								
f) Druge spremembe v kapitalu						1.480.641	-1.480.641	0
D. Stanje na dan 31. 12. 2009	212.823		26.428.057	21.282	17.109.474	1.480.641	10.161.585	55.413.862
B.1. Spremembe lastniškega kapitala - transakcije z lastniki								
a) vpis vpoklicanega osnovnega kapitala		2.319.653.522	27	0	0	0	0	2.319.653.549
g) Izplačilo dividend						-1.480.641	-1.469.359	-2.950.000
B.2. Celotni vseobsegajoči donos poročevalskega obdobja								
a) Vnos čistega poslovnega izida poročevalskega obdobja							30.463.365	30.463.365
B.3. Spremembe v kapitalu								
b) Razporeditev dela čistega dobička poročevalskega obdobja na								
druge sestavine kapitala po sklepu organov vodenja in nadzora				1.523.168	14.470.098		-15.993.266	0
c) Razporeditev dela čistega dobička za oblikovanje dodatnih rezerv po sklepu skupščine					8.692.226		-8.692.226	0
D. Stanje na dan 31. 12. 2010	2.319.866.345		26.428.084	1.544.450	40.271.798	0	14.470.098	2.402.580.775
BILANČNI DOBIČEK na dan 31. 12. 2010						0	14.470.098	14.470.098

Računovodske usmeritve in pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov in jih je potrebno brati v povezavi z njimi.

IZKAZ IN PREDLOG UPORABE BILANČNEGA DOBIČKA

	31. 12. 2010	31. 12. 2009
A. Čisti poslovni izid leta	30.463.365	10.161.585
B. Preneseni čisti dobiček	0	1.480.641
C. Povečanje rezerv iz dobička		
C1. Povečanje zakonskih rezerv	1.523.168	0
C2. Povečanje drugih rezerv	14.470.098	0
C. BILANČNI DOBIČEK NA DAN	14.470.098	11.642.226

Čisti poslovni izid DARS d.d. za leto 2010 se po predlogu Uprave in Nadzornega sveta DARS d.d. ter v skladu z ZGD-1 razporedi v zakonske rezerve in druge rezerve iz dobička. Bilančni dobiček DARS d.d. na dan 31. 12. 2010 znaša 14.470.098 EUR. O razporeditvi bilančnega dobička bo v skladu ZGD-1 odločala skupščina DARS d.d.

2 POROČAJOČA DRUŽBA

88

DARS d.d. je registrirana pravna oseba s sedežem v Sloveniji. Naslov registriranega sedeža družbe je Ulica XIV. Divizije 4, 3000 Celje. Družba sestavlja računovodske izkaze in poročila iz prvega odstavka 60. člena ZGD-1 v skladu s SRS. Uprava družbe je računovodske izkaze potrdila dne 19. aprila 2011.

3 POMEMBNEJŠE RAČUNOVODSKE USMERITVE

PODLAGA ZA SESTAVITEV IZKAZOV

Računovodski izkazi družbe DARS d.d. s pojasnili in razkritji najpomembnejših kategorij so pripravljani v skladu z računovodskimi ter poročevalskimi zahtevami SRS in ob upoštevanju določil ZGD-1 in ZDARS-1.

Pri sestavi računovodskih izkazov sta bili upoštevani dve temeljni računovodski predpostavki: upoštevanje nastanka poslovnih dogodkov in upoštevanje časovne neomejenosti delovanja.

Računovodski izkazi so sestavljeni v evrih. Vse postavke, ki so v poslovnih knjigah izražene v tuji valuti, so preračunane v evre po referenčnem tečaju Evropske centralne banke, veljavnem na zadnji dan obračunskega obdobja.

Primerjalne informacije so usklajene s predstavitvijo informacij v tekočem letu, vendar so podatki iz obeh obdobji zaradi sprememb, ki jih narekuje ZDARS-1, težko primerljivi. Kadar je bilo primerno, so primerjalni podatki prilagojeni tako, da so v skladu s predstavitvijo informacij v tekočem letu.

Poslovodstvo mora pri sestavi računovodskih izkazov podati ocene, presoje in predpostavke, ki vplivajo na uporabo računovodskih usmeritev in na izkazane vrednosti sredstev, obveznosti, prihodkov ter odhodkov. Dejanski rezultati lahko odstopajo od teh ocen. Ocene in navedene predpostavke je treba redno pregledovati. Popravki računovodskih ocen se priznajo za obdobje, v katerem se ocena popravi, in za vsa prihodnja leta, na katera popravek vpliva.

PREVZEM IZVENBILANČNE EVIDENCE (BILANCA STANJA LASTNINE RS V UPRAVLJANJU DARS D.D.) NA DAN 1. 1. 2010

DARS d.d. je na podlagi 25. člena ZDARS-1 s 1. 1. 2010 prevzel vsa sredstva in obveznosti do virov sredstev iz izvenbilančne evidence (bilanca stanja lastnine RS v upravljanju DARS d.d.), kot so bile izkazane v revidiranem letnem poročilu DARS d.d. za leto 2009. Tako je DARS d.d. v aktivno bilanco stanja družbe prevzel vsa opredmetena osnovna sredstva (zmanjšana za vrednost zemljišč, prenesenih na RS), ki predstavljajo cestno infrastrukturo, bodisi že zgrajeno, bodisi še v izgradnji, kratkoročna sredstva, ki predstavljajo kratkoročne finančne naložbe, in kratkoročne poslovne terjatve, ter kratkoročne aktivne časovne razmejitve. V pasivo bilanca stanja pa je DARS d.d. prevzel dolgoročne in kratkoročne finančne in poslovne obveznosti ter kratkoročne pasivne časovne razmejitve. Del dolgoročnih poslovnih obveznosti je bil na podlagi ZDARS-1 konvertiran v osnovni kapital družbe na podlagi sklepa Vlade RS št. 47600-3/2011/6 z dne 17. 2. 2011 in je v bilanci stanja izkazan kot vplačan, še neregistriran kapital. Dodatna pojasnila so podana v poglavju Opis posledic sprejema ZDARS-1 na poslovanje DARS d.d. (točka IV.3).

NEOPREDMETENA SREDSTVA IN DOLGOROČNE AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE

Neopredmetena sredstva zajemajo naložbe v pridobljene pravice do industrijske lastnine (licence, računalniški programi).

Neopredmetena sredstva se ob začetnem priznanju ovrednotijo po nabavni vrednosti. Nabavna vrednost je sestavljena iz vseh izdatkov, ki so potrebni za nakup teh sredstev oziroma iz stroškov, ki so potrebni za njihovo usposobitev za uporabo.

Neopredmetena sredstva se zaradi okrepitev ne prevrednotujejo.

Neopredmetena osnovna sredstva so v bilanci stanja izkazana zbirno z neodpisano vrednostjo, ki je razlika med nabavno vrednostjo in nabranim popravkom vrednosti.

Neopredmetena osnovna sredstva so vrednotena po modelu nabavne vrednosti.

Oslabitev sredstva ali denar ustvarjajoče enote se prizna, kadar njegova knjigovodska vrednost presega njegovo nadomestljivo vrednost. Oslabitev se izkaže v izkazu poslovnega izida. Če družba posluje z zadostnim dobičkom in v okviru poslovnih načrtov, ni razlogov za oslabitev.

OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA

Opredmetena osnovna sredstva vključujejo zemljišča, zgradbe, opremo ter opredmetena osnovna sredstva v gradnji in izdelavi. Ta sredstva so v bilanci stanja izkazana zbirno, po posameznih vrstah, z neodpisano vrednostjo, ki je razlika med nabavno vrednostjo in nabranim popravkom vrednosti. Osnovna sredstva, ki jih podjetje ne more uporabljati, ker so poškodovana, zastarana ali podobno, so trajno izločena iz uporabe.

Opredmeteno osnovno sredstvo se ob začetnem priznavanju ovrednoti po nabavni vrednosti. Sestavljajo jo njegova nakupna cena, uvozne in nevračljive nakupne dajatve ter stroški, ki jih je mogoče neposredno pripisati njegovi usposobitvi za uporabo.

Kasneje nastali stroški, ki so povezani z opredmetenim osnovnim sredstvom, povečujejo njegovo nabavno vrednost, če povečujejo prihodnje koristi v primerjavi s prvotno ocenjenimi ali omogočajo podaljšanje dobe koristnosti.

Popravila ali vzdrževanje opredmetenih osnovnih sredstev so namenjena obnavljanju ali ohranjanju prihodnjih gospodarskih koristi, ki se pričakujejo na podlagi prvotno ocenjene stopnje učinkovitosti sredstev. Kadar se pojavijo, se pripoznajo kot odhodki.

Pri odtujitvi osnovnega sredstva v lasti DARS d.d. se razlika med čistim donosom ob odtujitvi in preostalo knjigovodsko vrednostjo odtujenega opredmetenega sredstva prenese med prevrednotovalne poslovne prihodke, če je prva večja od druge oziroma med prevrednotovalne poslovne odhodke, če je druga večja od prve.

Opredmetena osnovna sredstva so vrednotena po modelu nabavne vrednosti.

Oslabitev sredstva ali denar ustvarjajoče enote se pripozna, kadar njegova knjigovodska vrednost presega njegovo nadomestljivo vrednost. Oslabitev se izkaže v izkazu poslovnega izida. Družba ocenjuje morebitne znake slabitev vsaj enkrat letno.

AMORTIZACIJA

Neodpisana vrednost opredmetenih osnovnih sredstev in neopredmetenih sredstev se zmanjšuje z amortiziranjem. Osnova za obračun amortizacije opredmetenih osnovnih sredstev in neopredmetenih sredstev družbe je nabavna vrednost.

Opredmeteno osnovno sredstvo se začne amortizirati prvi dan naslednjega meseca po tistem, ko je osnovno sredstvo razpoložljivo za uporabo. Neopredmeteno osnovno sredstvo se začne amortizirati, ko je na razpolago za uporabo.

90 Opredmetena osnovna sredstva in neopredmetena sredstva družba amortizira posamično po metodi enakomernega časovnega amortiziranja. Zemljišča, spodnji ustroj in sredstva v pridobivanju se ne amortizirajo. Opredmetena osnovna sredstva so v bilanci stanja izkazana zbirno, po posameznih vrstah teh sredstev, z neodpisano vrednostjo kot razliko med nabavno vrednostjo in popravkom vrednosti.

Amortizacijske stopnje za opredmetena osnovna sredstva in neopredmetena sredstva so določene s sklepom uprave družbe:

Osnovno sredstvo	Glavni sestavni deli	Stopnja amortizacije
Zemljišča	Zemljišča vzdrževalnih avtocestnih baz, počivališč in viškov ob avtocesti	0 %
Spodnji ustroj avtoceste	Stroški krajinske ureditve, stroški arheoloških izkopavanj, stroški projektov, gradbena dela (pripravljala dela, zemeljska dela), stroški financiranja gradnje avtocest, stroški nadzora gradnje avtocest; objekti, brez katerih ne bi bila mogoča izgradnja posameznih avtocestnih odsekov, vendar ne predstavljajo avtoceste (deviacije, ipd.)	0 %
Zgornji ustroj avtoceste	Gornji ustroj avtoceste kot npr. cestišče (gradbena dela na zgornjem ustroju), varnostne in protihrupne zaščitne ograje, vertikalne in horizontalne signalizacije, odvodnjavanje (segmentni jarki, koritnice), lovilci olj, oprema in naprave za vodenje prometa, sistem klincev v sili ter telekomunikacijski vodi	3 %
Viadukt		3 %
Nadvoz		3 %
Podvoz		3 %
Most		3 %
Železniški nadvoz		3 %
Predor		3 %
Pokriti vkop		3 %
Galerija		3 %
Ostali netipični objekti na avtocesti		3 %
Cestna infrastruktura - drugi upravljavci	Objekti (državne oziroma občinske ceste), ki jih je DARS d.d. zgradil v skladu z NPIA in ki se bodo na podlagi sklenjene pogodbe o prenosu v upravljanje na pooblaščenega upravljavca izločili iz poslovnih knjig DARS d.d.	0 %
Zgradbe	Vzdrževalne avtocestne baze, cestninske postaje s kabinami in nadstreški, drugi zidani objekti ob avtocestah (sanitarni objekti na počivališčih idr.), poslovna stavba v Celju, počitniške enote in stanovanja	3 %
Sistem za nadzor in vodenje prometa		6 %
Oprema (pisarniško pohištvo, oprema delavnic, oprema za vzdrževanje, biro oprema, idr.)		20 %
Oprema in naprave ABC sistema		20 %
Osebnih avtomobilov		20 %
Mehanizacija		20 %
Drobni inventar		20 %
Računalniki in računalniška oprema		50 %
Računalniški programi		50 %

Letna amortizacija opredmetenih osnovnih sredstev in neopredmetenih sredstev družbe predstavlja strošek poslovanja družbe.

Amortizacijo opredmetenih osnovnih sredstev in neopredmetenih sredstev je potrebno obračunavati, dokler sredstvo ni v celoti amortizirano, čeprav se ne uporablja več ali je izločeno iz uporabe.

Nabavna vrednost zgrajenih avtocest in avtocest v gradnji je sestavljena iz:

- prevrednotenih nabavnih vrednosti in popravkov vrednosti avtocest, prenesenih s strani RS v upravljanje DARS d.d. ob ustanovitvi družbe leta 1994 in
- fakturne vrednosti stroškov, potrebnih za usposobitev za uporabo novih avtocest, objektov in avtocestnih baz ter avtocest v gradnji: stroški izdelave projektov, stroški gradnje, stroški inženirja, nadomestilo po pogodbi o izvajanju naročila (od 2004 do 2009), stroški financiranja (obresti od črpanih posojil oziroma kuponi od izdanih obveznic do usposobljenosti osnovnega sredstva za uporabo, stroški nadomestil pri najemanju kreditov oziroma izdaji obveznic ter drugi stroški, ki so povezani z gradnjo, npr. stroški za arheološka izkopavanja).

V nabavno vrednost je vključena tudi revalorizacija nabavne vrednosti za rast cen življenjskih potrebščin do konca leta 2001.

Odpise neopredmetenih in opredmetenih osnovnih sredstev družba obračunava posamično. Obračunavati se začnejo prvi dan naslednjega meseca po tistem, ko je osnovno sredstvo razpoložljivo za uporabo. Opredmetena osnovna sredstva - avtoceste - se začnejo uporabljati z dnem odprtja avtoceste za promet, pri čemer pa ni nujno, da je investicija zaključena in da so odpravljene vse pomankljivosti.

Družba uporablja metodo enakomernega časovnega amortiziranja.

Osnovo za obračun amortizacije predstavlja polna nabavna vrednost osnovnih sredstev. V osnovo se po aktiviranju vključujejo tudi vsa naknadna investicijska vlaganja, ki povečujejo prihodnje koristi osnovnih sredstev ali omogočajo podaljšanje dobe uporabnosti avtocest (investicijsko vzdrževanje - obnova vozišč, objektov).

DOLGOROČNE FINANČNE NALOŽBE

Dolgoročne finančne naložbe so sredstva, ki jih ima družba, da bi z donosi, ki izhajajo iz njih, povečala svoje finančne prihodke. Dolgoročne finančne naložbe se ob začetnem pripoznanju ovrednotijo po nabavni vrednosti, ki ji ustrezajo naložena denarna sredstva.

ODLOŽENE TERJATVE ZA DAVEK

Terjatve za odloženi davek se priznajo za zneske davka od dobička, ki bodo povrnjeni v prihodnjih obdobjih. Odložene terjatve za davek se priznajo le, če je verjetno, da bo v prihodnosti na razpolago obdavčljivi dobiček, v breme katerega bo v prihodnosti mogoče uporabiti odložene terjatve.

Nepomembni zneski terjatev za odloženi davek niso pripoznani.

ZALOG

Količinska enota zaloge materiala se ob začetnem pripoznanju ovrednoti po nabavni ceni, ki jo sestavljajo: nakupna cena, v kateri so upoštevani na računu priznani popusti, uvozne dajatve in neposredni stroški nabave. Nakupna cena je znižana za dobljene popuste.

Poraba zalog se vrednoti po metodi drsečih povprečnih cen.

Družba izvede odpis zalog, če je njihova prodaja v celoti ustavljena ali v primeru nekurantnosti zalog. Na koncu poslovnega leta se zaloge prevrednotijo, če knjigovodska vrednost presega izvirno vrednosti zalog.

KRATKOROČNE FINANČNE NALOŽBE

V skladu s svojo politiko družba praviloma vlaga likvidnostne presežke sredstev v depozite ali v dolžniške vrednostne papirje prvovrstnih bank s sedežem v RS, v državne vrednostne papirje ali v lastne vrednostne papirje.

Kratkoročne finančne naložbe se ob začetnem pripoznanju ovrednotijo po nabavni vrednosti, ki ji ustrezajo naložena denarna sredstva. Med letom in na koncu poslovnega leta družba izvede prevrednotenje kratkoročnih finančnih naložb na pošteno vrednost, morebitna razlika pa se knjiži na finančne prihodke oziroma finančne odhodke.

Kratkoročne finančne naložbe, izražene v tujih valutah, se na dan nastanka preračunajo v domačo valuto po referenčnem tečaju Evropske centralne banke.

KRATKOROČNE POSLOVNE TERJATVE

Med kratkoročnimi poslovnimi terjatvami družbe se izkazujejo kratkoročne terjatve do kupcev v državi in tujini, kratkoročne terjatve iz poslovanja za tuj račun, kratkoročne terjatve za obračunane obresti od vpoglednih sredstev in finančnih naložb, dani avansi, terjatve za vstopni DDV, kratkoročne terjatve za evropska sredstva in druge terjatve.

Kratkoročne poslovne terjatve se ob začetnem pripoznanju izkazujejo z zneski, ki izhajajo iz ustreznih listin, ob predpostavki, da bodo poplačane. Obresti se obračunavajo v skladu s pogodbo na dan zapadlosti kratkoročne terjatve in na dan bilanciranja. Terjatve, izražene v tujih valutah, se na dan nastanka preračunajo v domačo valuto po referenčnem tečaju Evropske centralne banke.

Ustreznost izkazane velikosti posamezne terjatve družba ugotavlja posamično ob koncu obračunskega obdobja na osnovi argumentiranih dokazov o dvomu v poplačljivost le-teh. Za dvomljive terjatve oblikuje popravek vrednosti terjatev, za katere se domneva, da ne bodo poravnane oziroma ne bodo poravnane v celoti. Popravki so izkazani v breme prevrednotovalnih poslovnih odhodkov v celotnem znesku teh terjatev. Pripoznanje terjatve se odpravi, če se ne obvladujejo več nanjo vezane pogodbene pravice. Družba izvaja posamično presojo terjatev z vidika potrebnosti oblikovanja popravka vrednosti terjatev.

DENARNA SREDSTVA

Denarna sredstva vključujejo gotovino v blagajni, stanje denarnih sredstev na računih pri bankah, denar na poti in depozite na odpolklic. Denar na poti je denar, ki se prenaša iz blagajne na ustrezni račun pri banki in se istega dne še ne vpiše kot dobroimetje pri njej.

Denarna sredstva so izkazana posebej v domači in posebej v tuji valuti. Denarna sredstva, izražena v domači valuti, se izkazujejo po nominalni vrednosti. Tuje valute se preračunajo v domačo valuto po referenčnem tečaju Evropske centralne banke na dan prejema. Stanje denarnih sredstev v tujih valutah je preračunano v domačo valuto po referenčnem tečaju Evropske centralne banke na zadnji dan poslovnega leta. Tečajna razlika, ki se pojavi pri tem preračunavanju, poveča finančne prihodke ali finančne odhodke.

KAPITAL

Kapital je obveznost do lastnikov, ki pred prenehanjem podjetja ne zapade v plačilo. Kapital družbe sestavljajo: vpoklicani kapital (osnovni kapital in vplačani, še neregistrirani kapital), kapitalne rezerve, rezerve iz dobička (zakonske rezerve in druge rezerve iz dobička) in še nerazdeljeni čisti dobiček poslovnega leta.

Vplačani, še neregistrirani kapital se nanaša na stvarni vložek države, ki predstavlja v preteklosti dana sredstva RS za financiranje NPIA in ki so bila na dan 1. 1. 2010 izkazana kot obveznost DARS d.d. do RS oziroma terjatev RS do DARS d.d., zmanjšana za vrednost zemljišč na 1. 1. 2010. Na dan 31. 12. 2010 je v bilanci stanja izkazan vplačani, še neregistrirani kapital, ker je bil ta kapital v sodni register vpisan šele dne 31. 3. 2011.

Kot kapitalne rezerve ima družba izkazan znesek prenesenega stvarnega premoženja za opravljanje nalog upravljanja in vzdrževanja avtocest, ki ga je zagotovila RS ob preoblikovanju družbe, splošni prevrednotovalni popravek kapitala, ki je bil 1. 1. 2006 prenesen v kapitalne rezerve, ter presežek sredstev, ki predstavlja razliko med stvarnim vložkom RS in vrednostjo novoizdanih delnic družbe.

Zakonske rezerve so rezerve, ki so določene z zakonom o gospodarskih družbah. Družba mora imeti oblikovane zakonske rezerve v taki višini, da predstavlja vsota zneska zakonskih rezerv in kapitalskih rezerv iz 1. do 3. točke 64. člena ZGD-1 najmanj 10 % osnovnega kapitala. Če zakonske in kapitalne rezerve iz 1. do 3. točke prvega odstavka 64. člena ZGD-1 skupaj ne dosegajo 10-odstotnega deleža osnovnega kapitala in družba v poslovnem letu izkaže čisti dobiček, mora pri sestavi bilance stanja za to poslovno leto v zakonske rezerve odvesti 5 % zneska čistega dobička, zmanjšanega za znesek, ki je bil uporabljen za kritje morebitne prenesene izgube.

Druge rezerve iz dobička so nenominiran kapital in se letno povečujejo z razporeditvijo čistega dobička.

Družba razkriva sestavine in gibanje kapitala v izkazu gibanja kapitala in bilance stanja.

REZERVACIJE IN DOLGOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE

Rezervacije se oblikujejo za sedanje obveze, ki izhajajo iz obvezujočih preteklih dogodkov in se bodo po predvidevanjih poravnale v obdobju, ki ni z gotovostjo določeno in katerih velikost je mogoče zanesljivo oceniti. Dolgoročne rezervacije so oblikovane na račun vnaprej vračunanih stroškov oziroma odhodkov in se zmanjšujejo za koriščenje v skladu s predvidenim načrtom, za katerega so oblikovane.

Med dolgoročnimi pasivnimi časovnimi razmejitvami družba izkazuje odložene prihodke, ki bodo v obdobju, daljšem od leta dni, pokrili predvidene odhodke.

Med dolgoročno odloženimi prihodki vodi družba tudi prejete namenske donacije za pridobitev osnovnih sredstev, ki so namenjene za pokrivanje stroškov amortizacije tako nabavljenih osnovnih sredstev in se porabljajo s prenašanjem med poslovne prihodke.

V skladu s SRS je družba na podlagi aktuarskega izračuna oblikovala dolgoročne rezervacije za odpravnine ob upokojitvi in jubilejne nagrade.

Družba izkazuje dolgoročne rezervacije na račun dolgoročno vnaprej vračunanih stroškov iz naslova pričakovanih izgub v zvezi z odškodninskimi zahtevki za tožbe, povezane z gradnjo in obnavljanjem avtocest, njihovim upravljanjem in vzdrževanjem ter za tožbe delavcev iz delovnih razmerij. Rezervacije za obveznosti za tožbe družba oblikuje na podlagi ocene o možnem izidu tožb, in sicer takrat, ko je verjetnost za negativen izid spora za družbo več kot 50-odstotna.

Družba oblikuje tudi dolgoročne rezervacije v višini sofinancerskih deležev uporabnikov sistema ABC, to je vozil tretjega in četrtega cestninskega razreda. Rezervacije se nanašajo na jamstva, dana od prodaje elektronskih tablic. Na koncu obračunskega obdobja se oblikovane dolgoročne rezervacije preračunajo tako, da je njihova vrednost enaka sedanji vrednosti izdatkov, ki so po predvidevanjih potrebni za poravnavo obveze. Elektronska tablica sistema ABC ima 1 (eno) leto garancije od dneva prevzema. Življenjska doba tablice je 7 let. V kolikor uporabnik kupi in uporablja elektronsko tablico ter v jo času njene življenjske dobe vrne nepoškodovano, je upravičen do vračila sorazmernega deleža sofinanciranja glede na njeno neamortizirano vrednost. Letna amortizacijska stopnja znaša 14,29 %. Uveljavljanje vračila sorazmernega deleža sofinanciranja glede na neamortizirano vrednost elektronske tablice in vračila neizkoriščenega dejansko vplačanega dobroimetja je možno na podlagi pisnega zahtevka z obvezno navedbo identifikacijske številke (ID) in vračila elektronske tablice ter potrdila o nakupu (oz. plačilu sofinancerskega deleža).

DOLGOROČNE FINANČNE OBVEZNOSTI DO BANK

Med dolgoročnimi finančnimi obveznostmi do bank se izkazujejo dolgoročno prejeta posojila za nabavo osnovnih sredstev.

Dolgoročne finančne obveznosti, ki bodo zapadle v plačilo v letu dni po dnevu bilance stanja, se izkazujejo kot kratkoročne finančne obveznosti.

94

Dolgoročne finančne obveznosti se ob začetnem pripoznanju ovrednotijo z zneski iz ustreznih listin o njihovem nastanku, ki dokazujejo prejem denarnih sredstev. Dolgovi, izraženi v tujih valutah, se ob nastanku preračunajo v domačo valuto po referenčnem tečaju Evropske centralne banke.

Na koncu poslovnega leta se dolgoročne finančne obveznosti na osnovi prejetih tujih posojil prevrednotijo po referenčnem tečaju Evropske centralne banke na zadnji dan poslovnega leta.

Plačila obresti od najetih dolgoročnih posojil za nabavo osnovnih sredstev povečujejo nabavno vrednost osnovnega sredstva, dokler je osnovno sredstvo, za katerega so bili krediti najeti, v pridobivanju. Po usposobitvi osnovnega sredstva predstavljajo plačila obresti od najetih posojil finančne odhodke.

Družba se zadolžuje v svojem imenu in za svoj račun. Vse obveznosti iz najetih posojil so zavarovane s poroštvom RS. Dodatna razkritja evidentiranja dolgoročnih finančnih obveznosti do bank pred 1. 1. 2010 se nahajajo v poglavju Opis posledic sprejema ZDARS-1 na poslovanje DARS d.d. v poslovnem delu letnega poročila.

DOLGOROČNE OBVEZNOSTI NA PODLAGI OBVEZNIC

Dolgoročne obveznosti na podlagi izdanih obveznic se ob začetnem pripoznanju ovrednotijo z zneski iz ustreznih listin o njihovem nastanku, ki dokazujejo prejem denarnih sredstev.

Plačila kuponov od izdanih obveznic povečujejo nabavno vrednost osnovnega sredstva, vse dokler je osnovno sredstvo, za katerega so bile obveznice izdane, v pridobivanju. Po usposobitvi osnovnega sredstva predstavljajo plačila kuponov od izdanih obveznic finančne odhodke.

Družba se zadolžuje v svojem imenu in za svoj račun. Vse obveznosti iz izdanih obveznic so zavarovane s poroštvom RS. Dodatna razkritja evidentiranja dolgoročnih obveznosti iz izdanih obveznic pred 1. 1. 2010 se nahajajo v poglavju Opis posledic sprejema ZDARS-1 na poslovanje DARS d.d. v poslovnem delu letnega poročila.

DOLGOROČNE POSLOVNE OBVEZNOSTI

Dolgoročne poslovne obveznosti so oblikovane v višini sofinanciranja gradnje avtocest s strani lokalnih skupnosti in javnih podjetij za izgradnjo infrastrukture za potrebe teh sofinancerjev, kjer mora DARS d.d. po dokončanju gradnje zgrajene objekte prenesti na posamezne sofinancerje.

KRATKOROČNE FINANČNE OBVEZNOSTI DO BANK

Kratkoročne finančne obveznosti do bank za posojila za nabavo opredmetenih osnovnih sredstev v upravljanju zajemajo:

- kratkoročni del dolgoročnih finančnih obveznosti, ki zapadejo v plačilo v naslednjem letu,
- natečene obresti na dan 31. 12. 2010 za najeta bančna posojila in izdane obveznice za gradnjo in obnavljanje avtocest ter natečene obresti za izvedene finančne instrumente, ki so sklenjeni za zavarovanje bančnih posojil pred tveganjem spremembe obrestnih mer in deviznih tečajev.

Izvedene finančne instrumente, sklenjene do 31. 12. 2010, družba izkazuje prek izkaza vseobsegajočega donosa. Družba uporablja izvedene finančne instrumente izključno za ščitenje denarnega toka. Efekte iz izvedenih finančnih instrumentov družba izkazuje v finančnih prihodkih oz. odhodkih.

Dodatna razkritja evidentiranja dolgoročnih poslovnih obveznosti do bank pred 1. 1. 2010 se nahajajo v poglavju Opis posledic sprejema ZDARS-1 na poslovanje DARS d.d. v poslovnem delu letnega poročila.

KRATKOROČNE POSLOVNE OBVEZNOSTI

Med kratkoročnimi poslovnimi obveznostmi se izkazujejo kratkoročne obveznosti do dobaviteljev, izvajalcev gradbenih del (vključno s pogodbeno zadržanimi zneski) in tretjih oseb, obveznosti iz naslova kupnin in odškodnin pri pridobivanju zemljišč, obveznosti do zaposlenih ter obveznosti do državnih institucij za davke in prispevke.

Kratkoročne poslovne obveznosti se ob začetnem pripoznanju izkazujejo z zneski, ki izhajajo iz ustreznih listin ob predpostavki, da upniki zahtevajo njihovo poplačilo. Obveznosti, izražene v tujih valutah, se na dan nastanka preračunajo v domačo valuto po referenčnem tečaju Evropske centralne banke.

KRATKOROČNE ČASOVNE RAZMEJITVE

Aktivne časovne razmejitve zajemajo kratkoročno odložene stroške, ki ob svojem nastanku ne bremenijo dejavnosti, s katero se družba ukvarja, in ne vplivajo na poslovni izid. Med aktivnimi časovnimi razmejitvami so med drugim izkazani odloženi stroški provizije prodajnim zastopnikom vinjet in odloženi stroški tiskanja vinjet, ki se pripoznajo v ustreznem deležu vsakokratnega pripoznanega zneska prihodkov od prodanih vinjet.

Pasivne kratkoročne časovne razmejitve zajemajo vnaprej vračunane stroške in kratkoročno odložene prihodke.

Vnaprej vračunani stroški so stroški, ki bremenijo poslovni izid tekočega poslovnega leta. Obveznost za plačilo se pričakuje v naslednjem obračunskem obdobju. Predvidena bremenitev obračunskega obdobja je narejena po vnaprej sprejetih obveznostih.

Kratkoročno odloženi prihodki nastanejo, če še niso opravljene sicer že zaračunane ali celo plačane storitve. Kratkoročno odloženi prihodki družbe so bili oblikovani za prihodke od prodaje cestnine v obliki naloženega dobroimetja na elektronske cestninske medije (elektronske tablice sistema ABC in DARS kartice), ki so bili zaračunani in plačani v letu 2010, a jim ne sledijo cestninski prehodi v istem letu. Prihodki so odloženi, dokler uporabniki storitev ne opravijo cestninskega prehoda. Kratkoročno odloženi prihodki družbe so bili oblikovani tudi za v letu 2010 že zaračunane letne vinjete, ki bodo veljale v letu 2011, in polletne enosledne vinjete, delno ali v celoti veljavne za uporabo avtocest v letu 2011 (polletna vinjeta velja šest mesecev od dneva njenega nakupa, letna vinjeta za leto 2011 pa velja od 1. decembra 2010 do 31. januarja 2012).

PRIHODKI

Prihodki se pripoznajo, če je povečanje gospodarskih koristi v obračunskem obdobju povezano s povečanjem sredstev ali z zmanjšanjem dolga in je povečanje mogoče zanesljivo izmeriti. Prihodki se pripoznajo, ko/če se upravičeno pričakuje, da bodo vodili do prejemkov, če ti niso uresničeni že ob nastanku. Prihodki se delijo na poslovne prihodke, finančne prihodke in druge prihodke.

Čisti prihodki od prodaje vključujejo:

- prihodke od cestnine,
- prihodke od zakupnin za oddajo površin za spremljajoče dejavnosti v zakup,
- prihodke od zapor in povračil za izredne prevoze,
- prihodke od služnosti za napeljevanje objektov in naprav javnega pomena ob avtocesti,
- prihodke od telekomunikacij,
- prihodke po pogodbi o izvajanju naročila,
- druge poslovne prihodke.

Finančni prihodki so prihodki iz naslova obresti in pozitivnih tečajnih razlik. Finančni prihodki se pripoznajo, če ne obstaja utemeljen dvom glede njihove velikosti in plačljivosti. Obresti se obračunavajo v sorazmerju s pretečenim obdobjem ter glede na neodplačni del glavnice in veljavno obrestno mero.

- 96 Druge prihodke sestavljajo neobičajne postavke, ki v obravnavanem poslovnem letu povečujejo poslovni izid (prejete odškodnine, nagrade za zaposlovanje invalidov nad predpisano kvoto ipd.).

ODHODKI

Odhodki se priznajo, če je zmanjšanje gospodarskih koristi v obračunskem obdobju povezano z zmanjšanjem sredstva ali s povečanjem dolga in je to zmanjšanje mogoče zanesljivo izmeriti. Odhodke delimo na poslovne odhodke, finančne odhodke in druge odhodke.

Poslovni odhodki DARS d.d. se nanašajo na odhodke, povezane z gradnjo, obnavljanjem in upravljanjem ter vzdrževanjem avtocest.

Odhodki vključujejo:

- stroške materiala in nabavno vrednost prodanega blaga,
- stroške storitev (v letu 2009 tudi koncesijsko dajatev),
- stroške dela,
- odpise vrednosti (razkritja, povezana z obračunom amortizacije so prikazana v sklopu razkritij neopredmetenih in opredmetenih osnovnih sredstev),
- druge poslovne odhodke.

Finančni odhodki so odhodki iz naslova obresti, odhodki iz izvedenih finančnih instrumentov za zavarovanje pred finančnimi tveganji, negativnih tečajnih razlik in oslabitve finančnih naložb. Finančni odhodki se pripoznajo po obračunu ne glede na plačila, ki so povezana z njimi.

Druge odhodke sestavljajo neobičajne postavke, ki v obravnavanem poslovnem letu zmanjšujejo izid poslovanja.

DAVEK OD DOHODKA PRAVNIH OSEB

Davek od dohodka je obračunan po zakonu o davku od dohodka pravnih oseb. Davek od dohodka za leto 2010 je obračunan po 20-odstotni stopnji na obdavčljivi dobiček, ki ga je ustvarilo podjetje v davčnem obdobju.

Odloženi davek je namenjen pokrivanju začasne razlike, ki nastane med davčno vrednostjo sredstev in obveznosti ter njihovo knjigovodsko vrednostjo, z uporabo metode obveznosti po trenutno veljavnih davčnih stopnjah.

IZKAZ DENARNIH TOKOV

Izkaz denarnih tokov je sestavljen po posredni metodi (različica II) iz podatkov iz bilance stanja na dan 31. 12. 2010 in 31. 12. 2009, podatkov iz izkaza poslovnega izida za leto 2010 ter iz dodatnih podatkov, ki so potrebni za prilagoditev pritokov in odtokov.

Izkaz denarnih tokov sestavljajo denarni tokovi pri poslovanju, naložbenju in financiranju.

4 POJASNILA K RAČUNOVODSKIM IZKAZOM

4.1 POJASNILA K BILANCI STANJA

97

4.1.1 Neopredmetena sredstva in dolgoročne aktivne časovne razmejitve

Med neopredmetenimi sredstvi vodi družba računalniške programe.

Pregled gibanja neopredmetenih sredstev v letu 2010:

V EUR (brez centov)	Neopredmetena osnovna sredstva
Nabavna vrednost	
Stanje 31. 12. 2009	3.728.702
Nabave	1.002.603
Aktiviranja	0
Premiki med postavkami	0
Stanje 31. 12. 2010	4.731.305
Popravek vrednosti	
Stanje 31. 12. 2009	3.101.324
Amortizacija	821.620
Stanje 31. 12. 2010	3.922.944
Sedanja vrednost	
Stanje na dan 31. 12. 2009	627.377
Stanje na dan 31. 12. 2010	808.360

Večje nabave neopredmetenih dolgoročnih sredstev v letu 2010:

- nadgradnja projektne informacijskega sistema DARS d.d.: 73.400 EUR,
- nadgradnja programske opreme cestninskega sistema: 558.119 EUR,
- nakup programske opreme za nadzor in prodajo vinjet: 48.462 EUR,
- nadgradnja programske opreme za sistemsko podporo na infrastrukturi: 132.473 EUR,
- nadgradnja programske opreme za banko cestnih podatkov: 49.469 EUR,
- nadgradnje informacijske podpore za spremljanje in obveščanje o stanju prometa KAŽIPOT II: 12.100 EUR,
- nadgradnja programske opreme NAVISION: 22.826 EUR in
- nadgradnja aplikacije GIS: 19.800 EUR.

Neopredmetena dolgoročna sredstva DARS d.d. na dan 31. 12. 2010 niso zastavljena kot jamstvo za obveznosti in ne izkazujejo znakov slabitev, saj gre večinoma za novonabavljena neopredmetena osnovna sredstva.

4.1.2 Opredmetena osnovna sredstva

Na zemljiščih RS, na katerih so avtoceste kot objekt, ki so bile zgrajene ali so se pričele graditi pred uveljavitvijo ZDARS-1, se v korist DARS d.d. ustanovi stavbna pravica. Stavbna pravica, ki jo je družba dobila brezplačno, ni evidentirana v računovodskih izkazih, saj se njene poštene vrednosti ne da zanesljivo izmeriti. Na zemljiščih, na katerih so avtoceste kot objekt, ki so bile zgrajene ali so se pričele graditi pred uveljavitvijo ZDARS-1 in katerih lastnik ni RS, se v korist DARS d.d. ustanovi stavbna pravica v trenutku, ko RS pridobi lastninsko pravico na teh zemljiščih. Stavbna pravica se ustanovi v javno korist, za čas 50 let in je neodplačna. Ob prenehanju stavbne pravice RS kot lastnik zemljišča imetniku stavbne pravice ne plača nadomestila. Stavbna pravica je podeljena na podlagi zakona, zato vpis v zemljiško knjigo skladno s 16. členom ZDARS-1 nima oblikovalnega učinka.

V tem delu je DARS d.d. upošteval načelo dajanja prednosti gospodarski vsebini pred obliko in je prevzeta osnovna sredstva knjižil od 1. 1. 2010, kot to določa ZDARS-1.

Na podlagi ZDARS-1 je DARS d.d. s 1. 1. 2010 iz izvenbilančne evidence (bilanca stanja lastnine RS v upravljanju DARS d.d.) v svoje poslovne knjige prevzel vsa sredstva in obveznosti ter med sredstvi vsa opredmetena osnovna sredstva, ki po vsebini predstavljajo avtocestno infrastrukturo, zgrajeno v okviru NPIA do konca leta 2009.

DARS d.d. je tako na podlagi ZDARS-1 v poslovnih knjigah na novo izkazal sredstva v skupni neodpisani vrednosti 5.363.236.782 EUR. V to vrednost so vključena vsa opredmetena osnovna sredstva na dan 31. 12. 2009, izkazana v izvenbilančni evidenci (bilanca stanja lastnine RS v upravljanju DARS d.d.), zmanjšana za zemljišča, prenesena na RS, v vrednosti 432.712.548 EUR. Opredmetena osnovna sredstva je DARS d.d. na podlagi 25. člena ZDARS-1 knjižil od 1. 1. 2010.

Opredmetena osnovna sredstva med drugim obsegajo:

- avtoceste in pripadajočo cestno infrastrukturo v skupni neodpisani vrednosti 4.974.478.748 EUR,
- opredmetena osnovna sredstva v gradnji v vrednosti 303.526.810 EUR,
- zemljišča, objekte in naprave, nad katerimi je družba dobila lastninsko pravico na podlagi 14. člena ZDARS-1. Sem spadajo; zemljišča, objekti in naprave, potrebne za opravljanje dejavnosti vzdrževanja avtocest in izvajanje spremljajočih dejavnosti, ter nepremičnine, ki so bile pridobljene za gradnjo avtocest, vendar, delno ali v celoti, niso bile uporabljene za gradnjo avtocest oziroma za njihovo upravljanje ali vzdrževanje. Vrednost teh sredstev znaša 85.231.224 EUR.

Vsebinsko je DARS d.d. iz izvenbilančne evidence (bilanca stanja lastnine RS v upravljanju DARS d.d.) v aktivo bilance stanja prevzel vso cestno infrastrukturo ter kratkoročna sredstva in aktivne časovne razmejitve v višini 41.130.283 EUR, v pasivi bilance stanja pa izkazal finančne obveznosti za financiranje opredmetenih osnovnih sredstev v višini 2.947.416.930 EUR, povečani kapital iz dokapitalizacije v višini 2.319.653.549 EUR ter druge obveznosti v skupnem znesku 122.254.293 EUR. Povečanje kapitala je podrobneje pojasnjeno v pojasnilih k računovodskim izkazom (točka VII.4.1.10).

Večje nabave in aktiviranje opredmetenih osnovnih sredstev v letu 2010 predstavljajo:

- vlaganja v avtoceste: 342.027.241 EUR (vključno z investicijami v teku, prevzetimi od RS s 1. 1. 2010),
- gradnja Regionalnega nadzornega centra Dragomelj, vzdrževalne baze Maribor, vzdrževalnih izpostav Ptuj in Logatec: 18.217.825 EUR,
- nabava delovnih strojev, naprav in priključkov v vrednosti 1.955.725 EUR,
- nabava delovnih, tovornih in priklopnih vozil v vrednosti 2.122.120 EUR,
- nadgradnja sistema za cestninjenje v vrednosti 363.437 EUR,
- nabava pisarniškega pohištva ter ostale biro opreme v vrednosti 309.498 EUR,
- nabava računalniške opreme v vrednosti 653.989 EUR,
- nabava osebnih in kombiniranih vozil v vrednosti 616.280 EUR.

Opredmetena osnovna sredstva DARS d.d. na dan 31. 12. 2010 niso zastavljena kot jamstvo za obveznosti. Krediti in izdane obveznice za financiranje opredmetenih osnovnih sredstev DARS d.d. so zavarovani s poroštvom RS.

Pregled gibanja opredmetenih osnovnih sredstev v letu 2010:

99

V EUR (brez centov)	Zemljišča	Avtoceste (spodnji ustroj, zgornji ustroj, objekti)	Zgradbe (AC baze, CP, poslovna stavba Celje, poč. enote, stanovanja)	Cestna infra- struktura (drugi upravljavci)	Oprema in drobn inventar	Oprema, ki je trajno iz uporabe	Opredme- tena osnovna sredstva v gradnji	Skupaj
Nabavna vrednost								
Stanje OS DARS d.d. 31. 12. 2009	29.923	0	2.338.930	0	87122.480	968.144	703.914	91.163.392
OS DARS d.d., prenesena iz zunajbilančne evidence	31.067.775	4.759.162.050	52.378.997	215.316.699	190.990	1.593.463	303.526.810	5.363.236.782
Nove nabave v letu 2010	0	0	0	0	0	0	189.713.470	189.713.470
Aktiviranja	1.034.021	342.027.241	19.597.091	2.158.682	6.021.615	0	-371.103.428	-264.778
Izločitve v letu 2010 / odtujitve, odpisi/	0	0	0	-3.112.987	-190.637	-1.155.602	-19.102	-4.478.328
Stanje 31. 12. 2010	32.131.719	5.101.189.291	74.315.018	214.362.394	93.144.448	1.406.005	122.821.664	5.639.370.538
Popravek vrednosti								
Stanje OS DARS d.d. 31. 12. 2009	0	0	889.775	0	69.477.500	953.453	0	71.320.729
Amortizacija v 2010	0	103.890.706	2.791.877	0	6.232.483	1.490.560	0	114.405.625
Izločitve v letu 2010 / odtujitve, odpisi/	0	0	0	0	-87.932	-1.136.707	0	-1.224.639
Stanje 31. 12. 2010	0	103.890.706	3.681.652	0	75.622.051	1.307.306	0	184.501.715
Sedanja vrednost								
Stanje OS DARS d.d. 31. 12. 2009	29.923	0	1.449.154	0	17.644.980	14.691	703.914	19.842.663
Stanje na dan 31. 12. 2010	32.131.719	4.997.298.585	70.633.366	214.362.394	17.522.397	98.699	122.821.664	5.454.868.823

Za boljšo informiranost v nadaljevanju dodajamo še pregled gibanja opredmetenih osnovnih sredstev v letu 2009:

V EUR (brez centov)	Zemljišča	Zgradbe	Oprema in drobni inventar družbe	Oprema, ki je trajno iz uporabe	Opredmetena osnovna sredstva v gradnji	Skupaj
Nabavna vrednost						
Stanje 31. 12. 2008	29.923	2.338.930	84.248.484	1.158.999	135.976	87.912.311
Nabave v letu 2009	0	0	0	0	4.619.696	4.619.696
Prenos sredstev za opravljanje dejavnosti po koncesijski pogodbi iz registra lastnine RS, prejete v upravljanje DARS d.d. v register DARS d.d.	0	0	19.100	0	0	19.100
Aktiviranja	0	0	4.031.390	0	-4.051.758	-20.368
Premiki med postavkami	0	0	-1.128.856	1.128.856	0	0
Izločitve v letu 2009 /odtujitve, odpisi/	0	0	-47.637	-1.319.711		-1.367.348
Stanje 31. 12. 2009	29.923	2.338.930	87.122.480	968.144	703.914	91.163.392
Popravek vrednosti						
Stanje 31. 12. 2008	0	793.089	63.218.517	1.117.393	0	65.129.000
Investicijsko vzdrževanje, podaljšanje življenjske dobe	0	-9.305	-2.415	0	0	-11.720
Prenos sredstev za opravljanje dejavnosti po koncesijski pogodbi iz registra lastnine RS, prejete v upravljanje DARS d.d., v register DARS d.d.	0	0	0	0	0	0
Premiki med postavkami	0	0	-1.114.452	1.114.452	0	0
Amortizacija v 2009	0	105.991	7.403.118,39	17.541	0	7.526.651
Izločitve v letu 2009 /odtujitve, odpisi/	0	0	-27.269	-1.295.933	0	-1.323.201
Stanje 31. 12. 2009	0	889.775	69.477.500	953.453	0	71.320.729
Sedanja vrednost						
Stanje na dan 31. 12. 2008	29.923	1.545.841	21.029.967	41.606	135.976	22.783.313
Stanje na dan 31. 12. 2009	29.923	1.449.154	17.644.980	14.691	703.914	19.842.663

4.1.3 Dolgoročne finančne naložbe

Dolgoročne finančne naložbe DARS d.d. vključujejo 0,04-odstotni delež v družbi Slovenska cestna podjetja d.o.o. v vrednosti 964 EUR in se v letu 2010 niso spreminjale.

4.1.4 Odložene terjatve za davek

Odložene terjatve za davek so oblikovane predvsem iz rezervacij za odpravnine ob upokojitvi in jubilejne nagrade za zaposlene v višini 318.074 EUR in iz rezervacij za morebitne tožbene zahtevke v višini 1.695.321 EUR.

Pregled gibanja odloženih terjatev za davek v letu 2010:

	V EUR (brez centov)
Stanje na dan 1. 1. 2010	469.136
Sprememba za rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade	-12.193
Sprememba za rezervacije za tehnološke viške	10.191
Sprememba za rezervacije za tožbene zahtevke	1.604.281
Sprememba za rezervacije za elektronske tablice	9.995
Stanje na dan 31. 12. 2010	2.081.410

Terjatve za odloženi davek se priznajo za zneske davka od dobička, ki bodo povrnjeni v prihodnjih obdobjih.

4.1.5 Zaloge

Med zalogami so evidentirane zaloge materiala, nadomestnih delov, drobnega inventarja in embalaže. Zaloge so se v primerjavi s stanjem na dan 31. 12. 2009 povečale za 7 %. V strukturi zalog predstavljajo največji, 85-odstotni, delež zaloge materiala, v okviru teh pa zaloge posipnih materialov (48 %) in zaloge vinjet z letnico 2011 (14 %).

V EUR (brez centov)	31. 12. 2010	Delež	31. 12. 2009	Indeks
Material	1.706.273	85 %	1.620.852	105
Nadomestni deli	109.674	5 %	98.164	112
Drobni inventar in embalaža	198.467	10 %	158.080	126
Skupaj	2.014.414	100 %	1.877.096	107

Prodaja vinjet z letnico 2010 za osebna in motorna vozila se je zaključila dne 30. 11. 2010. V skladu s SRS 4.41 se je zaloga neprodanih vinjet z letnico 2010 na dan 30. 11. 2010 odpisala v breme prevrednotovalnih poslovnih odhodkov v višini 116.164 EUR, kar predstavlja znesek nabavne vrednosti vinjet. Vrednost odpisa nekurantnih zalog drugega materiala je v letu 2010 znašala 5.853 EUR.

102 Pri medletnem in letnem popisu zalog niso bili ugotovljeni pomembni viški oziroma manki.

Zaloge DARS d.d. na dan 31. 12. 2010 niso bile zastavljene kot jamstvo za obveznosti. Knjigovodska vrednost zalog ne presega iztržilne vrednosti. Zaloge DARS d.d. predstavljajo tekoče zaloge.

Zaloge ne izkazujejo znakov slabitev, zato slabitve niso bile izvedene.

4.1.6 Kratkoročne finančne naložbe do drugih

Kratkoročne finančne naložbe do drugih na dan 31. 12. 2010 obsegajo:

- kratkoročne depozite pri bankah v višini 104.041.121,42 EUR s povprečno ročnostjo 66 dni in povprečno ponderirano obrestno mero 2,16 % in
- kratkoročni depozit pri banki, vezan čez noč, v višini 542.520,91 EUR, z obrestno mero 0,42 %.

Kratkoročne finančne naložbe niso izpostavljene kreditnemu tveganju oz. je tveganje neizpolnitve obveznosti nasprotne stranke minimalno, saj družba likvidnostne presežke sredstev vlaga v državne vrednostne papirje ter v dolžniške vrednostne papirje ali v depozite prvovrstnih bank s sedežem v RS.

4.1.7 Kratkoročne poslovne terjatve

V EUR (brez centov)	31. 12. 2010	Delež	31. 12. 2009	Indeks
Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev:	11.117.204	27 %	9.800.591	113
- terjatve za cestnino	8.490.326	21 %	7.483.514	113
- terjatve za povračila za spremljajoče dejavnosti ob avtocesti	390.425	1 %	814.882	48
- kupci za zapore	704.114	2 %	1.025.908	69
- druge kratkoročne terjatve	1.532.339	4 %	476.288	322
Kratkoročne poslovne terjatve do drugih:	29.375.577	73 %	12.892.875	228
- za dane predujme za obratna sredstva	1.238	0 %	2.778	45
- kratkoročne terjatve iz poslovanja za tuj račun	26.583.574	66 %	11.433.788	233
- kratkoročne terjatve, povezane s finančnimi prihodki	226.034	1 %	76.952	294
- terjatve za vstopni DDV	690.086	2 %	763.037	90
- druge kratkoročne terjatve do državnih institucij	86.900	0 %	98.399	88
- ostale kratkoročne terjatve	1.787.745	4 %	517.921	345
Skupaj	40.492.781	100 %	22.693.466	178

Večinski, 66-odstotni, delež kratkoročnih poslovnih terjatev predstavljajo terjatve iz poslovanja za tuj račun do RS za posle iz 4. člena ZDARS-1 ter nadomestilo po pogodbi o izvajanju naročila v višini 14.603.246 EUR in terjatve do domačih komisionarjev in tujih prodajnih zastopnikov v višini 11.980.328 EUR. 21 % vseh kratkoročnih poslovnih terjatev predstavljajo terjatve do kupcev iz naslova cestnine, preostanek pa druge kratkoročne terjatve.

Na podlagi 4. člena ZDARS-1 DARS d.d. opravlja posle v imenu države in za njen račun in jih v poslovnih knjigah izkazuje kot posle za tuj račun. Gre za naloge prostorskega načrtovanja in umeščanja avtocest v prostor ter pridobivanja nepremičnin za potrebe gradnje avtocest, ki jih družba opravlja skladno s pogodbo o izvajanju naročila. Za opravljene posle DARS d.d. evidentira terjatve do RS. Sredstva za te posle se v skladu z 10. členom ZDARS-1 zagotavlja v proračunu RS.

Na predlog komisije za popis terjatev in obveznosti je DARS d.d. na dan 31. 12. 2010 odpisal neizterljive terjatve do kupcev v višini 434.470 EUR.

Razčlenitev kratkoročnih poslovnih terjatev do kupcev po zapadlosti:

V EUR (brez centov)	Nezapadle	Do 60 dni	Nad 60 dni	Skupaj
Kratkoročne terjatve iz poslovanja za tuj račun	25.752.091	831.483	0	26.583.574
Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev	9.819.889	558.342	738.973	11.117.204

Terjatve d.d. na dan 31. 12. 2010 niso zastavljene kot jamstvo za obveznosti. Kratkoročne poslovne terjatve DARS d.d. niso zavarovane in predstavljajo tekoče terjatve družbe.

Družba izvaja posamično presojo terjatev, ki je potrebna za oblikovanje popravka vrednosti terjatev. V letu 2010 družba ni oblikovala popravkov vrednosti terjatev.

4.1.8 Denarna sredstva

V EUR (brez centov)	31. 12. 2010	Delež	31. 12. 2009	Indeks
Denarna sredstva v bankah	788.939	15 %	628.596	126
Depoziti na odpoklic	4.000.000	76 %	5.750.000	70
Denarna sredstva v blagajni	1.846	0 %	1.928	96
Denarna sredstva v blagajnah na cestninskih postajah	305.180	6 %	325.180	94
Denar na poti	139.819	3 %	266.753	52
Skupaj denarna sredstva	5.235.784	100 %	6.972.457	75

Postavka »denar na poti« predstavlja denar od pobrane cestnine, ki še ni bil položen na transakcijski račun DARS d.d. Po opravljenem letnem popisu stanja denarja na poti od pobrane cestnine na dan 30. 11. 2010 je družba uskladila izkazano stanje v poslovnih knjigah z dejanskim stanjem za ugotovljen manko v višini 1321 EUR.

4.1.9 Kratkoročne aktivne časovne razmejitve

Aktivne časovne razmejitve v vrednosti 1.132.672 EUR se nanašajo na kratkoročno odložene stroške, ki bodo bremenili poslovni izid v prihodnjih obračunskih obdobjih.

Med drugim predstavljajo kratkoročne odložene stroške za provizijo prodajnim zastopnikom od prodanih vinjet v višini 396.637 EUR in kratkoročno odložene stroške za najem Microsoftove licenčne programske opreme v višini 251.344 EUR.

4.1.10 Kapital

Gibanje kapitala je prikazano v Izkazu gibanja kapitala za obdobje od 1. 1. 2010 do 31. 12. 2010, iz katerega so razvidni tudi razlogi za vse spremembe posameznih postavk kapitala. Kapital v celoti spada v premoženje družbe.

Kapital odraža lastniško financiranje družbe in je z vidika družbe njena obveznost do lastnikov. Opredeljen je ne samo z zneski, ki so jih lastniki vložili v družbo, temveč tudi z zneski, ki so nastali pri poslovanju družbe.

Osnovni kapital družbe DARS d.d. v poslovnem letu 2010 se je na podlagi ZDARS-1 povečal z novim stvarnim vložkom RS. Predmet stvarnega vložka je v skladu s sklepom Vlade RS št. 47600-3/2011/6 z dne 17. 2. 2011 razlika med terjatvami RS do DARS d.d. iz naslova sredstev v upravljanju na dan 1. 1. 2010 v znesku 2.752.366.097,22 EUR in knjigovodsko vrednostjo zemljišč v lasti RS na dan 1. 1. 2010, na katerih so avtoceste kot objekt, ki so bile zgrajene ali so se pričele graditi pred uveljavitvijo ZDARS-1, ki znaša 432.712.548,13 EUR. Skladno z določili ZDARS-1, ki je stopil v veljavo 4. 12. 2010, je vpis povečanega osnovnega kapitala v sodni register deklaratorne narave.

Po ZDARS-1 je DARS d.d. kot stvarni vložek prevzel terjatev RS do DARS d.d., ki vsebinsko predstavlja prenos sredstev (to je, infrastrukture, zgrajene do konca leta 2009) in obveznosti do virov sredstev iz izvenbilančne evidence (bilanca stanja lastnine RS v upravljanju DARS d.d.) v poslovne knjige DARS d.d.

Povečan osnovni kapital družbe DARS d.d. je opredeljen v statutu družbe in je bil na sodišču registriran 31. 3. 2011. Na podlagi ZDARS-1 je bil stvarni vložek RS vpisan v sodni register po sklepu vlade brez cenitve in brez revizije njegove vrednosti.

Povečan osnovni kapital v višini 2.319.653.549 EUR je v bilanci stanja družbe na dan 31. 12. 2010 izkazan kot vplačan neregistriran kapital, in sicer v višini 2.319.653.522 EUR. Družba je za povečanje osnovnega kapitala izdala 55.587.192 novih navadnih imenskih kosovnih delnic, katerih lastnik je RS.

Knjigovodska vrednost delnice na dan 31. 12. 2010 znaša 43,22 EUR. Izračunana je kot razmerje med celotno vrednostjo kapitala in številom delnic.

Delnice dajejo polno pravico do udeležbe pri upravljanju družbe, pravico do dela dobička (dividende) ter pravico do ustreznega dela preostalega premoženja ob likvidaciji ali stečaju družbe.

Na podlagi sklepa Skupščine DARS d.d. se je kapital družbe v letu 2010 zmanjšal za izplačilo dobička poslovnega leta 2009 v obliki izplačila dividend v višini 2.950.000 EUR ter se na podlagi odločitev uprave in nadzornega sveta družbe povečal za oblikovane zakonske rezerve v višini 1.523.168 EUR in druge rezerve iz dobička v višini 14.470.098 EUR.

4.1.11 Rezervacije in dolgoročne pasivne časovne razmejitve

Družba je v letu 2010 oblikovala dolgoročno odložene prihodke za sredstva EU, prejeta za pripravo prostorske in projektne dokumentacije ter gradnjo avtocest oziroma s tem povezane naloge (izboljšanje prometne varnosti - zgraditev sistemov nadzora in vodenja prometa). Sredstva je družba prejela v okviru Kohezijskega sklada EU ter projektov TEN-T in programa EasyWay.

V skladu s SRS je družba na podlagi aktuarskega izračuna oblikovala dolgoročne rezervacije za odpravnine ob upokojitvi in jubilejne nagrade. Aktuarski izračun na dan 31. 12. 2010 se je opravil za vsakega zaposlenega, tako da je upošteval strošek odpravnine ob upokojitvi, ki mu pripada po pogodbi o zaposlitvi, ter strošek vseh pričakovanih jubilejnih nagrad za skupno delovno dobo do upokojitve.

V letu 2006 je družba pristopila k pokojninskemu načrtu kolektivnega prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja. V skladu s pogodbo med družbo in sindikati so imeli možnost pristopa k zavarovanju vsi zaposleni v družbi, razen zaposlenih, ki so na dan 31. 12. 2006 izpolnjevali starostni pogoj, in sicer: za ženske dopolnjenih največ 50 let in za moške dopolnjenih največ 55 let. Tem zaposlenim delodajalec ob upokojitvi izplača enkratni znesek v višini neobrestovanih premij, ki bi jih v skladu s pokojninsko shemo vplačal v korist zaposlenega, če bi bil vključen v pokojninski načrt. V ta namen je družba oblikovala dolgoročne rezervacije.

V preteklih letih je družba oblikovala dolgoročne rezervacije na račun dolgoročno vnaprej vračunanih stroškov iz delovnih razmerij, ki bi nastali kot posledica prehoda na ECS v PPT. Elektronski sistem cestninjenja, kjer uporabnik avtoceste plačuje strošek uporabe avtoceste po načelu prevožene poti, je končna vizija in cilj cestninskega sistema v RS. Vlada RS je 26. 11. 2009 sprejela Akcijski načrt za uvedbo ECS v PPT. Z načrtom so bile določene aktivnosti, na osnovi katerih naj bi v letu 2012 prešli na ECS v PPT za vozila nad 3,5 t, v letu 2014 pa še za osebna vozila. Na dan 31. 12. 2010 je družba ponovno ocenila višino potrebnih dolgoročnih rezervacij iz naslova prestrukturiranja Področja za izvedbo cestninjenja ter na podlagi programa prestrukturiranja sprejela sklep o uskladitvi oblikovanih dolgoročnih rezervacij za dokupe zavarovalne dobe presežnih delavcev in dela rezervacij za odpravnine za presežne delavce z oceno pričakovanih stroškov.

Družba oblikuje tudi dolgoročne rezervacije v višini sofinancerskih deležev uporabnikov sistema ABC, to je vozil tretjega in četrtega cestninskega razreda. Rezervacije se nanašajo na jamstva, dobljena od prodaje elektronskih tablic. Na koncu obračunskega obdobja se oblikovane dolgoročne rezervacije preračunajo tako, da je njihova vrednost enaka sedanji vrednosti izdatkov, ki so po predvidevanjih potrebni za poravnavo obveze. Elektronska tablica sistema ABC ima eno (1) leto garancije od dneva prevzema. Njena življenjska doba je sedem (7) let. V kolikor uporabnik kupi in uporablja elektronsko tablico ter jo v času njene veljavnosti vrne nepoškodovano, je upravičen do vračila sorazmernega deleža sofinanciranja glede na njeno neamortizirano vrednost. Letna amortizacijska stopnja znaša 14,29 %. Uveljavljanje vračila sorazmernega deleža sofinanciranja glede na neamortizirano vrednost elektronske tablice in vračila neizkoriščenega dejansko vplačanega dobroimetja je možno na podlagi pisnega zahtevka imetnika tablice z obvezno navedbo identifikacijske številke (ID) in vračila elektronske tablice ter potrdila o nakupu (oz. plačilu sofinancerskega deleža).

Gibanje rezervacij in dolgoročnih pasivnih časovnih razmejitev v letu 2010:

V EUR (brez centov)	Stanje na dan 1. 1. 2010	Črpanje v letu 2010	Sproščanje v letu 2010	Dodatno oblikovanje v letu 2010	Stanje na dan 31. 12. 2010
Tožbeni zahtevki iz vzdrževanja in upravljanja avtocest	470.750	54.926	415.237	7.314	7.902
Tožbeni zahtevki iz delovnih razmerij	10.613	0	5.328	20.083	25.368
Tožbeni zahtevki s področja gradnje in obnov	0	0	0	16.919.947	16.919.947
Tehnološki viški ob spremembi sistema cestninjenja	212.864	0	0	101.910	314.774
Rezervacije za odpravnine ob upokojitvi	1.285.064	127.929	0	188.141	1.345.276
Rezervacije za jubilejne nagrade za zaposlene	595.518	77.607	0	111.445	629.355
Rezervacije za prostovoljno pokojninsko zavarovanje	103.860	45.804	0	30.210	88.265
Amortizacija počitniških kapacitet in stanovanja	231.596	10.838	0	0	220.758
Vračilo elektronskih tablic	150.617	16.458	28.057	144.467	250.569
Dolgoročne časovne razmejitve - zakup optičnih vlaken	640.394	49.695	0	0	590.700
Unovčene garancije	1.140.927	104.667	0	1.749.278	2.785.538
Prejete državne podpore	14.371.089	9.177.133	0	57.164.310	62.358.266
Prejete donacije	500	500	0	0	0
Skupaj	19.213.791	9.665.557	448.622	76.437.105	85.536.717

Rezervacije in dolgoročne pasivne časovne razmejitve so oblikovane za naslednje namene:

- družba izkazuje rezervacije na račun dolgoročno vnaprej vračunanih stroškov iz naslova pričakovanih izgub v zvezi z odškodninskimi zahtevki za tožbe, povezane z upravljanjem in vzdrževanjem avtocest v višini 7902 EUR, za tožbe delavcev iz delovnih razmerij v višini 25.368 EUR in za tožbe v zvezi z tožbenimi zahtevki s področja gradnje in obnov v višini 16.919.947 EUR. Rezervacije za tožbene zahtevke s področja gradnje in obnov so bile v celoti oblikovane v letu 2010 in so se do 31. 12. 2009 vodile v izvenbilančni evidenci bilance stanja sredstev in obveznosti do virov sredstev RS v upravljanju DARS d.d.
- V letih 2005-2007 so bile oblikovane rezervacije v breme dolgoročno vnaprej vračunanih stroškov za dokup zavarovalne dobe delavcem in odpravnine za delavce, ki bi ob uvedbi ECS v PPT postali tehnološki višek. Vlada RS je 26. 11. 2009 sprejela Akcijski načrt za uvedbo ECS v PPT. Z načrtom so bile določene aktivnosti, na osnovi katerih naj bi v letu 2012 prešli na ECS v PPT za vozila nad 3,5 t, v letu 2014 pa še za osebna vozila. Na dan 31. 12. 2010 je družba ponovno ocenila višino potrebnih dolgoročnih rezervacij iz naslova predvidenih stroškov prestrukturiranja Področja za izvedbo cestninjenja ter na podlagi programa prestrukturiranja oblikovala rezervacije za odpravnine za presežne delavce v višini 314.774 EUR.
- Na podlagi aktuarskega izračuna so bile na dan 31. 12. 2010 oblikovane rezervacije za jubilejne nagrade v višini 629.355 EUR.
- Na dan 31. 12. 2010 so bile za izplačila ob upokojitvi za zaposlene, ki v skladu z dogovorom med sindikati in družbo niso vključeni v pokojninski načrt kolektivnega prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, oblikovale rezervacije v višini 88.265 EUR.
- V preteklih letih so bile oblikovane dolgoročne pasivne časovne razmejitve iz sredstev donacij v višini nabavne vrednosti počitniških objektov in stanovanj, ki služijo pokrivanju stroškov amortizacije počitniških objektov z opremo in stanovanj v celotni življenjski dobi. V letu 2010 so se navedene rezervacije zmanjšale za stroške amortizacije v višini 10.838 EUR.
- Za poravnavo potencialnih obveznosti za vračilo kupnine kupcem iz naslova prodanih elektronskih tablic ob njihovem morebitnem vračilu so bile na dan 31. 12. 2010 oblikovane rezervacije v višini 250.569 EUR (kupci lahko elektronsko tablico vrnejo v 7 letih od dneva nakupa).
- Med dolgoročnimi pasivnimi časovnimi razmejitvami podjetje izkazuje dolgoročno razmejeni prihodek iz naslova vnaprej plačanega zakupa optičnih vlaken s strani uporabnika v višini 590.700 EUR.
- Družba je oblikovala dolgoročne pasivne časovne razmejitve za sredstva unovčene garancije za dobro izvedbo SCT d.d. za slabo opravljena dela protipožarne zaščite v galeriji predora Šentvid.
- Za prejete državne podpore za nabavo opredmetenih osnovnih sredstev družba na dan 31. 12. 2010 izkazuje dolgoročne pasivne časovne razmejitve v skupnem znesku 62.358.266 EUR. Povečanje v letu 2010 je posledica priliva sredstev iz Kohezijskega sklada EU, TEN-T in programa EasyWay. Dolgoročne pasivne časovne razmejitve služijo pokrivanju stroškov, ko le-ti nastanejo. V letu 2010 je bilo črpanih za 9.177.133 EUR časovnih rezervacij.

4.1.12 Dolgoročne finančne obveznosti

Družba se za potrebe poslovanja zadolžuje na mednarodnih in domačih finančnih trgih. Namen zadolževanja družbe je financiranje izgradnje in obnavljanja avtocest. Od 1. 1. 2010 dalje družba izkazuje dolgoročne finančne obveznosti v bilanci stanja DARS d.d., pred tem datumom pa so bile omenjene obveznosti izkazane v zunajbilančni evidenci. Vsajeta posojila so zavarovana s poroštvom RS.

Obrestne mere in načini obračuna obresti za najeta posojila so pogodbeno določeni ter predstavljajo poslovno skrivnost, ponderirana letna obrestna mera celotnega dolga DARS d.d. pa je 31. 12. 2010 znašala 2,33 %. Letna obrestna mera celotnega dolga DARS d.d. na dan 31. 12. 2010 se giblje v intervalu med 1,12 % in 5,27 %.

Dolgoročne finančne obveznosti se v celoti nanašajo na gradnjo in obnavljanje avtocest.

V EUR (brez centov)	31. 12. 2010	Delež
Dolgoročno dobljena posojila pri domačih bankah	989.802.613	34 %
Dolgoročno dobljena posojila pri tujih bankah	1.737.074.238	59 %
Dolgoročno dobljena posojila pri tujih podjetjih	44.589.374	2 %
Izdane dolgoročne obveznice	160.364.547	5 %
Skupaj	2.931.830.772	100 %

Dolgoročne finančne obveznosti po zapadlosti:

V EUR (brez centov)	31.12.2010	Delež
Dolgoročne finančne obveznosti z zapadlostjo do 5 let	799.887.762	27 %
Dolgoročne finančne obveznosti z zapadlostjo nad 5 let	2.131.943.010	73 %
Skupaj	2.931.830.772	100 %

Gibanje dolgoročnih finančnih obveznosti v letu 2010:

Dolgoročne finančne obveznosti	Stanje 31. 12. 2009	Povečanja v 2010	Zmanjšanja v 2010	Stanje 31. 12. 2010
Evropska investicijska banka	0	1.049.359.867	42.994.000	1.006.365.867
Nova Ljubljanska banka	0	390.000.000	0	390.000.000
Kreditanstalt für Wiederaufbau	0	390.991.721	5.283.350	385.708.371
Konzorcij slovenskih bank	0	387.285.225	4.962.514	382.322.711
Depfa Bank	0	225.000.000	0	225.000.000
Unicredit Bank Slovenije	0	141.197.964	7.501.252	133.696.712
Kommunalkredit	0	70.000.000	0	70.000.000
Hypo Alpe Adria Bank	0	60.866.378	416.521	60.449.857
BIIS	0	86.000.000	36.000.000	50.000.000
Autovie Venete S.p.A.	0	47.774.329	3.184.955	44.589.374
Banka Koper	0	25.666.667	2.333.333	23.333.333
SKB	0	36.000.000	36.000.000	0
Obveznice	0	160.364.547	0	160.364.547
Skupaj	0	3.070.506.697	138.675.925	2.931.830.772

4.1.13 Dolgoročne finančne obveznosti do bank

Stanje dolgoročnega dela glavnice iz bančnih posojil po posameznih posojilodajalcih:

Posojilodajalec	V EUR (brez centov)	
	31. 12. 2010	Delež
Konzorcij slovenskih bank	382.322.711	14 %
Hypo Alpe Adria Bank	60.449.857	2 %
Unicredit Bank Slovenija	133.696.712	5 %
Banka Koper	23.333.333	1 %
NLB	390.000.000	14 %
Evropska investicijska banka	1.006.365.867	36 %
Kreditanstalt für Wiederaufbau	385.708.371	14 %
Depfa Bank	225.000.000	8 %
Avtovie Venete S.p.A.	44.589.374	2 %
SKB BUIS	0	0 %
BUIS	50.000.000	2 %
Kommunalkredit Austria AG	70.000.000	3 %
Skupaj	2.771.466.225	100 %

a) Posojila Konzorcija slovenskih bank

Družba DARS d.d. je pri konzorciju domačih bank v obdobju 1996-2004 najela 7 posojil.

Dolgoročne obveznosti do konzorcija bank ter roki odplačil posojil:

Vrsta	Obdobje odplačila	V EUR (brez centov)
I	Od 2002 do 2016	110.110.317
II	Od 2004 do 2019	41.604.887
III	Od 2007 do 2019	66.589.454
IV	Od 2008 do 2020	33.063.964
V	Od 2007 do 2020	37.914.529
VI	Od 2009 do 2021	31.641.649
VII	Od 2012 do 2024	61.397.911
Skupaj		382.322.711

b) Posojila Hypo Alpe Adria Bank

V letih 2003, 2004 in 2005 je družba DARS d.d. najela tri posojila pri Hypo Alpe Adria Bank.

Dolgoročne obveznosti do Hypo Alpe Adria Bank ter roki odplačil posojil:

Vrsta	Obdobje odplačila	v EUR (brez centov)
I	Od 2011 do 2023	24.574.736
II	Od 2012 do 2024	15.010.491
III	Od 2014 do 2023	20.864.630
Skupaj		60.449.857

c) Posojila Unicredit bank Slovenija

V letih 2005, 2006 in 2009 je družba DARS d.d. najela tri posojila pri Unicredit bank Slovenija. Posojilo, najeto v letu 2006, je bilo namenjeno refinanciranju oziroma predčasemu odplačilu kreditov, najetih pri banki Kreditanstalt für Wiederaufbau.

Dolgoročne obveznosti do Unicredit bank ter roki odplačil posojil:

Vrsta	Obdobje odplačila	V EUR (brez centov)
I	Od 2011 do 2023	20.030.045
II	Od 2007 do 2021	66.666.667
III	2014	47.000.000
Skupaj		133.696.712

d) Posojilo Banke Koper

V letu 2006 je družba DARS d.d. najela posojilo pri Banki Koper. Posojilo je bilo namenjeno za refinanciranje oziroma predčasno odplačilo kreditov, najetih pri banki Kreditanstalt für Wiederaufbau.

Dolgoročna obveznost do Banke Koper ter roki odplačila posojila:

Vrsta	Obdobje odplačila	V EUR (brez centov)
I	Od 2007 do 2021	23.333.333
Skupaj		23.333.333

e) Posojili NLB

V letih 2007 in 2008 je družba DARS d.d. najela dve posojili pri NLB, ki ju je v celoti črpala za financiranje gradnje avtocest.

Dolgoročna obveznost do NLB ter roki odplačila posojila:

Vrsta	Obdobje odplačila	V EUR (brez centov)
I	Od 2012 do 2027	245.000.000
II	Od 2015 do 2027	145.000.000
Skupaj		390.000.000

f) Posojila Evropske investicijske banke (EIB)

Posojila Evropske investicijske banke so bila najeta v obdobju 1994-2006 in so bila v letu 2010 odplačana v znesku 42.994.000 EUR. Končne zapadlosti posojil so med leti 2014 in 2037.

Dolgoročne obveznosti do Evropske investicijske banke ter roki odplačil posojila:

Vrsta	Obdobje odplačila	V EUR (brez centov)
A, B, C	Od 2000 do 2014, 2015, 2016	24.199.200
II	Od 2003 do 2018	56.333.333
III	Od 2004 do 2019	87.500.000
IV	Od 2005 do 2019	85.333.333
V	Od 2007 do 2027	93.000.000
VI	Od 2012 do 2029	110.000.000
VII	Od 2014 do 2037	250.000.000
VIII	Od 2015 do 2033	300.000.000
Skupaj		1.006.365.867

g) Posojila Kreditanstalt für Wiederaufbau (KfW)

Prvo posojilo v Kreditanstalt für Wiederaufbau je bilo najeto leta 1997. V letih 2008 in 2009 je družba DARS d.d. v banki Kreditanstalt für Wiederaufbau najela še tri posojila, ki so prav tako namenjena financiranju gradnje avtocest. Posojilo Kreditanstalt für Wiederaufbau (KfW I) je bilo v letu 2010 odplačano v znesku 5.283.350 EUR.

Dolgoročne obveznosti do Kreditanstalt für Wiederaufbau ter roki odplačil posojil:

Vrsta	Obdobje odplačila	V EUR (brez centov)
I	Od 2005 do 2014	13.208.371
II	Od 2013 do 2029	267.500.000
II	2014	55.000.000
II	2014	50.000.000
Skupaj		385.708.371

h) Posojili Depfa Bank (DEPFA)

Leta 2006 je družba DARS d.d. najela dve posojili v Depfa Bank v skupnem znesku 225.000.000 EUR.

Dolgoročne obveznosti do Depfa Bank ter roki odplačil posojil

Vrsta	Obdobje odplačil kreditov	V EUR (brez centov)
I	Od 2014 do 2024	75.000.000
II	Od 2013 do 2021	150.000.000
Skupaj		225.000.000

i) Posojilo Autovie Venete (AVV)

Posojilo DARS d.d. pri Autovie Venete je pridobljeno na podlagi memoranduma o soglasju med Vlado RS in Vlado Republike Italije za izvedbo avtocestnih objektov, potrebnih za povezavo slovenskega avtocestnega omrežja z italijanskim. Posojilo je bilo najeto leta 2000.

Dolgoročne obveznosti do AVV ter roki odplačila posojila:

Vrsta	Obdobje odplačil kreditov	V EUR (brez centov)
I	Od 2011 do 2025	44.589.374
Skupaj		44.589.374

j) Posojilo SKB in Banca Infrastrutture Innovazione e Sviluppo (BIIS)

Glede na razpoložljiva presežna finančna sredstva se je družba DARS d.d. v letu 2010 odločila predčasno v celoti odplačati sindicirano posojilo v višini 72.000.000 EUR, najeto pri SKB - BIIS.

k) Posojilo Banca Infrastrutture Innovazione e Sviluppo (BIIS)

V letu 2009 je družba DARS d.d. najela posojilo v višini 50.000.000 EUR pri banki BIIS, ki je bilo v celoti črpano v letu 2010.

Dolgoročne obveznosti do BIIS ter roki odplačila posojila:

Vrsta	Obdobje odplačil kreditov	V EUR (brez centov)
I	2014	50.000.000
Skupaj		50.000.000

l) Posojilo Kommunalkredit Austria AG (Kommunalkredit)

V letu 2010 je družba DARS d.d. najela posojilo v višini 70.000.000 EUR v banki Kommunalkredit Austria AG, ki je bilo v celoti črpano v letu 2010. Posojilo je bilo najeto po fiksni obrestni meri.

Dolgoročne obveznosti do Kommunalkredit ter roki odplačila posojila:

Vrsta	Obdobje odplačil kreditov	V EUR (brez centov)
I	Od 2015 do 2020	70.000.000
Skupaj		70.000.000

112 **4.1.14 Dolgoročne finančne obveznosti na podlagi obveznic**

DARS d.d. je za financiranje gradnje in obnavljanja avtocest v letih 2004 in 2005 izdal tri serije obveznic. Obveznosti iz izdanih obveznic so zavarovane s poroštvom RS.

Izdaja	Zapadlost	Velikost izdaje v EUR (brez centov)
DRS1	2024	56.042.047
DRS2	2025	61.758.920
DRS3	2020	42.563.580
Skupaj		160.364.547

a) Obveznice DARS d.d. 1. emisije (DRS1)

Družba DARS d.d. je v letu 2004 izdala obveznice 1. emisije z oznako DRS1, v skupni nominalni vrednosti 56.042.047 EUR. Glavnica v celoti zapade v letu 2024, letna kuponska obrestna mera pa znaša 5,1 %. Z obveznicami se trguje na Ljubljanski borzi.

b) Obveznice DARS d.d. 2. emisije (DRS2)

Družba DARS d.d. je v letu 2005 izdala obveznice 2. emisije z oznako DRS2, v skupni nominalni vrednosti 61.758.920 EUR. Glavnica v celoti zapade v letu 2025, letna kuponska obrestna mera pa znaša 4,5 %. Z obveznicami se trguje na Ljubljanski borzi.

c) Obveznice DARS d.d. 3. emisije (DRS3)

Družba DARS d.d. je v letu 2005 izdala obveznice 3. emisije z oznako DRS3 v skupni nominalni vrednosti 42.563.580 EUR. Glavnica v celoti zapade v letu 2020, letna kuponska obrestna mera pa znaša 4,0 %. Z obveznicami se trguje na Ljubljanski borzi.

4.1.15 Dolgoročne poslovne obveznosti

Med dolgoročnimi poslovnimi obveznostmi so izkazane obveznosti do sofinancerjev spremljajoče infrastrukture (večinoma občine), ki se gradi v okviru avtocestne infrastrukture in ne predstavlja avtoceste. Obveznosti, ki jih je za 4.027.801 EUR, mora družba po dograditvi spremljajoče infrastrukture izplačati tem sofinancerjem.

4.1.16 Kratkoročne finančne obveznosti

Kratkoročne obveznosti predstavljajo kratkoročni del dolgoročnih finančnih obveznosti, ki zapadejo v plačilo v naslednjem letu, ter natečene obresti iz posojil, izdanih obveznic in izvedenih finančnih instrumentov.

Kratkoročne finančne obveznosti za bančna posojila za nabavo opredmetenih osnovnih sredstev predstavljajo:

a. del glavnice dolgoročnih posojil, ki zapadejo v plačilo v letu 2011

V EUR (brez centov)		
Posojilodajalec	31. 12. 2010	31. 12. 2009
Evropska investicijska banka I	5.994.000	5.994.000
Evropska investicijska banka II	8.666.667	8.666.667
Evropska investicijska banka III	11.666.667	11.666.667
Evropska investicijska banka IV	10.666.667	10.666.667
Evropska investicijska banka V	6.000.000	6.000.000
Kreditanstalt für Wiederaufbau I	5.283.350	5.283.350
Autovie Venete	3.184.955	0
Konzorcij bank I	2.412.775	2.412.775
Konzorcij bank II	448.169	448.169
Konzorcij bank III	700.942	700.942
Konzorcij bank IV	344.416	344.416
Konzorcij bank V	397.011	397.011
Konzorcij bank VI	659.201	329.601
Hypo Alpe Adria I	416.521	0
Unicredit bank I	834.585	0
Unicredit bank II	6.666.667	6.666.667
Banka Koper	2.333.333	2.333.333
Skupaj glavnice	66.675.925	61.910.263

b. druge kratkoročne finančne obveznosti iz naslova najetih posojil oziroma izdanih obveznic na dan 31. 12. 2010

V EUR (brez centov)		
	31. 12. 2010	31. 12. 2009
Obresti od dolgoročnih posojil	10.716.825	26.324.641
Obresti od obveznic	3.416.071	7.339.724
Obresti od izvedenih finančnih instrumentov	315.401	1.832.791
Druge finančne obveznosti	1.344	9.376
Obveznosti iz izvedenih finančnih instrumentov	7.232.011	0
Skupaj	21.681.652	35.506.531

114

Kratkoročne finančne obveznosti za obresti se nanašajo na natečene obresti do 31. 12. 2010 in na obračunane obresti na dan 31. 12. 2010, ki predstavljajo strošek leta 2011 ter so kratkoročno odložene. Letne obrestne mere in načini obračuna obresti za sklenjene posle so pogodbeno določeni in so se na 31. 12. 2010 nahajali v intervalu med 1,12 % in 5,27 %.

Da bi zavarovala obrestna tveganja, se je družba v preteklih letih, v skladu s politiko aktivnega upravljanja tveganj na finančnem področju, odločila zmanjšati izpostavljenost tveganjem spremembe obrestnih mer na trgu. Tako je na dan 31. 12. 2010 delež izpostavljenosti variabilni obrestni meri predstavljal 58 % vrednosti portfelja zadolženosti, delež izpostavljenosti fiksni obrestni meri je dosegel 40 %, preostala 2 % pa predstavlja brezobrestni kredit.

Obveznosti iz izvedenih finančnih instrumentov v višini 7.232.011 EUR se nanašajo na obveznosti iz naslova vrednotenja izvedenih finančnih instrumentov na dan 31. 12. 2010.

Zavarovanje obrestnih tveganj 20 mio EUR

Družba DARS d.d. je v letu 2008 sklenila posel zavarovanja obrestnih tveganj v višini 20.000.000 EUR z ročnostjo treh let. S tem poslom je DARS d.d. delno zavarovala kredit, najet pri banki KfW. Kredit je zavarovan za tri leta s fiksno obrestno mero.

Zavarovanje obrestnih tveganj 50 mio EUR

Družba DARS d.d. je v letu 2007 sklenila posel zavarovanja obrestnih tveganj v višini 50.000.000 EUR z ročnostjo dveh let. S tem poslom je DARS d.d. delno zavarovala posojilo, najeto pri Novi Ljubljanski banki. Posojilo je zavarovano za dve leti s fiksno obrestno mero ter z opcijo podaljšanja posla za nadaljnja tri leta. V letu 2009 se je izvršila opcija podaljšanja posla za nadaljnja tri leta.

Zavarovanje obrestnih tveganj 40 mio EUR

Družba DARS d.d. je v letu 2007 sklenila posel zavarovanja obrestnih tveganj v višini 40.000.000 EUR z ročnostjo treh let. S tem poslom je DARS d.d. delno zavarovala posojilo, najeto pri Unicredit bank Slovenije. Posojilo je zavarovano za tri leta s fiksno obrestno mero ter z opcijo podaljšanja posla za nadaljnjih sedem let.

4.1.17 Kratkoročne poslovne obveznosti

V EUR (brez centov)	31. 12. 2010	Delež	31. 12. 2009	Indeks
Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev	46.912.213	61 %	11.692.032	401
Kratkoročne obveznosti za predujme	38.185	0 %	57.790	66
Kratkoročne obveznosti do delavcev	2.199.215	3 %	2.119.597	104
Kratkoročne obveznosti do države:	19.371.117	25 %	5.440.364	356
- obveznosti za davek od dohodka pravnih oseb	7.318.462	9 %	-285.992	-2.559
- obveznosti za obračunani DDV	4.902.676	6 %	4.793.061	102
- obveznosti za davke in prispevke izplačevalca	329.948	0 %	339.167	97
- druge obveznosti do države	6.820.030	9 %	594.127	1.148
Kratkoročne obveznosti do drugih	8.883.032	11 %	126.975	6.996
Skupaj	77.403.761	100 %	19.436.759	398

Kratkoročne poslovne obveznosti v letu 2010 so v primerjavi s predhodnim letom višje za 298 %, to pa predvsem zato, ker je DARS d.d. v letu 2009 del kratkoročnih poslovnih obveznosti, ki so se nanašale na izgradnjo NPIA, izkazoval v bilanci stanja lastnine RS v upravljanju DARS d.d. Kratkoročne poslovne obveznosti skoraj v celoti niso zapadle.

Največji delež (61 %) predstavljajo obveznosti družbe do dobaviteljev in se nanašajo na še neplačane obveznosti za opravljena in obračunana dela domačih in tujih dobaviteljev pri gradnji avtocest (vključno s pogodbeno zadržanimi zneski), na obveznosti iz naslova odškodnin pri pridobivanju zemljišč za posle v imenu RS in za njen račun, na obveznosti iz poslovanja iz dejavnosti upravljanja in vzdrževanja avtocest ter na druge kratkoročne poslovne obveznosti.

Pogodbeno zadržana sredstva predstavljajo varščino za dobro izvedbo del in se do izpolnitve vseh pogodbenih obveznosti, ki jih mora izpolniti izvajalec (prevzem del, odprava vseh pomanjkljivosti, predaja garancij za odpravo napak v garancijski dobi), zadržujejo v višini do največ 5 % pogodbene vrednosti. Zadržana sredstva po sklenjenih pogodbah z izvajalci pripadajo izvajalcem in se nakažejo, ko izvajalci izpolnijo pogodbeno obveznost in dostavijo investitorju zahtevano dokumentacijo. Na dan 31. 12. 2010 so obveznosti na podlagi zadržanih sredstev znašale 21.684.238 EUR in predstavljajo 46-odstotni delež vseh obveznosti do dobaviteljev.

Pregled kratkoročnih poslovnih obveznosti do dobaviteljev:

V EUR (brez centov)	Nezapadle	Do 60 dni	Nad 60 dni	Skupaj
Kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev (tekoče obveznosti)	25.201.715	25.736	524	25.227.974
Kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev (zadržani zneski)	21.684.238	0	0	21.684.238

Pregled obveznosti do dobaviteljev na dan 31. 12. 2010:

V EUR (brez centov)	31. 12. 2010	Delež v %
SCT, d.d.	9.955.341	21
MESTNA OBČINA LJUBLJANA	6.013.842	13
PRIMORJE d.d.	3.998.412	9
CGP, CESTNO IN GRADBENO PODJETJE, D.D.	2.407.718	5
CESTNO PODJETJE LJUBLJANA D.D.	1.986.339	4
DDC svetovanje inženiring, d.o.o.	1.694.162	4
CPM, d.d.	1.556.732	3
CM Celje, d.d.	1.398.238	3
SGP POMGRAD d.d.	1.265.104	3
PETROL d.d., Ljubljana	1.226.099	3
Drugi dobavitelji	15.410.225	33
Skupaj	46.912.213	100

Obveznosti družbe do delavcev predstavljajo predvsem obračunane decembrske plače ter nadomestila plač in povračila stroškov zaposlenim v zvezi z delom v družbi, izplačana v januarju 2011.

4.1.18 Kratkoročne pasivne časovne razmejitev

V EUR (brez centov)	31. 12. 2010	Delež	31. 12. 2009	Indeks
Kratkoročno vnaprej vračunani stroški	427.253	2 %	433.253	99
Kratkoročno odloženi prihodki	21.054.194	98 %	19.723.130	107
Skupaj	21.481.447	100 %	20.156.383	107

Med obveznostmi družbe se nahajajo vnaprej vračunani stroški oziroma odhodki, ki se nanašajo na vnaprej vračunane stroške za izvedbo revizije računovodskih izkazov leta 2010 v višini 29.500 EUR, za izvedbo aktuarskega izračuna rezervacij za jubilejne nagrade in odpravnine na dan 31. 12. 2010 v višini 1.000 EUR in na vnaprej vračunane stroške za poslovno uspešnost uprave ter zaposlenih v višini 396.753 EUR.

Kratkoročno odloženi prihodki nastanejo, če še niso opravljene sicer že zaračunane ali celo plačane storitve. Kratkoročno odloženi prihodki družbe so bili oblikovani za prihodke od prodaje cestnine v obliki naloženega dobroimetja na elektronske cestninske medije (elektronske tablice sistema ABC in DARS kartice), ki so bili zaračunani in plačani v letu 2010, vendar jim niso sledili cestninski prehodi v istem letu. Prihodki bodo odloženi, dokler uporabniki storitev ne opravijo cestninskega prehoda. Kratkoročno odloženi prihodki družbe so bili oblikovani tudi za v letu 2010 že zaračunane letne vinjete, ki bodo veljale v letu 2011, in za polletne enosledne vinjete, delno ali v celoti veljavne za uporabo avtocest v letu 2011 (polletna vinjeta velja šest mesecev od dneva nakupa, letna vinjeta za leto 2011 pa velja od 1. 12. 2010 do 31. 1. 2012).

Kratkoročno odloženi prihodki predstavljajo:

- že zaračunane letne vinjete za leto 2011 in polletne vinjete, delno ali v celoti veljavne za uporabo avtocest v letu 2011, v skupni vrednosti 10.918.829 EUR (polletna vinjeta velja šest mesecev od dneva nakupa, letna vinjeta za leto 2011 pa velja od 1. 12. 2010 do 31. 1. 2012),
- naloženo dobroimetje na predplačniške cestninske medije (DARS kartice, ABC kartice) v višini 6.085.996 EUR, ki je bilo zaračunano in plačano v letu 2010 in mu niso sledili cestninski prehodi v istem letu. Prihodki bodo odloženi, dokler uporabniki storitev ne opravijo cestninskega prehoda,
- odložene prihodke od nadomestila po pogodbi o izvajanju naročila za leto 2009 v višini 3.989.637 EUR, ker je bil del nadomestila po pogodbi o izvajanju naročila že zaračunan in plačan, vendar storitev še ni bila opravljena oziroma MZP še ni potrdilo dobropisa za nadomestilo po pogodbi o izvajanju naročila. Dokončen obračun nadomestila za leto 2009 se opravi na podlagi dejansko realiziranih vrednosti del iz poročila Državnemu zboru o realizaciji LPRO AC,
- drugi kratkoročno odloženi prihodki v višini 59.732 EUR.

IZVENBILANČNA EVIDENCA

V zunajbilančni evidenci ima družba skupaj evidentiranih 266.537.448 EUR. Znesek v višini 264.448.924 EUR predstavlja potencialna denarna sredstva oziroma terjatve iz naslova prejetih garancij oziroma drugih instrumentov zavarovanja za dobro izvedbo del oziroma odpravo napak v garancijski dobi, od česar 244.875.104 EUR odpade na gradnjo in obnavljanje avtocest, 19.573.820 EUR pa na področje upravljanja in vzdrževanja avtocest.

1.828.704 EUR predstavljajo evidentirane potencialne terjatve do občin na podlagi neupravičeno zaračunanih in izterjanih nadomestil za uporabo stavbnih zemljišč, skupaj z zamudnimi obrestmi. Ustavno sodišče RS je na pobudo DARS d.d. z odločbo U-I-361-/2002-11 (Ur.l. RS, št. 37/2004) nekatere odloke občin že odpravilo ter razveljavilo odločbe Davčne uprave RS.

Vrednost zaloge vinjet za uporabo cestninskih cest v Republiki Avstriji, ki jih prodaja tudi DARS d.d., znaša 259.819 EUR.

4.2 POJASNILA K IZKAZU VSEOBSEGAJOČEGA DONOSA

4.2.1 Čisti prihodki od prodaje

V EUR (brez centov)	2010	Delež	2009	Indeks 2010/2009
Prihodki od cestnin:	290.095.679	96 %	237.967.352	122
- prihodki iz naslova vinjet	130.934.829	-	107.941.372	-
- ostali prihodki od cestnine	159.160.851	-	130.025.980	-
Prihodki od zakupnin	6.518.711	2 %	5.665.390	115
Prihodki od zapor in prekomernih obremenitev	2.378.157	1 %	2.628.577	90
Prihodki od telekomunikacij	1.011.992	0 %	1.012.196	100
Prihodki od služnosti	131.767	0 %	335.415	39
Prihodki po pogodbi o izvajanju naročila	668.098	0 %	18.050.273	4
Drugi prihodki od prodaje	608.469	0 %	391.189	156
Skupaj čisti prihodki od prodaje	301.412.873	100 %	266.050.392	112

Prihodki od pobranih cestnin so v letu 2010 znašali 290.095.679 EUR in predstavljajo 96 % vseh prihodkov od prodaje ter so za 22 % višji od prihodkov iz leta 2009. Od tega znašajo prihodki od cestninjenja vozil do 3,5 t (vinjetni sistem) 130.934.829 EUR oziroma 45 % prihodkov od cestnin, prihodki od cestninjenja vozil nad 3,5 t pa 159.160.851 EUR oziroma 55 % prihodkov od cestnin.

Prihodkom od cestnin sledijo prihodki od zakupnin (povračila za spremljajoče dejavnosti ob avtocestah in najem baznih postaj), ki so v letu 2010 znašali 6.518.711 EUR. Prihodki nastanejo z oddajanjem v zakup pravice do uporabe zemljišč ob avtocestah za izvajanje servisnih dejavnosti s področja gostinstva in postavitve bencinskih črpalk s servisi. V primerjavi z letom 2009 so se prihodki od zakupnin v letu 2010 povečali za 15 %.

Znižanje prihodkov po pogodbi o izvajanju naročila, v letu 2010 so ti prihodki znašali 668.098 EUR, je posledica uveljavitve ZDARS-1. Po tem zakonu je DARS d.d. od začetka leta 2010 upravičen do nadomestila v višini 5,49 % od opravljenih del le za posle, povezane s prostorskim načrtovanjem in umeščanjem avtocest v prostor ter pridobivanjem nepremičnin za potrebne gradnje avtocest. Te posle DARS d.d. opravlja v imenu RS in za njen račun. DARS d.d. je v letu 2009 lahko obračunal nadomestilo po pogodbi o izvajanju naročila tako od poslov prostorskega načrtovanja in umeščanja avtocest v prostor ter pridobivanja nepremičnin za potrebne gradnje avtocest kot tudi od gradnje in obnavljanja avtocest.

Prihodke od prodaje sestavljajo še prihodki od zapor in prekomernih obremenitev v višini 2.378.157 EUR, prihodki od telekomunikacij v višini 1.011.922 EUR in prihodki od zaračunane služnosti v višini 131.767 EUR.

Druge prihodke od prodaje v višini 608.469 EUR predstavljajo prihodki od prodaje elektronskih tablic, prihodki od vlek, pluzenja, reševanja prometnih nezgod, prihodki iz naslova najemnin za počitniške kapacitete in stanovanja, prihodki od prodaje odpadnega materiala in ostali prihodki.

Čisti prihodki od prodaje so bili v celoti ustvarjeni na domačem trgu.

4.2.2 Drugi poslovni prihodki

V EUR (brez centov)	2010	Delež	2009	Indeks
Odprava dolgoročnih rezervacij	565.532	4 %	2.142.760	26
Odškodnine od zavarovalnic	3.002.822	23 %	2.800.655	107
Drugi prihodki od prodaje	9.297.493	72 %	59.921	15.516
Skupaj drugi poslovni prihodki	12.865.847	100 %	5.003.336	257

Odprava dolgoročnih rezervacij v višini 565.532 EUR se nanaša na odpravo rezervacij za tožbe, odpravo vnaprej vračunane delovne uspešnosti uprave DARS d.d. za leto 2009, ki ni bila izplačana, ter odpravo rezervacij za elektronske tablice ABC sistema za tovorna vozila.

Odškodnine zavarovalnic predstavljajo odškodnine, prejete od zavarovalnic, ki so namenjene za odpravo nastale škode na avtocestnih odsekih in objektih ob avtocestah. Vrednost odškodnin v letu 2010 je skupaj znašala 3.002.822 EUR.

Med drugimi poslovnimi prihodki v višini 9.297.493 EUR sta najpomembnejši postavki prihodki iz naslova prejetih EU sredstev (Kohzijski sklad, TEN-T, program EasyWay) v višini 5.102.131 EUR in drugi poslovni prihodki iz naslova sredstev, prejetih iz sofinanciranja občin (MOL) v višini 4.075.002 EUR, ki se v prihodke prenašajo ob prejemu sredstev iz oblikovanih dolgoročnih pasivnih časovnih razmejitev, skladno z nastankom stroškov (obračunano amortizacijo).

4.2.3 Stroški in poslovni odhodki

Pregled stroškov *:

V EUR (brez centov)	2010	Delež	2009	Indeks
Stroški materiala	13.152.610	6 %	10.581.142	124
Stroški storitev	26.397.177	13 %	206.112.488	13
Stroški dela	32.840.366	16 %	32.268.135	102
Amortizacija	115.227.245	56 %	8.499.705	1356
Prevrednotovalni poslovni odhodki pri neopredmetenih dolgoročnih sredstvih in opredmetenih OS	57.083	0 %	39.243	145
Prevrednotovalni poslovni odhodki pri obratnih sredstvih	209.324	0 %	963.396	22
Drugi poslovni odhodki	17.909.137	9 %	902.509	1984
Skupaj poslovni odhodki	205.792.943	100 %	259.366.619	79

Razčlenitev stroškov materiala:

v EUR (brez centov)	2010	Delež	2009	Indeks
- Stroški materiala	5.614.103	43 %	4.195.294	134
- Stroški energije	5.276.405	40 %	4.424.608	119
- Stroški nadomestnih delov	446.357	3 %	427.941	104
- Odpis drobnega inventarja	1.401.718	11 %	1.124.313	125
- Drugi stroški materiala	414.027	3 %	408.986	101
Skupaj	13.152.610	100 %	10.581.142	124

Stroški materiala predstavljajo 6-odstotni delež vseh poslovnih odhodkov in so se glede na leto 2009 povečali za 24 %, predvsem zaradi večje porabe soli in kloridov v zimski sezoni, ki v stroških materiala predstavljajo 31-odstotni delež, in večje porabe energentov, ki v stroških materiala predstavljajo 40-odstotni delež.

Razčlenitev stroškov storitev **::

V EUR (brez centov)	2010	Delež	2009	Indeks
Stroški nadzornega inženirja	2.797.792	11 %	15.306.921	18
Stroški vzdrževanja osnovnih sredstev	5.967.984	23 %	5.091.256	117
Najemnine	1.066.587	4 %	1.074.519	99
Stroški plačilnega prometa in zavarovalnih premij	2.281.261	9 %	1.928.256	118
Dajatev po koncesijski pogodbi	0	0 %	169.447.153	0
Provizija od prodanih vinjet	6.088.108	23 %	5.662.070	108
Drugi stroški storitev	8.195.445	31 %	7.602.315	108
Skupaj	26.397.177	100 %	206.112.488	13

Stroški storitev predstavljajo 13-odstotni delež vseh poslovnih odhodkov, kar je bistveno manj kot leta 2009, ko so predstavljali 79-odstotni delež. Na zmanjšanje stroškov storitev je vplivala predvsem sprememba razmerja med DARS d.d. in RS, saj družba v letu 2010 ne izkazuje več koncesijske dajatve RS, ki je v letu 2009 predstavljala 82-odstotni delež stroškov storitev, temveč finančne odhodke, in manjši stroški nadzornega inženirja, ki zaradi spremembe razmerja med DARS d.d. in RS v večini predstavljajo del nabavne vrednosti osnovnih sredstev. Stroški nadzornega inženirja so del stroškov inženirskih storitev za področje prostorskega načrtovanja, umeščanja avtocest v prostor in pridobivanja nepremičnin za potrebe gradnje avtocest ter za potrebe vzdrževanja avtocest. Pomembnejše storitve v letu 2010 predstavljajo še provizije od prodanih vinjet (23-odstotni delež), stroški vzdrževanja osnovnih sredstev (23-odstotni delež), stroški nadzornega inženirja (11-odstotni delež), stroški plačilnega prometa in zavarovalnih premij (9-odstotni delež), medtem ko skupni stroški vseh drugih storitev predstavljajo 34-odstotni delež.

4.2.4 Stroški dela

Stroški dela predstavljajo 16-odstotni delež vseh poslovnih odhodkov DARS d.d. v letu 2010 in so za 1,8 % višji kot v letu 2009.

Vrsta stroškov dela:	2010	Delež	2009	Indeks
Stroški plač	24.108.837	73 %	23.562.775	102
Stroški socialnega in pokojninskega zavarovanja	4.734.939	14 %	4.666.770	101
Drugi stroški dela	3.996.589	12 %	4.038.591	99
Skupaj	32.840.366	100 %	32.268.135	102

Družba med stroški dela izkazuje obračunane premije dodatnega pokojninskega zavarovanja v višini 810.136 EUR.

Na dan 31. 12. 2010 je bilo v DARS d.d. zaposlenih 1247 delavcev. V povprečju je bilo v letu 2010 zaposlenih 1211 delavcev (podatek je pridobljen na podlagi delovnih ur).

V letu 2010 je družba izplačevala plače na podlagi Splošne kolektivne pogodbe za gospodarske dejavnosti in Podjetniške kolektivne pogodbe DARS d.d., plače uprave DARS d.d. pa tudi v skladu z Zakonom o prejemkih poslovnih oseb v gospodarskih družbah v večinski lasti RS in samoupravnih lokalnih skupnosti (ZPPOGD, Ur.l. RS, št. 21/2010).

V letu 2010 je povprečna plača DARS d.d. znašala (v EUR):

Povprečna bruto plača	Leto 2010	Leto 2009
DARS d.d.	1.651	1.640
Republika Slovenija	1.495	1.439

Število zaposlenih ter izobrazbena struktura zaposlenih na dan 31. 12. 2010 sta prikazana v poslovnem delu letnega poročila, v poglavju Upravljanje človeških virov (točka V.4).

Skupni obračunani bruto prejemki članov uprave DARS d.d. so v letu 2010 znašali 323.130 EUR. V nadaljevanju so razkriti prejemki Uprave DARS d.d. po posameznih članih uprave:

Vrsta prejemka (v EUR brez centov)	Mateja Duhovnik predsednica uprave	Gordana Bošković članica uprave od 1. 2. 2010	Mag. Alojz Ratajc delavski direktor
Bruto plača	114.732	93.208	94.562
Regres	900	825	900
Izplačilo delovne uspešnosti za leto 2009	0	0	0
Bonitete	6.015	4.825	4.356
Povračila stroškov	845	1.092	871
Dodatno pokojninsko zavarovanje	0	0	0
Skupaj	122.492	99.950	100.688

Za zaposlene na podlagi pogodbe, za katere ne velja tarifni del kolektivne pogodbe, so bili v letu 2010 obračunani bruto prejemki v višini 1.096.254 EUR.

V spodnji tabeli so prikazani prejemki članov nadzornega sveta v letu 2010:

V EUR (brez centov)	Seje	Potni stroški	Bonitete
Milan Medved	4.004	0	1.382
Iztok Klančnik	3.437	0	1.382
Tomaž Mencinger	3.355	190	1.382
Darij Barrile	3.355	2.176	1.382
Vito Meško	3.355	0	1.382
Darko Kodrič	3.080	0	1.382
Skupaj	28.586	2.366	8.292

Drugih prejemkov člani nadzornega sveta niso prejeli.

Zahtevki zaposlenih, ki izhajajo iz delovnih sporov in jim uprava DARS d.d. nasprotuje, so razkriti v okviru pojasnil postavke dolgoročnih rezervacij.

4.2.5 Odpisi vrednosti

V EUR (brez centov)	2010	Delež	2009	Indeks
Amortizacija neopredmetenih dolgoročnih sredstev	821.620	1 %	973.055	84
Amortizacija opredmetenih osnovnih sredstev	114.405.625	99 %	7.526.651	1.520
Prevrednotovalni poslovni odhodki pri neopredmetenih in opredmetenih osnovnih sredstev	57.083	0 %	39.243	145
Prevrednotovalni poslovni odhodki pri obratnih sredstev	209.324	0 %	963.396	22
Skupaj	115.493.653	100 %	9.502.345	1.215

Prevrednotovalni poslovni odhodki od obratnih sredstev se nanašajo na prevrednotenje zalog vinjet z letnico 2010 v vrednosti 116.164 EUR, katerih prodaja je bila zaključena 30. 11. 2010, na popravke vrednosti terjatev do kupcev v višini 86.103 EUR ter na odpis nekurantnih zalog materiala v vrednosti 5.628 EUR.

4.2.6 Drugi poslovni odhodki

V postavko drugi poslovni odhodki so med drugim vključeni stroški oblikovanja dolgoročnih rezervacij v višini 17.523.516 EUR. Stroški oblikovanja dolgoročnih rezervacij v letu 2010 se nanašajo na:

- dolgoročne vnaprej vračunane stroške iz naslova pričakovanih izgub v zvezi z odškodninskimi zahtevki za tožbe, povezane z gradnjo in obnavljanjem avtocest v višini 16.919.947 EUR, stroške, povezane z upravljanjem in vzdrževanjem avtocest v višini 7.314 EUR ter stroške, nastale zaradi tožb delavcev iz delovnih razmerij v višini 20.083 EUR,
- oblikovane dolgoročne rezervacije iz naslova prestrukturiranja Področja za izvedbo cestninjenja, in sicer za odpravnine za presežne delavce ob spremembi sistema cestninjenja v višini 101.910 EUR,
- oblikovane rezervacije za jubilejne nagrade v višini 111.445 EUR in odpravnine ob upokojitvi v višini 188.141 EUR,
- oblikovane rezervacije v višini 30.210 EUR za izplačila ob upokojitvi za zaposlene, ki v skladu z dogovorom med sindikati in družbo niso vključeni v pokojninski načrt kolektivnega prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja,
- oblikovane dolgoročne pasivne časovne razmejitve za poravnavo potencialnih obveznosti iz naslova prodanih elektronskih tablic za vračilo kupnine kupcem ob morebitnem vračilu elektronskih tablic v višini 144.467 EUR (kupci lahko elektronske tablice vrnejo v 7 letih od dneva nakupa).

4.2.7 Finančni prihodki iz posojil, danim drugim

Finančni prihodki iz posojil, danih drugim, v višini 2.172.774 EUR, so posledica nalaganja kratkoročnih viškov likvidnih sredstev DARS d.d. pri bankah v obliki depozitov in naložb v vrednostne papirje ter prevrednotenja finančnih naložb, namenjenih prodaji.

4.2.8 Finančni prihodki iz poslovnih terjatev do drugih

Finančni prihodki iz poslovnih terjatev do drugih v višini 84.160 EUR se nanašajo na finančne prihodke iz poslovnih terjatev ter vključujejo zaračunane zamudne obresti in pozitivne tečajne razlike.

4.2.9 Finančni odhodki iz oslabitve in odpisov finančnih naložb

Finančni odhodki iz oslabitve v višini 3.482.819 EUR predstavljajo oslabitve iz poslov z izvedenimi finančnimi instrumenti za varovanje obrestnih tveganj v višini 40.000.000 EUR, 50.000.000 EUR in 20.000.000 EUR, s katerimi družba ščiti denarni tok iz najetih posojil, namenjenih za potrebe izgradnje avtocest. Zaradi spremenjenih računovodskih usmeritev ob sprejemu ZDARS-1 družba od 1. 1. 2010 izkazuje vse že sklenjene izvedene finančne instrumente za zaščito pred obrestnimi tveganji skozi izkaz poslovnega izida. Do 31. 12. 2009 je družba izvedene finančne instrumente izkazovala v zunajbilančni evidenci v okviru bilance stanja sredstev in obveznosti do virov sredstev lastnine RS v upravljanju DARS d.d.

4.2.10 Finančni odhodki iz posojil, prejetih od bank

Finančni odhodki v višini 57.424.915 EUR predstavljajo obračunane obresti od dolgoročnih kreditov. Povprečna ponderirana obrestna mera dolgoročnih kreditov na dan 31. 12. 2010 je znašala 2,21 %.

4.2.11 Finančni odhodki iz izdanih obveznic

Finančni odhodki v višini 7.319.615 EUR predstavljajo obračunane obresti iz izdanih dolgoročnih vrednostnih papirjev. Povprečna ponderirana obrestna mera dolgoročnih vrednostnih papirjev na dan 31. 12. 2010 je znašala 4,35 %.

4.2.12 Finančni odhodki iz drugih finančnih obveznosti

Družba DARS d.d. je v letu 2007 sklenila posel zavarovanja obrestnih tveganj v višini 30.000.000 EUR z ročnostjo treh let. S tem poslom je DARS d.d. delno zavaroval obrestno tveganje za posojili, najeti pri Banki Koper in pri Unicredit bank Slovenije. Ročnost izvedenega instrumenta je bila tri leta, s fiksno obrestno mero, vezano na švicarski frank ter z opcijo morebitne konverzije v valuto CHF ob zapadlosti posla. Finančni odhodki v višini 3.433.199 EUR predstavljajo aktivirano opcijo konverzije v valuto CHF ob zapadlosti posla zavarovanja obrestnih tveganj.

4.2.13 Drugi prihodki

Drugi prihodki v višini 80.171 EUR predstavljajo prejete odškodnine po sodbah, zaračunane pogodbene kazni, nagrade za preseganje kvote zaposlenih invalidov, prejete stroške postopka DARS d.d. v okviru izvajanja prekrškovnega nadzora nad cestninjenjem in podobno.

4.2.14 Drugi odhodki

Drugi odhodki v višini 206.463 EUR predstavljajo predvsem plačane odškodnine po sodbah, povrnjene stroške v revizijskih postopkih po zakonu o javnih naročilih in podobno.

4.2.15 Davek od dohodka pravnih oseb

Davek od dohodka pravnih oseb je obračunan po Zakonu o davku od dohodka pravnih oseb (ZDDPO-2). Davek od dohodka za leto 2010 je obračunan po 20-odstotni stopnji na obdavčljiv dobiček, ki ga je ustvarilo podjetje v davčnem obdobju.

V EUR (brez centov)		2010	2009
1	Prihodki	316.615.824	272.329.357
2	Odhodki	278.327.509	259.421.061
3	Celotni dobiček (1-2)	38.288.315	12.908.296
4	Zmanjšanje prihodkov	389.506	1.477.448
5	Povečanje prihodkov	0	0
6	Zmanjšanje odhodkov za oblikovanje rezervacij	8.761.758	260.040
7	Zmanjšanje odhodkov, drugi nepriznani odhodki	1.993.367	1.243.399
8	Povečanje priznanih odhodkov	62.036	181.801
9	Razlika med davčno priznanimi prihodki in odhodki (1-2-4+5+6+7-8)	48.591.898	12.752.486
10	Davčna osnova (9)	48.591.898	12.752.486
11	Sprememba davčne osnove zaradi spremembe računovodskih usmeritev	-205.536	102.825
12	Povečanje davčne osnove za izkoriščene davčne olajšave	3.283	17.675
13	Olajšava za investiranje	30.000	30.000
14	Olajšava za zaposlovanje invalidov	341.399	277.030
15	Olajšava za izvajanje praktičnega dela v strokovnem izobraževanju	3.586	2.958
16	Olajšava za dodatno pokojninsko zavarovanje	810.136	790.113
17	Olajšava za donacije	18.400	10.350
18	Osnova za davek (10+11+12-13-14-15-16-17)	47.186.124	11.556.885
19	Davek od dohodkov pravnih oseb	9.437.225	2.426.946

124

Celotni dobiček za leto 2010, ugotovljen v izkazu poslovnega izida, zmanjšan za obveznost za davek od dohodka pravnih oseb za obračunsko obdobje ter povečan za odložene davke, predstavlja čisti poslovni izid obračunskega obdobja in je za 200 % višji od čistega poslovnega izida predhodnega leta.

V EUR (brez centov)	2010	2009
Dobiček iz poslovanja	108.485.776	11.687.109
Dobiček iz financiranja	70.071.169	777.672
Dobiček zunaj rednega delovanja	-126.292	443.515
CELOTNI DOBIČEK	38.288.315	12.908.296
Davek od dobička	9.437.225	2.426.946
Odloženi davki	-1.612.274	319.765
Čisti poslovni izid obračunskega obdobja	30.463.365	10.161.585

Terjatve za odloženi davek so priznane za zneske davka od dobička, ki bodo povrnjeni v prihodnjih obdobjih. Efektivna davčna stopnja za leto 2010, izračunana kot kvocient med celotnim plačanim davkom in celotnim dobičkom, znaša 24,6 %.

4.2.16 Čisti poslovni izid po preračunu na podlagi rasti cen življenjskih potrebščin

V EUR (brez centov)	Odstotek rasti	Znesek kapitala	Izračunan učinek	Zmanjšan poslovni izid
Kapital - vse postavke razen dobička tekočega leta	1,90 %	2.388.110.677	45.374.102	-16.523.012

DOGODKI PO DATUMU SESTAVITVE RAČUNOVODSKIH IZKAZOV

V marcu 2011 je potekala 1. skupščina DARS d.d., na kateri je edini lastnik odločal o:

125

- delitvi dela bilančnega dobička DARS d.d. iz leta 2009 v višini 8.171.173 EUR, ki je bil razporejen v druge rezerve iz dobička. Skupščina DARS d.d. je v letu 2010 odločila, da se dobiček, skladno s koncesijsko pogodbo, prenese na račun gradnje in nameni kot dodaten vir za servisiranje dolga, najetega za potrebe uresničitve NPJA. S sprejemom ZDARS-1 je bil račun gradnje ukinjen, zato je bilo potrebno sprejeti nov sklep o delitvi bilančnega dobička leta 2009;
- dokapitalizaciji družbe DARS d.d. s stvarnim vložkom iz 18. člena ZDARS-1. Vpis povečanega kapitala je bil izvršen dne 31. 3. 2011, skladno z določbo 25. člena ZDARS-1 pa se povečan osnovni kapital bilančno izkazuje že v letu 2010;
- sprejemu novega statuta DARS d.d., ki je bil v sodni register vpisan 31. 3. 2011.

DARS d.d. je 25. 3. 2011 objavil predhodni razpis za Sistem elektronskega cestninjenja vozil v PPT.

Navedeni dogodki so že zajeti v računovodskih izkazih družbe DARS d.d. za leto 2010.

REVIDIRANJE LETNEGA POROČILA ZA LETO 2010

126 Pogodbeni znesek storitev revidiranja letnega poročila za leto 2010 za družbo DARS d.d. znaša 29.500 EUR (brez DDV). Revizijo je opravila družba Deloitte revizija d.o.o., Ljubljana. Revizijska družba v letu 2010 ni opravila nobene druge storitve za družbo DARS d.d.

IZJAVA UPRAVE

Uprava DARS d.d. v skladu z določbo člena 60. a Zakona o gospodarskih družbah zagotavlja, da je Letno poročilo družbe DARS d.d., Celje, za leto 2010, vključno z izjavo o upravljanju, sestavljeno in objavljeno v skladu z Zakonom o gospodarskih družbah, Zakonom o trgu finančnih instrumentov, Zakonom o Družbi za avtoceste v RS ter slovenskimi računovodskimi standardi.

127

Člani uprave DARS d.d., Celje, ki jo sestavljajo Mateja Duhovnik, predsednica uprave, Gordana Bošković, članica uprave in mag. Alojz Ratajc, član uprave in delavski direktor, v skladu s 110. členom Zakona o trgu finančnih instrumentov po svojem najboljšem vedenju izjavljajo:

- da je računovodsko poročilo družbe DARS d.d., Celje za leto 2010 sestavljeno v skladu s slovenskimi standardi računovodskega poročanja in da je resničen in pošten prikaz sredstev in obveznosti, finančnega položaja in poslovnega izida družbe DARS d.d., Celje;
- da poslovno poročilo družbe DARS d.d., Celje za leto 2010 vsebuje pošten prikaz razvoja in izidov poslovanja družbe ter njenega finančnega položaja, vključno z opisom najpomembnejših vrst tveganj, ki jim je izpostavljena družba DARS d.d., Celje.

Celje, 22. aprila 2011

Gordana Bošković

članica uprave

Mateja Duhovnik

predsednica uprave

mag. Lojze Ratajc

član uprave - delavski direktor

REVIZORJEVO POROČILO

DELOITTE REVIZIJA D.O.
Davčna ulica 1
1000 Ljubljana
Slovenija

Tel: + 386 (0)1 3072 800
Faks: + 386 (0)1 3072 90
www.deloitte.si

POROČILO NEODVISNEGA REVIZORJA lastnikom družbe Družba za avtoceste v Republiki Sloveniji d.d.

Poročilo o računovodskih izkazih

Revidirali smo priložene računovodske izkaze družbe Družba za avtoceste v Republiki Sloveniji d.d. (v nadaljevanju: Družba), ki vključujejo bilanco stanja na dan 31. decembra 2010, izkaz vseobsegajočega donosa, izkaz gibanja kapitala in izkaz denarnih tokov za tedaj končano leto ter povzetek bistvenih računovodskih usmeritev in druge pojasnjevalne opombe.

Odgovornost posloводства za računovodske izkaze

Posloводство je odgovorno za pripravo in pošteno predstavitev teh računovodskih izkazov v skladu s slovenskimi računovodskimi standardi, in za takšen notranji nadzor, ki je po mnenju posloводства potreben za pripravo računovodskih izkazov, ki ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake.

Revizorjeva odgovornost

Naša odgovornost je izraziti mnenje o teh računovodskih izkazih na podlagi revizije. Razen izjeme, obravnavane v naslednjih odstavkih, smo revizijo opravili v skladu z mednarodnimi standardi revidiranja. Ti standardi zahtevajo od nas izpolnjevanje etičnih zahtev ter načrtovanje in izvedbo revizije za pridobitev sprejemljivega zagotovila, da računovodski izkazi ne vsebujejo pomembno napačne navedbe.

Revizija vključuje izvajanje postopkov za pridobitev revizijskih dokazov o zneskih in razkritjih v računovodskih izkazih. Izbrani postopki so odvisni od revizorjeve presoje in vključujejo tudi ocenjevanje tveganj napačne navedbe v računovodskih izkazih zaradi prevare ali napake. Pri ocenjevanju teh tveganj prouči revizor notranje kontroliranje, povezano s pripravljanim in poštenim predstavljanjem računovodskih izkazov družbe, da bi določil okoliščinam ustrezne revizijske postopke, ne pa, da bi izrazil mnenje o uspešnosti notranjega kontroliranja družbe. Revizija vključuje tudi ovrednotenje ustreznosti uporabljenih računovodskih usmeritev in utemeljenosti računovodskih ocen posloводства kot tudi ovrednotenje celotne predstavitve računovodskih izkazov.

Verjamemo, da so pridobljeni revizijski dokazi zadostna in ustrezna podlaga za naše revizijsko mnenje s pridržki.

Ime Deloitte se nanaša na Deloitte Touche Tohmatsu Limited, pravno osebo, ustanovljeno v skladu z zakonodajo Združenega kraljestva Velike Britanije in Severne Irske (v izvirniku »UK private company limited by guarantee«), in mrežo njenih članic, od katerih je vsaka ločena in samostojna pravna oseba. Podroben opis pravne organiziranosti združenja Deloitte Touche Tohmatsu Limited in njenih družb članic je na voljo na www.deloitte.com/si/nasa-druzba.

Member of Deloitte Touche Tohmatsu Limited

Osnova za mnenje s pridržki - omejitev obsega revidiranja

Kot je podrobneje opisano v pojasnilu *VII.4.1.7 Kratkoročne poslovne terjatve*, Družba na dan 31. decembra 2010 izkazuje kratkoročne poslovne terjatve v skupni višini 40.492 tisoč EUR. Med temi terjatvami so tudi kratkoročne poslovne terjatve iz poslovanja za tuj račun do Republike Slovenije za posle iz 4. člena ZDARS-1 ter nadomestilo po pogodbi o izvajanju naročila v skupni višini 14.603 tisoč EUR, za katere nismo dobili potrdila s strani države in se z drugimi postopki revidiranja nismo mogli prepričati o njihovem knjigovodskem stanju na dan 31. decembra 2010.

Osnova za mnenje s pridržki - odstopanje od SRS

Kot je pojasnjeno v pojasnilu *VII.4.1.2 Opredmetena osnovna sredstva*, je Družba upoštevala 25. člen Zakona o družbi za avtoceste v Republiki Sloveniji (ZDARS-1), ki predpisuje, da se sredstva in viri sredstev, ki jih določajo 14., 15. in 18. člen ZDARS-1 in so opredeljena v navedenem pojasnilu k računovodskim izkazom, izkazujejo in vodijo v poslovnih knjigah Družbe prvič za celo poslovno leto 2010 in se tako tudi upoštevajo pri pripravi računovodskih izkazov. Skladno z navedenim je Družba sredstva pridobljena po ZDARS-1 v svojih poslovnih knjigah amortizirala celotno poslovno leto 2010 in jih ni pričela amortizirati prvi dan naslednjega meseca potem, ko so bila sredstva razpoložljivo za uporabo (datum sprejema zakona, ki je 4. december 2010). Opisana računovodska rešitev, ki je uzakonjena z ZDARS-1, vsebinsko ni v skladu s slovenskimi računovodskimi standardi. Zaradi tega je čisti poslovni izid obračunskega obdobja za leto 2010 podcenjen za znesek obračunane amortizacije v višini 106.598 tisoč EUR.

Mnenje s pridržki

Razen glede učinkov opisanih v odstavku »Osnova za mnenje s pridržki - odstopanje od SRS« in možnih učinkov zadeve, opisane v odstavku »Osnova za mnenje s pridržki - omejitev obsega revidiranja«, računovodski izkazi po našem mnenju podajajo resničen in pošten prikaz finančnega položaja Družbe na dan 31. decembra 2010 ter njenega poslovnega izida in denarnih tokov za tedaj končano leto v skladu s slovenskimi računovodskimi standardi.

Poudarjanje zadeve

Kot je opisano v pojasnilu *VII.3, v razdelku s podnaslovom »Prevzem izvenbilančne evidence (bilanca stanja lastnine RS v upravljanju DARS d.d.) na 1.1.2010«*, je Družba na podlagi ZDARS-1 s 1.1.2010 v svoje poslovne knjige prevzela sredstva in obveznosti iz izvenbilančne evidence (bilanca stanja lastnine RS, prejete v upravljanje DARS d.d. na dan 31.12.2009) kot so bila razkrita v revidiranem letnem poročilu za leto 2009. ZDARS-1 ne opredeljuje natančno vsebine terjatve, ki jo je Družba prevzela kot predmet stvarnega vložka in Družba je določila zakona interpretirala kot je zapisano v zgoraj navedenem pojasnilu. Po našem vedenju drugačna uradna interpretacija zakona ne obstaja.

Naše mnenje v zvezi s poudarjeno zadevo ni prilagojeno.

Poročilo o drugih zakonskih in regulativnih zahtevah

V skladu s prvim odstavkom 57. člena Zakona o gospodarskih družbah (ZGD-1) smo pregledali poslovno poročilo družbe. Po našem mnenju je poslovno poročilo usklajeno z revidiranimi računovodskimi izkazi, za katere smo izdali mnenje s pridržki.

DELOITTE REVIZIJA d.o.o.

Barbara Žibret Kralj
Pooblaščenca revizorka

Yuri Sidorovich
Predsednik uprave

Deloitte.

DELOITTE REVIZIJA D.O.O.
Ljubljana, Slovenija 1

Ljubljana, 21. april 2011

PRILOGA: PREGLEDNOST FINANČNIH ODNOSOV IN LOČENO IZKAZOVANJE POSLOVANJA PO DEJAVNOSTIH

DARS d.d. skladno z zakonom o preglednosti finančnih odnosov in ločenem evidentiranju različnih dejavnosti (ZPFOLERD, Ur.l. RS, št. 65/2008) ločeno izkazuje poslovanje za posle, ki jih opravlja v imenu RS in za njen račun RS po 4. členu ZDARS-1, in od poslov, ki jih opravlja v svojem imenu in za svoj račun, to je, od gradnje in obnavljanja avtocest, njihovega upravljanja in vzdrževanja ter izvajanja cestninjenja.

131

Na podlagi 4. člena ZDARS-1 ter pogodbe o izvajanju naročila DARS d.d. opravlja naloge prostorskega načrtovanja in umeščanja avtocest v prostor ter pridobivanja nepremičnin za potrebe gradnje avtocest. Te posle vodi DARS d.d. kot posle za tuj račun in v za opravljene storitve evidentira terjatve do RS. Sredstva za te posle se v skladu z 10. členom ZDARS-1 zagotavljajo v proračunu RS. ZDARS-1 določa tudi, da morata DARS d.d. in RS v šestih mesecih od veljavnosti zakona z aneksom uskladiti pogodbo o izvajanju naročila z ZDARS-1.

DARS d.d. je na podlagi pogodbe o izvajanju naročila za leto 2010 upravičen do nadomestila v višini 5,49 % od opravljenih del. Stroški za opravljene naloge v celoti bremenijo RS in jih DARS d.d. prefakturira RS. Nadomestilo po pogodbi o izvajanju naročila krije posredne stroške DARS d.d., ki bremenijo njegovo poslovanje pri opravljanju nalog po 4. členu ZDARS-1.

DARS d.d. kot prihodek od dejavnosti prostorskega načrtovanja in umeščanja avtocest v prostor ter pridobivanja nepremičnin za potrebe gradnje avtocest izkazuje nadomestilo po agentski pogodbi, ki ga RS prizna DARS d.d. za opravljanje naročila. Družba kot strošek dejavnosti izkazuje celotne stroške Službe za prostorsko načrtovanje v celoti in 35 % stroškov materiala, dela in amortizacije sredstev Pravne službe. Družba ne upošteva Sstroškov storitev Pravne službe družba ne upošteva med stroški dejavnosti, saj so stroški storitev, povezani s pridobivanjem nepremičnin (cenilci, notarji, geodeti ipd.), stroški RS in jih družba v celoti zaračuna naročniku.

Na dan 31. 12. 2010 je Družba iz dejavnosti po 4. členu ZDARS-1 na 31.12.2010 izkazujeovala terjatev do RS v višini 15.404.964 EUR, in sicer po na ta dan (to je, 31. 12. 2010) izdanem računu za stroške v zvezi s prostorskim načrtovanjem in umeščanjem v prostor (5.512.076 EUR), in stroške v zvezi s pridobivanjem nepremičnin za potrebe gradnje avtocest (9.091.170 EUR) inter za nadomestilo po pogodbi o izvajanju naročila v višini 801.718 EUR.

Družba je v letu 2010 za poslovanje v dejavnosti po 4. členu ZDARS-1 izkazala izgubo v višini 1.029.726 EUR. Izguba je predvsem posledica dejstva, da je družba po pogodbi o izvajanju naročila do 1. 1. 2010 izvajala tudi gradnjo in obnavljanje avtocest, ob enaknespremenjenem odstotku nadomestila, saj se je nadomestilo obračunalo od ustrezno višje osnove (v kateri je bila upoštevana tudi celotna realizacija gradenj in obnov avtocest).

Družba v okviru koncesijske dejavnosti, ki jo opravlja v svojem imenu in za svoj račun, izvaja gradnjo in obnavljanje avtocest, jih upravlja, vzdržuje ter izvaja cestninjenje. Družba mMed prihodke dejavnosti v celoti zajema vse prihodke, razen prihodkov po pogodbi o izvajanju naročil, med stroški pa izkazuje vse stroške, razen stroškov Službe za prostorsko načrtovanje v celoti in 35 % stroškov materiala, dela in amortizacije sredstev Pravne službe. Podrobneje so posamezne postavke obrazložene v pojasnilih k računovodskim izkazom.

Z vidika pomembnosti posameznih postavk družba ne pripravlja ločene bilance stanja. Opredmetena osnovna sredstva oziroma pripadajoči stroški amortizacije so razporejeni med dejavnostmi v skladu z zgoraj opisano delitvijo. Družba v letu 2010 ni izvedla prevrednotenja sredstev in obveznosti do njihovih virov.

IZKAZ CELOTNEGA VSEOBSEGAJOČEGA DONOSA PO DEJAVNOSTIH ZA OBDOBJE OD 1. 1. 2010 DO 31. 12. 2010

132

v EUR (brez centov)		Pogodba o naročilu	Koncesijska pogodba	Skupaj
1.	Čisti prihodki od prodaje	668.098	300.744.775	301.412.873
	Prihodki od cestnin	0	290.095.679	290.095.679
	Prihodki od zakupnin	0	6.518.711	6.518.711
	Prihodki od zapor in prekomernih obremenitev	0	2.378.157	2.378.157
	Prihodki od služnosti	0	131.767	131.767
	Prihodki po agentski pogodbi	668.098	0	668.098
	Prihodki od telekomunikacij	0	1.011.992	1.011.992
	Drugi prihodki od prodaje	0	608.469	608.469
4.	Drugi poslovni prihodki	0	12.865.847	12.865.847
5.	Stroški blaga, materiala in storitev	-1.388.628	-38.161.159	-39.549.787
	a) Nabavna vrednost prodanega blaga in materiala ter stroški porabljenega materiala	-10.609	-13.142.001	-13.152.610
	b) Stroški storitev	-1.378.019	-25.019.158	-26.397.177
6.	Stroški dela	-301.806	-32.538.560	-32.840.366
	a) Stroški plač	-243.048	-23.865.790	-24.108.837
	b) Stroški socialnega in pokojninskega zavarovanja	-44.562	-4.690.378	-4.734.939
	c) Drugi stroški dela	-14.197	-3.982.392	-3.996.589
7.	Odpisi vrednosti	-7.390	-115.486.263	-115.493.653
	a) Amortizacija	-7.390	-115.219.855	-115.227.245
	b) Prevrednotovalni poslovni odhodki pri neopredmetenih sredstvih in opredmetenih osnovnih sredstvih	0	-57.083	-57.083
	c) Prevrednotovalni poslovni odhodki pri obratnih sredstvih	0	-209.324	-209.324
8.	Drugi poslovni odhodki	0	-17.909.137	-17.909.137
10.	Finančni prihodki iz danih posojil	0	2.172.774	2.172.774
	b) Finančni prihodki iz posojil, danim drugim	0	2.172.774	2.172.774
11.	Finančni prihodki iz poslovnih terjatev	0	84.160	84.160
	b) Finančni prihodki iz poslovnih terjatev do drugih	0	84.160	84.160
12.	Finančni odhodki iz oslabitve in odpisov finančnih naložb	0	-3.482.819	-3.482.819
13.	Finančni odhodki iz finančnih obveznosti	0	-68.177.729	-68.177.729
	a) Finančni odhodki iz posojil, prejetih od bank	0	-57.424.915	-57.424.915
	b) Finančni odhodki iz izdanih obveznic	0	-7.319.615	-7.319.615
	c) Finančni odhodki iz drugih finančnih obveznosti	0	-3.433.199	-3.433.199
14.	Finančni odhodki iz poslovnih obveznosti	0	-667.555	-667.555
	a) Finančni odhodki iz obveznosti do dobaviteljev	0	-844	-844
	b) Finančni odhodki iz drugih poslovnih obveznosti	0	-666.712	-666.712
15.	Drugi prihodki	0	80.171	80.171
16.	Drugi odhodki	0	-206.463	-206.463
17.	Davek iz dobička	0	-9.437.225	-9.437.225
18.	Odloženi davki	0	1.612.274	1.612.274
19.	Čisti poslovni izid obračunskega obdobja	-1.029.726	31.493.091	30.463.365
20.23.	Drugi vseobsegajoči donos	0	0	0
24.	Celotni vseobsegajoči donos	-1.029.726	31.493.091	30.463.365

20
10

DARS d.d.

Družba za avtoceste v Republiki Sloveniji

Sedež družbe:

Ulica XIV. divizije 4
3000 Celje, Slovenija
Telefon: 03 426 40 71
Faks: 03 544 20 01

Izpostava:

Dunajska 7
1000 Ljubljana, Slovenija
Telefon: 01 300 99 00
Faks: 01 300 99 01

Internet: <http://www.dars.si>

Pripravila in založila:

Družba za avtoceste v Republiki Sloveniji, DARS d.d.

Fotografije:

© Studio 37

Oblikovanje:

Sandi Radovan

Prelom:

Smatros

Tisk:

Smatros